

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

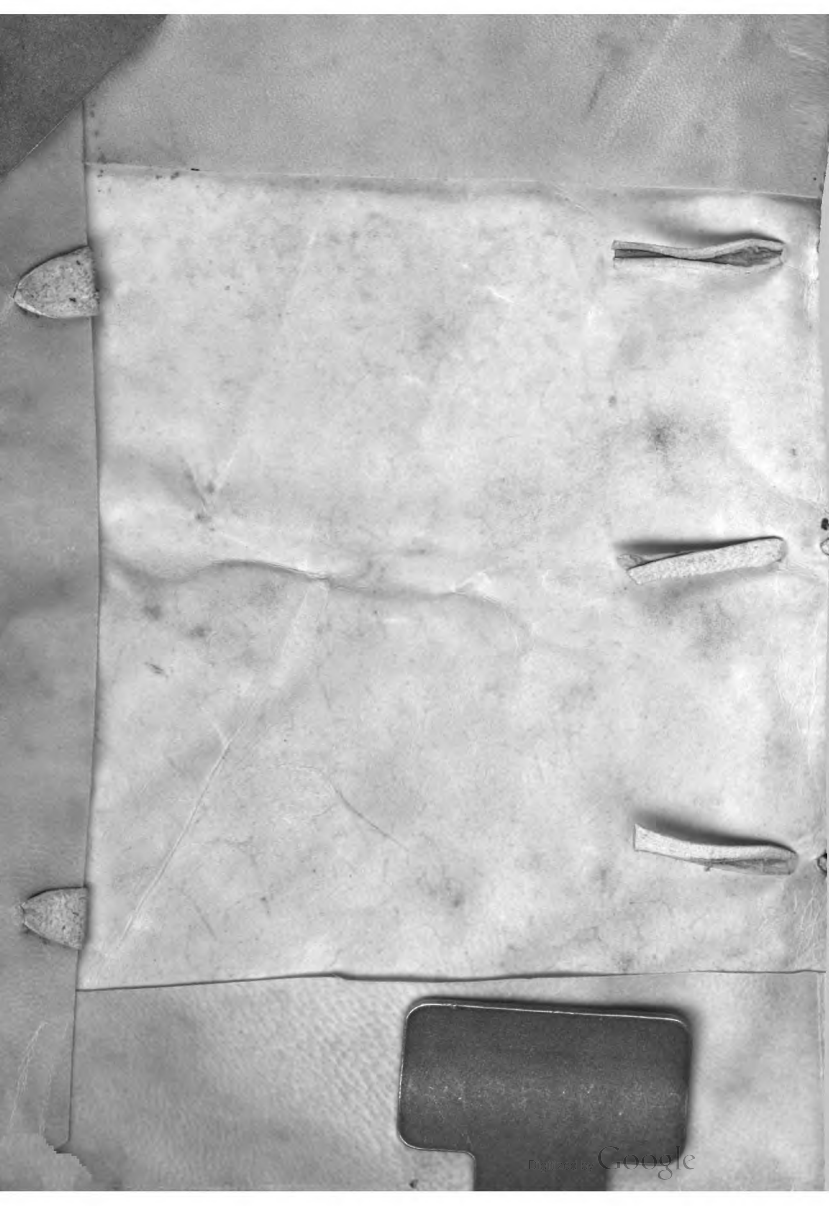
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

t

5

^{a.} I. ^{a.} V. Z. Congregacion
General.

FCC 13 552

12-2-41 37,916

~~35-8-~~

271.05

D 33

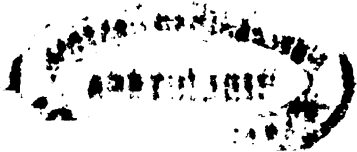
1555
DECRETA
PRIMAE ET SE-
CVNDAE CONGREG.
GENERALIS SOCIE-
TATIS IESV.
Et Canones secundæ.

R O M A E.
In Collegio Societatis I E S V.
M. D. LXVIII.

Cum facultate Superiorum.

ACTA IN PRIMA CONGREGATIONE
 generali societatis nostræ post electionem
 præpositi, incipiendo a tertia die
 Iulij. 1558.

IN Congregatione generali
 acta fuerunt, in hunc ordinem re-
 digentur, Vt primo ponantur decre-
 ta, quæ ad rationem ipsius congre-
 gationis pertinent. Secundo, ea,
 quæ ad constitutiones attinēt circa
 res. Tertio, quæ ad easdem circa uerba. Quarto, age-
 tur de quibusdam constitutionibus repertis extra li-
 brum constitutionum. Quinto, de ijs, quæ ad uersionem,
 & editionem constitutionum pertinent. Sexto, sequen-
 tur quæ de alijs varijs rebus decreta sunt. Septimo, de
 dissolutione congregationis.

TITVLVS PRIMVS CIRCA
 rationem congregationis.

PRIMUM DECRETVM.

*Quod non expirat potestas Prouincialium, & alio-
 rum officialium per mortem Præpositi Generalis, nec
 per electionem noui, donec dissoluatur congregatio ge-
 neralis: & ita declaratur quod in bullis, & constitu-
 tionibus hac de re habetur. Quodq; non liceat Præpo-
 sito mutare huiusmodi officiales vsq; ad dissolutionem
 congregationis, nisi eidem præfata congregationi ali-*

is quem

quem esse mutandum videretur.

- 2 Quod præpositi Prouinciales, & alij officiales manere debent in suis locis (de quibus ante electionem actum est) ad sententias dicendas.

- 3 Præterea actum est de procuratoribus prouinciarum, an admittendi essent cum suffragio in congregationem: & visum est admitti debere, & quidem cum suffragio, & suppleri, siquid deesset iuxta constitutiones, ut legitime interesse, & suffragium habere possent. Fuerunt autem quinque procuratores, Pater Emanuel Godinus Portugallia. P. Georgius Serranus India. P. Doctor Antonius Cordesses Aragonie. P. Didacus de Guzman Italia. P. Doctor Didacus de Auellaneda Bethica, & ex illo tempore interfuerunt congregationi.

- 4 Quod vno die proponi, & alio rem confici oportet, in rebus grauioribus, cuiusmodi sunt quæ in congregatione generali necessario veniunt tractanda. Siquæ alia proponentur, pro arbitrio patris præpositi, aut eodem, aut alio die tractabuntur.

- 5 Quod quæ proponenda sunt ordine in declarationibus in 7. caput, constitutionũ dicto, proponi debent, ut post prouincialem sequantur reliqui de eadem prouincia: sed cum sententiæ dicendæ sunt, dici debent eo ordine, quo diffinitum est sedendum esse, decreto decimo ante electionem.

- 6 Quod dicitur septimo capite constitutionũ octauæ partis,

partis si rebus agitatis nihil ferè omnium consensu constitueretur exponendum esse To. omnium consensu intelligi de maiori parte suffragiorum, cui standum est, ut etià alij in rebus.

7 Quod cum diffinitores eligendi sunt per scrutinium ad maiorem partem suffragiorum eligi eos oporteat.

8 Quod prapositum generalem habere duo suffragia, & præterea qualitatem præcedendi cæteris paribus, intelligendum est in congregatione ipsa generali, & nõ quando res inter ipsum, et quatuor diffinitores transigenda sunt. Tunc enim vnum suffragium solum habebit, cū prærogatiua præcedendi in casu paritatis.

9 Ut post decretum congregationis plenæ, vel etià diffinitorum cum Prapposito, concederetur cuius, una intercessio, idest facultas contradicendi in re quavis. In abrogatione autem alicuius veteris constitutionis, vel nouæ institutione, etiam duæ intercessiones permittentur: standum esse nihilominus sive semel, siue bis intercedatur, illorum diffinitioni, penes quos est facultas diffiniendi.

10 Vtrum ita debeat se accingere congregatio, ut antequàm solvatur imponat (quoad fieri poterit) vltimā manu constitutionibus. Responsum est affirmatiue.

11 Si placet ut ita fiat, an prapponenda sint negotia provincialium qui non discessuri sunt ante solutam congregationem, an postponenda? visum est dum tractaretur quedam dubia circa constitutiones, à congregatio

¶ iiij ne par

ne particulari (cui est commissum ita tamen ut postea referrentur ad Generalem) proponenda esse quae à pro-
vincijs affererentur, ut tamen ordo rerum initio propo-
situs seruetur, post decreta pertinentia ad constitutio-
nes, haec ponentur.

2. An sint audienda quaecunque singuli patres anno-
tauerunt in constitutiones: an potius iubendum, ut prae-
cipua quaeque primum proponant, ut saltem de illis: quae
maius facessunt negotium statuere possit Congregatio
antequam soluantur. Posterius placuit.

3. An sint omnia referenda pro cuiuslibet arbitrio
ad plenam Congregationem: an solum quae in privata
consultatione iudicabuntur digna, ut prius statutum
fuit. Posterius placuit.

4. Si aliquis ex deputandis ad priuatam consultatio-
nem in materia Constitutionum opponat aliquid con-
stitutionibus, an ipsemet debeat adhiberi in consulta-
tionem eius rei, ita ut habeat suffragium cum ceteris,
an vero eo semoto sufficiens sit alius ea in re.
Responsum est, non esse semouendum.

TITVLVS SECVNDVS DE HIS QVAE pertinent ad constitutiones circa res ipsas.

PRIMVM DECRETVM

Propositum fuit an liceret, & etiam an expediret
ex constitutionibus aliquid immutare, & visum est
ad statutum eas firmas, & ratas habendas esse, &
etiam

etiam obseruandas, prout in exemplari originali Patris nostri Ignatii habentur.

- 2 Deinde non solum in vniuersum non esse agendam, sed nec particulatim de constitutionibus substantialibus nostri instituti. De alijs posse quidem tractari, sed sine experimento, vel ratione clarissima, nihil posse immutari: licere tamen de omnibus declarationem petere, referendo ad Congregationē, vt ipsa censeret qua declaratione opus esset.

- 3 Statutum est vt omnia dubia, quæ ad constitutiones pertinerent, viderētur a patribus Hieronymo Natali, & Ioanne de Polanco; & vt Congregationi proponerent si quid videretur addendum, vel mutandum in constitutionibus: & alij qui dubia haberent, vt ad hos duos referrent. Et si eis satisfieri non posset, vt eorum dubia Congregationi proponerentur. Et ita propofita fuerunt non nulla quæ sparsim varijs sessionibus tractata sunt: sed simul coniuncta hic subduntur; alia cognitioni Superioris reservata fuerunt, nec in generali Congregatione propofita.

- 4 Deinde de modo executionis ad huiusmodi tractata, visum est quatuor esse designandos, qui cum patre Preposito, auditis quæ obicerētur, iudicaret quid esset proponendum Congregationi generali, si vel ipsa non sibi satisfacerent, vel obijcientibus.

- 5 Cum propositum fuisset, an ad res aliquas pertinentes ad constitutiones possent aliqui diffinitores eligi

A iij quibus

quibus suam potestatem daret congregatio: visum est nullos diffinitores eligendos esse, cum auctoritate ad immutandum constitutiones, sed ut ipsa congregatio imponeret ultimam manum, & auctoritatem ipsarum confirmaret, licet confirmatae alioqui satis essent: & his absolutis, ut primo quoque tempore dissolveretur congregatio de licentia, & cum benedictione Pontificis non tamen antequam imponeret ultimam manum constitutionibus; & ideo esse iubendum, ut quae eunque singuli patres annotassent (quae praesertim negotium facerent) proponerent congregationi.

6 An approbatio nostri instituti per Paulum IIII. esset initio examinis ponenda. Quasitum est, & visum satis esse si in scholio apponatur.

7 Fuerunt proposita quaedam loca constitutionum, et inter duas lectiones declarat. litera D. in caput primum examinis prior lectio probatur quae est illa ipsa quae in quarto. §. super dictum caput habetur: & incipit. Sin estas quatro maneras &c.

8 In declarationib. super tertium caput examinis. §. scilicet interrogado. dubitabatur quamam deberet preferri ex tribus quae inveniabantur declarationibus de re eadem & ultima preferenda videbatur, quae incipiebat electio harum personarum addendo tamen in ultima parte aliquid ex secunda; hoc scilicet quod sequitur (si tamen inferior se non ad id accommodaret quod superior conuenire indicat) oportebis eum extra domum egredi

nisi

nisi aliud superiori videretur. *Responsū.* Visum est congregationi generali, tertiam constitutionem esse probandam sine additione, posse tamen additionem huiusmodi poni in superioris instructione.

- 9 In declarationib. super quartum caput examinis 5. (De sa parte es bien que se liguen) ubi dicit societas habeat libertatem ad eos dimittendos quando non faciunt, quod debent huius ultimi dicti loco, an reponi debeat, cum non conuenit, ut in societate maneat.

Resp. Ad hoc dictum est, ut maneret textus antiquus, & scholium adderetur, ut referat ad alia loca, in quibus agitur de alijs dimittendis.

- 10 Ex declaratione in quartum caput secunda partis sic habebatur, qui egrediuntur a societate, sua sponte, quāuis iudicentur ad eam idonei, si aliam religionem essent ingressi, & habitum eius assumpsissent, non uideretur societas eos recipere debere, nec minus curare ut eos ad se reduceret. Et inius loco an dici debeat quod sequitur. Nec curare ut eos ad se reduceret, si quidem sint Nouitj, nam in alijs uti poterit societas (si in aliquo caso videbitur ad maius Dei, ac Domini nostri obsequium fore) facultatibus a Paulo tertio concessis, quandoquidem aliam religionem ingrediendo non ideo de iure deserunt esse de societate nostrā. *Responsum* fuit in scholio id ponendum esse.

- 11 Ex declar. super proœmium quartæ partis, ubi dicitur ex hispano originali videri necessarium, vel in primis

primis rationi consentaneam, eos qui in societatem ingressuri sunt, viros esse &c. Additum erat, Qui in eam ad professionem, & in coadiutores spirituales formatos sunt ingressuri, viros esse &c. Responsum, tollendum esse quod fuit additum visum est.

- 12 Super secundum caput quarta partis, textus sic habet, et tunc nō potest Societas nec eius Generalis quōd sic relinquatur vel eius partem ullis extra societatem hominibus donare, sed si ipsa curam quam habebat reliquerit, poterunt qui aliunde potestatem habebunt, ali cui pio operi quod sic relictum fuerit applicare. Dubitabatur an expediret hoc ita statui, an potius distinctio ne aliqua vti, alia est enim ratio collegiorum, quae sine ulla obligatione relinquuntur Societatis arbitrio, alia eorum quae cū obligatione aliqua. Rursus aliqua possent fieri collegia vel domus, ex eleemosinis, vel ex bonis alicuius de societate, qui cōmodū societatis ipsius praecipue intēdit, alia ab alio fundatore externo, quē aliud quidpiā mouet. Visum est Congregationi, hanc clausulam esse emendandā prout in textu originali, et alia approbato a tota congregatione habetur in dicto. 5.

- 13 Caput sextam const. quarta partis, ubi dicitur, defendendam translationem quoad eius fieri poterit, visum est tollenda esse ultima haec verba (quoad eius fieri poterit) quia ubique potest defendi vulgata editio, iuxta constitutionem concilij Tridentini.

- 14 Caput novum const. quarta partis. 5. alij educantur

tar post septem annos, totus .s. ad declarationes transferendus visus est, sicuti translatus est alius capite tertio, de quo hic facit mentionem.

15 Capiti duodecimo quartæ partis cōstitutionū ubi dicitur, cognitionem literarum humaniorum necessariā esse, & linguarum latina, & græcæ, additur, & hæbraicæ, & remouetur ex inferiori loco sequenti. Nam hæbreæ lingua, potius cum latina, & græcæ numeranda visa est, quàm cum caldaicæ, & arabicæ.

16 Super decimum tertium caput constitutionū quartæ partis, ubi dicitur, præsideat qui contentionem dirimat, petebatur, an addenda esset sequens declaratio. Quamvis hoc valde conueniat cum fieri poterit, non est intelligendum quòd obligetur societas semper ad dandum huiusmodi præsidem, qui officijs huiusmodi fungatur. Antiquissimus. n. præceptorum, qui disputant, poterit præstare quòd ex hoc officio iuxta rectoris iudicium conueniet. Responsum fuit talem declarationem in scholio ponendam esse.

17 Super decimum tertium caput, quartæ partis declaratio: ubi dicitur. .s. primo, in quodam tractatu, visum est addendum esse per Generalem Præpositum approbatum.

18 Eodem capite. .s. Non solum, habebat textus non solum repetitiones ultimæ lectionis, verum hebdomadæ, mensis, et anni fieri oportebit, huius loco sic reponendum visum est. non solum repetitiones ultimæ lectionis

Etionis fieri oportebit, verum & hebdomadae, & longioris temporis, prout expedire iudicabitur.

- 19 Capiti decimoquarto constitutionum ultimo. ubi dicebatur in logica, philosophia naturali, & morali additum est, & Metaphisica.
- 20 Super decimum quintum caput constitutionū ad finem ubi dicitur honore inuicem praeueniant, et doctores infima loca procurent, sic emendatum est, honore inuicem praeueniant, nulla obseruata differentia locorū.
- 21 Cum non inueniantur correctores multis in locis, & in alijs sustentari nequeant: vel nolint scholastici ab illis corrigi petittum est, an constitutio decimi sexti capitis quartae partis pertinens ad correctionem externorum scholasticorum, aliqua declaratione relaxari deberet, an potius manere constitutionem (ut iacet) licet dispenseretur alicubi pro re nata. Responsum est, constitutionem, ut iacet esse retinendam, & seruandam: sicubi tamen necesse fuerit dispensare posse praepositum generalem.
- 22 An aliquae ceremoniae in professionibus emittendis addi deberent ad eas quae in constitutionibus habentur tertio capite quintae partis. Statutum est constitutiones esse seruandas, nec ceremonias addendas.
- 23 Super secundū caput sextae partis declarationis. 5. (quamuis) ubi dicitur, non debet quidquā accipi tanquam stipendium, additum est, vel elemosyna pro his quae ob solum Christi obsequium &c. communicantur.

Actum

24. *Actum est deinde an expediret quandam declarationem super secundū caput sextæ partis expungi oportere ut paupertas sancta magis restringeretur : quæ sic habet. Cum vniuersaliter obseruetur, nec ius succedendi, nec proprium quid professos habere, nihilominus, si aliquis sua deuotione, & sancta cum intentione, ad maiorem Dei gloriam motus ante suam professionem, à Sede Apostolica facultatem obtineret ; ut vel ipse, vel domus in qua professionem emisit, posset ius succedendi in hereditate habere ; dum non ad priuatum usum illius, sed ad pia opera, vel ad quæ alioqui obligaretur, possent ea applicari, & omnia præpositi generalis arbitrio subdi, non contra istam constitutionem, uel eius intentionem extimaretur. Hactenus constitutio. Visum est ergo congregationi, hanc declarationem ex ipso libro constitutionum expungendam esse, quo magis pura, & sancta paupertati consuleretur.*

25. *Cum constitutiones dicant 3. capite 6. partis, vesperas cantari posse, non item missam ; an sit statuendum in vniuersum missas cantari posse, an non ; sed potius constitutionem teneri, & dispensari in aliqua domo, vel collegio, ubi ratione prouinciæ indicaretur expedire, ut in India, Bohemia, et alijs locis. Responsum est seruandam esse constitutionem, & non nisi ex grauissima causa dispensandum esse à præposito generali, ut missa cantetur : & id tantum dominicis diebus, & festis.*

Cum

26 Cum dicatur in declarationibus, eodem capite de cantu vesperarum, quod ne gregorianus quidem esse debeat: an id immutari oporteat nec ne; licet aliquo in loco dispensetur, ut cum cantu praedicto, vel alio dicantur cum expedire iudicabitur, ut haec tenus Roma factum est. Responsum est, constitutiones observandas esse in hac parte, nec per constitutionem novam ab illis quid diversum statuendum esse.

27 Super primum caput octavae partis declarat. §. debet etiam certiorē reddere, ubi dicit textus, & sponte sua, etiam eius loco supplere debet, cum per adversam corporis valetudinem, vel occupationes, vel aliquam aliam causam ille in re aliqua officio suo deesset. Repositum est sic; & sponte sua etiam eius loco id faciat, cum per adversam corporis valetudinem, vel occupationes, vel aliquam aliam causam ille in hac parte officio suo deesset. Causa emendationis est, ne videatur in re alia, quam in scribendo debere collateralem supplere vices rectoris sponte sua.

28 Super caput 3. octavae partis declarat. §. primo, ubi habetur in originali, nihilominus possent huiusmodi officiales suffragium actiuum, & passiuum ad reliqua habere, praeterquam ut professis praesae possint, sic emendandum videbatur quibusdam. Praeterquam ut professis 4. votorum ordinarie praesint; & erat ratio emendationis quia ad tempus, qui non est professus, posset praesae collegio, vel provincia in qua sunt professi,

fessi, sed non ordinarie, ijs præesse debent qui quatuor vota professi sint, secus si tria. Congregatio generalis ab hac emendatione susstulit To. ordinarie.

29 Deinde actum fuit, ut magis declararetur quod pertinet ad officium Vicarij generalis capite 4. 6. partibus, & ad electionem eius, & potestatem, & nominatum qui reputari debeant vicini, ut vocentur ad eius electionem, & an solum ad congregandam societatem, vel etiam ad gubernandam, ius habeat, & ut aliqui deputarentur qui hæc tractarent, & ad congregationem referrent. Responsum fuit, aliquibus esse commitendum hoc negocium, ut officium Vicarij conficerent, ubi, & reliqua prædicta tractarentur, & ad congregationem referret. illud tamen declaratum fuit, non tantum ad conuocandam societatem, sed etiam ad eandem gubernandam vicarij officium se extendere. Fuerunt ergo designati Patres, Magister Natalis, D. Torres, Ludovicus Gonzalez, cum Magistro Ioanne de Polanco, ut viderent officium Vicarij generalis, & referrent ad congregationem, quod tamen propter temporis Angustias facere non licuit.

30 Circa eandem octauam partem cap. quinto, propositum fuit etiã an congregatio generalis ad Præpositi electionem indicta, post prædecessoris mortem nuntiata, ad certum tempus cogi deberet: intra quod si non omnes conuenirent, reliqui qui præsentem erunt, rem transigant, & congregatio generalis plena & legitima ha-

ad certum, & diffinitum tempus, nobis significauit. Quanquā V. Sanctitas pro sua benignitate id nostrae congregationi integrum relinquebat: nos omnes latissimis animis significationem hanc voluntatis V. Beatitudinis tanquam à Deo profectam accepimus: qui, ut & nos etiam idem sentiremus, & optaremus faciebat. Postea ubi V. Sanctitas ad pedum oscula nos admittere, & tanta charitate ad diuinum obsequium excitare, & inflammare dignata est, præter cetera, eaque singularia, quæ nobis in Domino liberalissimè est elargita, electionem Præpositi, quem perpetuum elegeramus, libentissime confirmauit. Qua de re quantas possumus diuinæ clementiæ, & V. Beatitudini gratias agimus. Cæterum his diebus Reuerendissimus Cardinalis Tranensis nobis significauit V. Sanctitatē etiam nunc de perpetuitate Præpositi aliquid dubij habere, proinde, ut ea de re cogitaremus edixit. Quod & fecimus præmissis ad Deum orationibus, & cum in congregatione semel atquē iterum id esset propositum, omnes summo consensu nemine discrepante iudicauimus, multo conuenientius esse nostræ Societati, ut postea Præpositus, quamdiu vixerit, non mutetur: Quamuis tamen hæc ita sint, obedientiæ filij sumus, et quidem paratissimi ad ea omnia præstanda, quæ V. Sanctitas imperabit, quia vero fieri potest, ut de nostro iudicio certior fieri V. Beatitudo fortasse velit, ibi hic infra subscripsimus, humiliter quaecumque id est

id est, iudicio V. Beatitudinis subiicientes. ij. Calendas
Septembris M. D. LVIII.

Hanc epistolam 13. Augusti omnes professi sub
scripsimus, præter duos, qui discesserant, P. Canisium,
& P. Pelletarium, & ipsum etiam Præpositum, quæ
non decebat eam subscribere. Eidem tamen Epistola
data est, quam tulit secum, sed non dedit Pontifici ho-
nestas ob causas.

- 34 Dubitatum est an præter casus illos sex qui in quar-
to capite nonæ partis narrantur aliquis alius addi de-
beret, propter quem remouendus esset a gubernatione
Præpositus; cum .s. incurius, vel remissus fieret, vel
alioqui ineptus ad gubernationem, non ex causa natu-
rali (propter quam Vicarius dicitur eligendus qui
eius officium gerat) sed ex uoluntaria.

Statutum est autem, nullos casus esse addendos ad illos
sex; nec quicquam immutandum in constitutionibus,
quod attinet ad providentiã Societatis circa Præposi-
tum, & speciatim non esse explicandum aliquem ca-
sum de remissione voluntaria Præpositi.

- 35 Generatim statutum est, nonam partem constitutio-
num ad unguem esse observandam, siquid tamen expo-
rimento, vel ratione manifesta in dubium vocari acci-
deret, id tractari permissum est, sicut in uniuersum de
constitutionibus secundo decreto statutum fuerat.

- 36 In decima parte constitutionum sub finem ubi dici-
tur, Constitutiones quæ ad singulos pertinent esse sim-

2

B ij

gulis

gulis mensibus legendas, visum est conformari debere cum eo quod dixerat in quarta parte, & alibi, de lectione constitutionum, & regularum.

Placuit, sed non videbatur repugnare.

37 Cum dubitaretur adhuc de rebus quibusdam pertinentibus ad constitutiones, difficultas per scholia quaedam addendas remoueri posse visa est: & cum quæretur ubi ponenda essent, & quam auctoritatem ea scholia habitura erant.

Responsum fuit, scholia non ad marginem constitutionum, sed seorsum esse ponenda, ut numeris quibusdam responderent textui: auctoritatem autem aliquam esse eis tribuendam, sed non plenam, ut a tota congregatione: sed potius, ut à Præposito generali qui eam dabit, quam ad societatis bonum dandam censuerit, & præmittendam esse præfationem in qua narretur quomodo res duobus Patribus. scilicet Natali, & Polanco commissa fuerit, & ab eis proposita priuatæ Patris Præpositi, & aliquorum patrum congregationi, in qua de scholijs conficiendis statuebatur.

38 Quæsitum est, an Breue aliquod impetrandum esset à Summo Pontifice, quod præponeretur constitutionibus. Visum est impetrandum esse, cum id commodè fieri posset ad approbationem constitutionum.

TITVLVS

TITVLVS TERTIVS DE HIS QVÆ

pertinent ad Constitutiones circa uerba.

PRIMVM DECRETVM.

1 De verbis autem quibusdam constitutionum, propositum fuit, cum Pater Sanctæ me: Ignatius, commiserit tribus Patribus (quorum duo congregationi intererāt) ut saluo sensu verba prout eis videretur immutarent, an rata ea essent habenda, quæ eo viuente mutata fuerant in originali exemplari, quia non constabat, an ab eodem Patre Ignatio recognita fuissent.

Visum est deputandos esse tres qui viderent, & expederent, & referrent ad Congregationem quid de huiusmodi verborum immutationibus sentirent; & hi fuerunt Doctor Baptista de Barma, & Doctor Christophorus Madridius, cum Magistro Io. de Polanco, qui commissio sibi munere functi sunt.

Actum est etiam de alijs verbis, quæ immutanda quibusdam videbantur, quia in quibusdam eorum videbatur error calami irrepsisse, & sigillatim proposita fuerunt, & sunt quæ sequuntur.

2 In declaratione capitis tertij primæ partis, ubi dicitur, non esse solum ipsius particulare peccatum, sed generale, notatū est, quod positum fuerat pro eo, quod habebatur in Hispanico textu, non esse peccatum personale; sic etiam inferius eodem. §. ubi dicebatur ita ut hæresis, vel schisma peccatū sit personale, similiter repositū fuerat, ita ut hæresis, vel schisma peccatū sit.

B ij particulare

particulare personæ, & non generale nationis, vel patriæ. Placuit congregationi talis emendatio.

- 3 In declarationib. super secundum caput secundæ partis. §. si entro, ubi dicitur (sperando) An dici debeat sperandose, ut referatur ad Societatem, non ad illum qui ingreditur, vel impersonaliter ad utrumque.

Responsum affirmatiue.

- 4 In capite quarto secundæ partis constit. ubi dicebatur relaxando illis votum, ut maneant sine scrupulo, an dici debeat relaxato illis voto. Responsum est affirmatiue.

- 5 In declarationib. super primum caput tertiæ partis ubi dicebat textus hispanicus, y asi mesmo deue dicen- dum videbatur y asimesmo si deue. Placuit emendatio:

- 6 Super prohemium declarationum quartæ partis versus finem, ubi dicebat textus hispanicus se empleara en el, To. el. non habet quod referatur, sed sic emendandum videbatur, ut dicatur paulo ante, loco verborum illorum (que su diuina Magestad sera seruida) sic, que sera para mayor seruicio de su diuina M. & ita To. el. referetur ad seruicium. Placuit emendatio:

- 7 In declarationib. super secundum caput quartæ partis. §. Societas sic habebat, textus hispanicus, Societas ad usum scholariu exercebit administratione redditu per Præpositu Generalem, vel Prouincialem, cui committetur ad defendendum, & seruandum possessiones, & redditus Collegij, etiam in iudicio cum conueniens, aut necessariu erit; Ad eundem pertinebit admittere,

quod

quod præterea dabitur tali Collegio. *Idrum loco* quia putabatur error scripturæ, quod sequitur reponendum videbatur, Societas in usum scholasticorum, solum iuxta literas apostolicas reddituum administrationem exercebit per Præpositum generalem, vel alios quibus ille facultatem ad id communicauerit, quæ ad defendendas, & conseruandas possessiones, & redditus collegiorum etiam in iudicio (cum hoc conuenire, vel necessearium esse videretur) se extendat. Ac eiusdē Præpositi erit, & eorum, quibus ille facultatem dederit, admittere, quicquid præterea Collegijs ad sustentationem, & incrementum eorum, in rebus temporalibus donaretur. *Visum est Congregationi emendandum esse textum hispanicum prout habetur.* §. la compañía, & sic vertetur latine. Societas ad usum scholasticorum suorum (prout litera apostolica dicunt) exercebit administrationem reddituum, per Præpositum generalem, vel prouincialem, vel alium cui Generalis id commiserit ad defendendum &c. & paulo inferius: & erit eiusdem Præpositi, vel eius cui ille commiserit, admittere quod præterea talibus collegijs donaretur ad sustentationem, & augmentum eorum in rebus temporalibus.

8 Eodem capite. §. qui probantur, dicitur sic, Illi sunt qui in domibus probationum versantur, de quibus in sexta parte dicitur. Citatio sextæ partis omittenda videbatur, quia ibi non agitur ea de re.

B iiij

Eodem

- 9 Eodem capite. §. qui negocia, error erat scriptori in originali, dicebatur enim, res Collegiorum extra ipsa, intelliguntur præcipue procuratores, pro eo repositum fuit, quod sequitur. Qui negocia Collegiorum extra ea gerunt. imprimis intelliguntur procuratores &c. & sic respondet declaratio constitutioni. Placuit emendatio.
- 10 Super sextum caput quartæ partis. §. Nullus de societate, dicitur in textu: qui tamē talentum ad id sortiti, ac præsertim qui nondum studiis perfuncti sunt, error videbatur scriptoris, & negatione sublata, dicendum, qui iam studiis perfuncti sunt.
- 11 Super decimum caput quartæ partis §. signum dabitur, habebat textus, signū dabitur partim per campanā quæ pulsabitur, ut se recipiant ad somnum, & ad prandium &c. tollendum videtur T. o. partim, nisi alterum membrum addatur. Placuit tolli.
- 12 In constitutionibus capite octavo quartæ partis. §. Ansi mesmo, ubi dicit: el modo, deest particula en; & dicendum: en el modo.
- 13 Super decimum quartum caput. §. prælegetur, habebat textus prælegetur etiam Magister sententiarum, sed si videretur temporis decursu aliam Theologiam, huic non contrariam, studentibus utiliore fore, ut si aliqua conficeretur quæ his nostris temporibus accommodatior videretur. Huius loco sic reponendum videbatur. Prælegetur etiam Magister sententiarum, sed si vide-

si videretur temporis decursu, alium authorem studē-
tibus utiliore fore, ut si aliqua summa, vel liber
Theologiæ scholasticæ conficeretur, quæ his nostris
temporibus accommodatior videretur &c.

Placuit emendatio.

- 14 Primo capite constitutionum quintæ partis. §. pri-
mo sic habetur, Quia scholastici approbati admittun-
tur alio modo, & quidem magis interno, quàm qui in
prima probatione versantur.

Videbatur illud prima tollendum quia comparatio fit
cum alijs, qui probantur in toto biennio, & non tantum
cum his qui in prima probatione quindecim vel vigin-
ti dies versantur. Placuit tolli.

- 15 Capite tertio, & quarto Constitutionum quintæ
partis in formula votorum qua professi, & coadiu-
tores utuntur, ubi dicitur, vice Præpositi Generalis,
videbatur addendum: societatis Iesu. Placuit addi.

- 16 In declarationib. capitis secūdi sextæ partis. §. Hoc
intelligendum. Vbi dicitur in originali, nec etiam si in
occurrenti aliqua occasione, vel necessitate, quis vesti-
bus præciosioribus, honestis tamen indueretur, repo-
nendum videbatur vestibus melioribus, honestis tamē
&c. Placuit.

- 17 Super secundū caput septimæ partis in declarationib.
§. los accidentes, ubi dicit textus hispanicus para-
mas abreniar ò acortar, dicendum videbatur abreniar
ò alargar, ut patet ex toto contextu. Placuit
emendatio

emendatio, nam error calami iudicatus fuit.

- 18 Super sextum caput octavae partis in formula electionis dicitur: Testem innoco Iesum Christum, qui sapientia est aeterna, quod illum eligo &c. addendum videbatur. Ego. N. illum eligo &c. Placuit addi.
- 19 Alia quaedam proposita fuerunt circa Constitutiones, sed quia visum est nihil esse immutandum non hic ponuntur.

TITVLVS QVARTVS DE QVIBVSDAM
Constitutionibus repertis extra librum
Constitutionum.

PRIMVM DECRETVM.

- 1 Cum quaedam Constitutiones, vel ordinationes à Patre nostro Ignatio non recognita (quod sciatur) extra corpus libri constitutionum reperirentur. propositum fuit quid agendum esset de illis, & constitutum est, ut suis locis de singulis ageretur. Deinde ex eis aliquas approbavit ipsa generalis Congregatio, alias quas commisit particulari congregationi Patris Praepositi, & quatuor deputatorum: qui fuerunt, P. Natalis. D. Torres, P. Ludovicus Gonzalez cum Magistro Polanco, & tam illa, quam quae circa eas decisa sunt, hic subduntur.
- 2 Cum experientia nos docuerit quod in nostris Collegijs ubi necessarii sunt duo, vel tres Sacerdotes, qui vacent ministerio Sacramentorum, ac verbi divini, &
- quatuor

quatuor, vel quinque præceptores, qui iuventutem in literis, & bonis moribus instituunt; necesse est etiam, alios ibidē versari, qui eosdē iuvare possent, vicemq; eorandē supplere, si in morbum inciderent: ne lectio num series interrumpatur, atq; etiam, ut Societas aliquid percipiat emolumenti, in alendis aliquot scholasticis, qui literas discant, quandoquidem tam multi occupati sunt in obsequio, & auxilio communis boni; Statuimus ne per decem annos proximē futuros, incipiendo à 1553. admittatur Collegium ullum, ubi non possint duodecim saltē de Societate sustentari, cū duobus alijs, qui in rebus corporalibus inserviant, ita ut totus numerus ad quatuordecim perveniat.

Quia etiam videmus quā sit incommodum, quantumque impediatur divinum obsequium, cum domus, et ecclesia exercitijs nostro instituto consentaneis apra non habetur, cumq; nostri necesse habent occupationes spirituales relinquere, ut vacent victui, & rebus temporalibus ad studium necessarijs quærendis: similiter statuimus, ne ullum mittatur collegium ad locum aliquem, ubi domus conveniens ad nostrorū habitatiōnem, & ad scholas tenendas, & ecclesia ad spirituales exercitia in proximorū auxilium tractanda non assignetur; sine proprietatem eius, sine usum liberum relinquunt: non itē mittatur si saltē ad unum annū, quæ necessaria sunt ad quatuordecim personarū sustentationem non dabuntur. Elapso enim anno si communitati

Collegium

ad certum, & diffinitum tempus, nobis significauit. Quanquā V. Sanctitas pro sua benignitate id nostræ congregationi integrum relinquebat: nos omnes latissimis animis significationem hanc voluntatis V. Beatitudinis tanquam à Deo profectam accepimus: qui ut & nos etiam idem sentiremus, & optaremus faciebat. Postea ubi V. Sanctitas ad pedum oscula nos admittere, & tanta charitate ad diuinum obsequium excitare, & inflammare dignata est, præter cetera, eaque singularia, quæ nobis in Domino liberalissimè est elargita, electionem Præpositi, quem perpetuum elegeramus, libentissime confirmauit. Quæ de re quantas possumus diuinæ clementiæ, & V. Beatitudini gratias agimus. Cæterum his diebus Reuerendissimus Cardinalis Tranensis nobis significauit V. Sanctitatē etiam nunc de perpetuitate Præpositi aliquid dubij habere, proinde, ut ea de re cogitaremus edixit. Quod & fecimus præmissis ad Deum orationibus, & cum in congregatione semel atquē iterum id esset propositum, omnes summo consensu nemine discrepante iudicauimus, multo conuenientius esse nostræ Societati, ut postea Præpositus, quamdiu vixerit, non mutetur: Quamuis tamen hæc ita sint, obedientia filij sumus, et quidem paratissimi ad ea omnia præstanda, quæ V. Sanctitas impenabit, quia vero fieri potest, ut de nostro iudicio certior fieri V. Beatitudo fortasse velit, ibi hic infra subscripsimus, humiliter quaecumque id est

id est, iudicio V. Beatitudinis subijcientes. iij. Calendas
Septembris M. D. LVIII.

Hanc epistolam 13. Augusti omnes professi subscripsimus, præter duos, qui discesserant, P. Canisium, & P. Pelletarium, & ipsum etiam Præpositum, quæ non decebat eam subscribere. Eidem tamen Epistola data est, quam tulit secum, sed non dedit Pontifici honestas ob causas.

- 34 Dubitatum est an præter casus illos sex qui in quarto capite nonæ partis narrantur aliquis alius addi deberet, propter quem remouendus esset a gubernatione Præpositus; cum .s. incurius, vel remissus fieret, vel aliqui ineptus ad gubernationem, non ex causa naturali (propter quam Vicarius dicitur eligendus qui eius officium gerat) sed ex voluntaria.

Statutum est autem, nullos casus esse addendos ad illos sex; nec quicquam immutandum in constitutionibus, quæ attinet ad providentiâ Societatis circa Præpositum, & speciatim non esse explicandum aliquem casum de remissione voluntaria Præpositi.

- 35 Generatim statutum est, nonam partem constitutionum ad unguem esse observandam, siquid tamen experimento, vel ratione manifesta in dubium vocari accideret, id tractari permissum est, sicut in uniuersum de constitutionibus secundo decreto statutum fuerat.

- 36 In decima parte constitutionum sub finem ubi dicitur, Constitutiones quæ ad singulos pertinent esse sim-

2

B ij gulis

gulis mensibus legendas, visum est conformari debere cum eo quod dixerat in quarta parte, & alibi, de lectione constitutionum, & regularum.

Placuit, sed non videbatur repugnare.

37 Cum dubitaretur adhuc de rebus quibusdam pertinentibus ad constitutiones, difficultas per scholia quaedam addenda remoueri posse visa est: & cum quæretur ubi ponenda essent, & quam auctoritatem ea scholia habitura erant.

Responsum fuit, scholia non ad marginem constitutionum, sed seorsum esse ponenda, ut numeris quibusdam responderent textui: auctoritatem autem aliquam esse eis tribuendam, sed non plenam, ut a tota congregatione: sed potius, ut à Præposito generali qui eam dabit, quam ad societatis bonum dandam censuerit, & præmittendam esse præfationem in qua narretur quomodo res duobus Patribus. scilicet Natali, & Polanco commissa fuerit, & ab eis proposita priuatæ Patris Præpositi, & aliquorum patrum congregationi, in qua de scholijs conficiendis statuebatur.

38 Quæsitum est, an Breue aliquod impetrandum esset à Summo Pontifice, quod præponeretur constitutionibus. Visum est impetrandum esse, cum id commodè fieri posset ad approbationem constitutionum.

TITVLVS

TITVLVS TERTIVS DE HIS QVÆ

pertinent ad Constitutiones circa uerba.

PRIMVM DECRETVM.

1. De verbis autem quibusdam constitutionum, propositum fuit, cum Pater Sanctæ me: Ignatius, commiserit tribus Patribus (quorum duo congregationi intererāt) ut saluo sensu verba prout eis videretur immutarent, an rata ea essent habenda, quæ eo viuente mutata fuerant in originali exemplari, quia non constabat, an ab eodem Patre Ignatio recognita fuissent.

Visum est deputandos esse tres qui viderent, & expe-derent, & referrent ad Congregationem quid de huiusmodi verborum immutationibus sentirent; & hi fuerunt Doctor Baptista de Barma, & Doctor Christophorus Madridius, cum Magistro Io. de Polanco, qui commissio sibi munere functi sunt.

Actum est etiam de alijs verbis, quæ immutanda quibusdam videbantur, quia in quibusdam eorum videbatur error calami irrepsisse, & sigillatim proposita fuerunt, & sunt quæ sequuntur.

2. In declaratione capitis tertij primæ partis, ubi dicitur, non esse solum ipsius particulare peccatum, sed generale, notatū est, quod positum fuerat pro eo, quod habebatur in Hispanico textu, non esse peccatum personale; sic etiam inferius eodem. §. ubi dicebatur ita ut hæresis, vel schisma peccatū sit personale, similiter repositū fuerat, ita ut hæresis, vel schisma peccatū sit.

B ij particulare

particulare personæ, & non generale nationis, vel patriæ. Placuit congregationi talis emendatio.

- 3 In declarationib. super secundum caput secundæ partis. §. si entro, ubi dicitur (sperando) An dici debeat sperando se, ut referatur ad Societatem, non ad illum qui ingreditur, vel impersonaliter ad utrumque.

Responsum affirmatiue.

- 4 In capite quarto secundæ partis constit. ubi dicebatur relaxando illis votum, ut maneant sine scrupulo, an dici debeat relaxato illis voto. Responsum est affirmatiue.

- 5 In declarationib. super primū caput tertiæ partis ubi dicebat textus hispanicus, y asi mesmo deue dicens dum videbatur y asimesmo si deue. Placuit emendatio.

- 6 Super prohemium declarationū quartæ partis versus finem, ubi dicebat textus hispanicus se emplearā en el, To. el. non habet quod referatur, sed sic emendandum videbatur, ut dicatur paulo ante, loco verborum illorum (que su diuina Magestad fera seruida) sic, que sera para mayor seruicio de su diuina M. & ita To. el. referetur ad seruiciū. Placuit emendatio.

- 7 In declarationib. super secundum caput quartæ partis. §. Societas sic habebat, textus hispanicus, Societas ad usum scholariū exercebit administrationē reddituū per Præpositū Generalem, vel Prouincialem, cui committetur ad defendendum, & seruandum possessiones, & redditus Collegij, etiam in iudicio cum conueniens, aut necessariū erit; Ad eundem pertinebit adm. itere,

quod

quod præterea dabitur tali Collegio. *H*orum loco quia putabatur error scripturæ, quod sequitur reponendum videbatur, Societas in usum scholasticorum, solum iuxta literas apostolicas reddituum administrationem exercebit per Præpositum generalem, vel alios quibus ille facultatem ad id communicauerit, quæ ad defendendas, & conseruandas possessiones, & redditus collegiorum etiam in iudicio (cum hoc conuenire, vel necessarium esse videretur) se extendat. *A*c eiusdē Præpositi erit, & eorum, quibus ille facultatem dederit, admittere, quicquid præterea Collegijs ad sustentationem, & incrementum eorum, in rebus temporalibus donaretur. *V*isum est Congregationi emendandum esse textum hispanicum prout habetur. s. la compañía, & sic vertetur latine. Societas ad usum scholasticorum suorum (prout literæ apostolicæ dicunt) exercebit administrationem reddituum, per Præpositum generalem, vel prouincialem, vel alium cui Generalis id commiserit ad defendendum &c. & paulo inferius: & erit eiusdem Præpositi, vel eius cui ille commiserit, admittere quod præterea talibus collegijs donaretur ad sustentationem, & augmentum eorum in rebus temporalibus.

8 Eodem capite. s. qui probantur, dicitur sic, Illi sunt qui in domibus probationum versantur, de quibus in sexta parte dicitur. Citatio sextæ partis omittenda videbatur, quia ibi non agitur ea de re.

B iiij

Eodem

- 9 Eodem capite. §. qui negocia, error erat scriptorū in originali, dicebatur enim, res Collegiorum extra ipsa, intelliguntur præcipue procuratores, pro ea repositum fuit, quod sequitur. Qui negocia Collegiorum extra ea gerunt. imprimis intelliguntur procuratores &c. & sic respondet declaratio constitutioni. Placuit emendatio.
- 10 Super sextū caput quartæ partis. §. Nullus de societate, dicitur in textu: qui tamē talentum ad id sortiti, ac præsertim qui nondum studijs perfuncti sunt, error videbatur scriptoris, & negatione sublata, dicendum, qui iam studijs perfuncti sunt.
- 11 Super decimum caput quartæ partis §. signum dabitur, habebat textus, signū dabitur partim per campanā quæ pulsabitur, ut se recipiant ad somnum, & ad prandium &c. tollendum videtur To. partim, nisi alterum membrum addatur. Placuit tolli.
- 12 In constitutionibus capite octavo quartæ partis. §. Ansi mesmo, ubi dicit: el modo, deest particula en; & dicendum: en el modo.
- 13 Super decimum quartum caput. §. prælegetur, habebat textus prælegetur etiam Magister sententiarum, sed si videretur temporis decursu aliam Theologiam, huic non contrariam, studentibus utiliore fore, ut si aliqua conficeretur quæ his nostris temporibus accommodatior videretur. Huius loco sic reponendum videbatur. Prælegetur etiam Magister sententiarum, sed si vide-

si videretur temporis decursu, alium authorem studē-
tibus utiliore fore, ut si aliqua summa, vel liber
Theologiæ scholasticæ conficeretur, quæ his nostris
temporibus accommodatior videretur &c.

Placuit emendatio.

- 14 Primo capite constitutionum quintæ partis. §. pri-
mo sic habetur, Quia scholastici approbati admittun-
tur alio modo, & quidem magis interno, quàm qui in
prima probatione versantur.

Videbatur illud prima tollendum quia comparatio fit
cum alijs, qui probantur in toto biennio, & non tantum
cum his qui in prima probatione quindecim vel vigin-
ti dies versantur. Placuit tolli.

- 15 Capite tertio, & quarto Constitutionum quintæ
partis in formula votorum qua professi, & coadiu-
tores utuntur, ubi dicitur, vice Præpositi Generalis;
videbatur addendum: societatis Iesu. Placuit addi.

- 16 In declarationib. capitis secūdi sextæ partis. §. Hoc
intelligendum. Vbi dicitur in originali, nec etiam si in
occurrenti aliqua occasione, vel necessitate, quis vesti-
bus præciosioribus, honestis tamen indueretur, repon-
endum videbatur vestibus melioribus, honestis tamē
&c. Placuit.

- 17 Super secundū caput septimæ partis in declarationib.
§. los accidentes, ubi dicit textus hispanicus para-
mas abreniar ò acortar, dicendum videbatur abreniar
ò alargar, ut patet ex toto contextu. Placuit

emendatio

emendatio, nam error calami iudicatus fuit.

- 18 Super sextum caput octavae partis in formula electionis dicitur: Testem innoco Iesum Christum, qui sapientia est aeterna, quod illum eligo &c. addendum videbatur. Ego. N. illum eligo &c. Placuit addi.
- 19 Alia quaedam proposita fuerunt circa Constitutiones, sed quia visum est nihil esse immutandum non hic ponuntur.

TITVLVS QVARTVS DE QVIBVSDAM
Constitutionibus repertis extra librum
Constitutionum.

PRIMVM DECRETVM.

- 1 Cum quaedam Constitutiones, vel ordinationes a Patre nostro Ignatio non recognita (quod sciatur) extra corpus libri constitutionum reperirentur. propositum fuit quid agendum esset de illis, & constitutum est, ut suis locis de singulis ageretur. Deinde ex eis aliquas approbavit ipsa generalis Congregatio, aliquas commisit particulari congregationi Patris Praepositi, & quatuor deputatorum: qui fuerunt, P. Natalis. D. Torres, P. Ludovicus Gonzalez cum Magistro Polanco, & tam illa, quam quae circa eas decisa sunt, hic subduntur.
- 2 Cum experientia nos docuerit quod in nostris Collegijs ubi necessarii sunt duo, vel tres Sacerdotes, qui vacent ministerio Sacramentorum, ac verbi divini, &
- quatuor

quatuor, vel quinque præceptores, qui iuuentutem in literis, & bonis moribus instituunt; necesse est etiam, alios ibidē versari, qui eosdē curare possent, vicemq; eorandē supplere, si in morbum inciderent: ne lectio num series interrumpatur, atq; etiam, ut Societas aliquid percipiat emolumenti, in atendis aliquot scholasticis, qui literas discant, quandoquidem tam multi occupati sunt in obsequio, & auxilio communis boni, statuimus ne per decem annos proximē futuros, incipiendo à 1553. admittatur Collegium ullum, ubi non possint duodecim salte de Societate sustentari, cū duobus alijs, qui in rebus corporalibus inserviant, ita ut totus numerus ad quatuordecim perveniat.

Quia etiam videmus quā sit incommoda, quam tumque impediatur divinum obsequium, cum domus, et ecclesia exercitijs nostro instituto consentaneis apta non habetur, cumq; nostri necesse habent occupationes spirituales relinquere, ut vacent victim, & rebus temporalibus ad studium necessarijs quærendis: similiter statuimus, ne ullum mittatur collegium ad locum aliquem, ubi domus conveniens ad nostrorum habitationem, & ad scholas tenendas, & ecclesia ad spiritalia exercitia in proximorum auxilium tractanda non assignetur; sine proprietatem eius, sine usum liberum relinquunt: non itē mittatur si saltē ad unum annū, quæ necessaria sunt ad quatuordecim personarū sustentationem non dabuntur. Elapso enim anno si communitati

Collegium

Collegium vtile non inuenietur, poterit nos certiores facere, & inde nostri aliò commigrare poterunt. Si contrá, prouidebit illa etiam de rebus necessarijs in alterũ annum, vel etiam plures, aut de perpetuitate, vel fundatione collegij ager, Prout melius ad Dei gloriam, & communis boni vtilitatem iudicabitur.

Hæc ordinatio placuit Congregationi generali, vt extra corpus constitutionum velut edictum ad tẽpus haberetur.

- 3 Cum tam sit proprium nostræ professionis non admittere præmium vllum temporale pro ministerijs spiritalibus, in quibus iuxta nostri instituti rationem in auxilium proximorum occupamur, non conuenit dotationem alicuius Collegij admittere, si obligemur ad cõcionatorem, vel confessorium, vel lectorem aliquem Theologiæ dandum. Quauis enim ratio æquitatis, & gratitudinis nos moueat, vt maiori cum sollicitudine proximis inseruiamus, in huiusmodi exercitijs nostri instituti proprijs, in collegijs quæ cum maiori liberalitate, & deuotione fundata fuerunt, non est agendum de obligationibus, vel pactis, quæ repugnent sinceritati, cum qua in rebus nostris solemus procedere, gratis dando, quod gratis accepimus, quamuis ad sustentationem eorum, qui communi bono Collegiorum inseruiunt, vel ad id literis dant operam, admittatur ea dotatio, quam fundatorum charitas ad Dei gloriam solet assignare. Placuit congregationi generali hæc

*hac constitutio, & inferenda quarta parti constitutio-
num visa est.*

- 4 *Cum Præpositus generalis, vel Societas universi-
tatis alicuius curam susciperet, non repugnaret huius
constitutionis intètioni, si se consequenter obligaret ad
lectiones ordinarias, in ea prælegendas quamvis inter
eas aliqua ad Theologiam pertinerent.*

Placuit etiam declaratio.

- 5 *Sequentem constitutionem Pater noster Ignatius
fieri iussit, sed non eam emendavit: & si in constitut-
tionibus poni debet, ad nonam partem pertinere vi-
detur. Videatur tamen an inter constitutiones, an me-
lius inter documenta superiorum poni debeat.*

*Quoniam ei, qui in congregatione qualibet supremam
habet curam ita convenit humanitas, & affabilitas
cum subditis, ut autoritas eius retineatur, & ea re-
verentia eidem exhibeatur quæ ad suos regendos, ad
maioris Dei gloriam est necessaria: ut etiam subditi
minorem habeant perturbationis occasionem cum eo,
quem pro refugio in suis perturbationibus habere de-
bent. In domo vel collegio, ubi nostrorum multitudo ul-
tra triginta se extendit, qui supremam habet au-
thoritatem, non cibum capiat ordinariè cum illis in re-
fectorio quamvis singulis mensibus, ad suam, & illo-
rum consolationem, & ut, quomodo res se habeant, in-
tueatur, id facere debeat, ordinariè tamen (ut est di-
ctum) capiat seorsum cibum, quamvis eiusdem sit ra-
tionis.*

tionis cum communi, aut magis, aut minus parvus, prout a cōsultoribus, vel A sistentibus, qui in hac parte in ipsam auctoritatem habent, expedire magis, tum personæ superioris, tum communi bono, iudicabitur. Responsum est, ut maneat inter regulas, non inter constitutiones.

De quadam constitutione recognita à Patre nostro Ignatio Sanctæ me: circa auctoritatem Præpositi generalis in celebrandis contractibus, fuit tractatum in particulari congregatione: & visum fuit declarandū esse per congregationem generalem, quod talis est auctoritas Præpositi: & ita factum est, & generalis congregatio approbavit huiusmodi constitutionem, & inserta fuit tertio capiti nonæ partis, quod sic incipit. In Præposito Generali est tota auctoritas celebrandi quosvis contractus, &c.

TITVLVS QVINTVS DE HIS QVÆ
ad exemplar, ac uersionem, & editionem
constitutionum perinent.

PRIMUM DECRETVM.

Decima Septembris 1558. cum conuenissent patres in plena congregatione decreuerunt, probatum esse quoddam exemplum examinis constitutionum, & declarationum ex autographo P. Ignatij exscriptum, et cum eo collatum cum additionibus, & emendationibus quæ sunt in margine, auctoritate congregationis factis

factis in quorum fidem Magister Ioannes de Polanco
secretarius Societatis Iesu, ex præscripto congregatio-
nis, & omnium nomine subscripsit librum illum, &
sigillo Societatis obsignauit.

2. De examine, & constitutionibus, & declaratio-
nibus, ex hispanico idiomate in latinum versis, quasi-
tum est: an imprimi oporteret, & quam auctoritatem
habere deberent. Et primò quidem statutum fuit, ali-
quos esse deputandos qui cum originali conferrent ver-
sionem: & deputati fuerunt complures ab ipsa con-
gregatione: & quæ apud ipsos erant dubia in congre-
gatione priuata, cum generali tractabantur: & sic
ad plura suffragia, complura dubia resoluta sunt circa
uersionem: & ut haberet authoritatē versionis statu-
tum est. 1. ut ordinaretur, ea utendum esse, nec licere
priuata auctoritate, & sine congregatione aliam ede-
re versionem: & impressionem statim inchoandam
ab examine prius reuiso a deputatis.

TITVLVS SEXTVS. QVÆ SE-

quantur decreta pertinent ad res uarias,
de quibus in Congregatione ge-
nerali actum est.

PRIMVM DECRETVM.

1. Quia videbatur agendum de his, quæ pertinent ad
personam, & officium Præpositi generalis tractatum
est de quatuor assistentibus eligendis, & tempus alio
quod

quod assignatum est ad informationem capiendam. Cum enim Societas committere debeat assistentibus uices suas, quod attinet ad suam providentiam circa corpus Praepositi generalis, & res externas, & alia quae in quarto, & quinto capite nonae partis continentur.

Cumque idē consiliarij Praepositi esse & in rebus ad doctrinam, & ad res gerendas pertinentibus eundem subleuare, et alioqui in lectione, praedicatione, & alijs pijs operibus iuxta Societatis institutum exerceri debeant: bonos, fideles, Societatis, ac communis boni amatores, discretionis dono praeditos, in rebus agendis versatos, & ad conuersationem cum hominibus idoneos esse eos oportere; visum est, & eligendos ab eisdem esse electoribus, qui Praepositum generalem elegerant, & quidem inter absentes, & praesentes, inter professos, vel qui apti essent ad professionem emittendam. Et si fieri posset ex varijs Prouincijs eligi eos debere, & ita per scrutinium primum ad plura suffragia quatuor electi sunt: uidelicet Magister Hieronymus Natalis, P. Ludouicus Gonzalez, Doctor Christophorus Madridius, & Magister Ioannes de polanco.

- 2 Quia etiam iuxta constitutiones eligendus erat aliquis cuius hoc esset munus, ut si animaduerneret Praepositum in his, quae ad personam uel officium suum pertinent, minus bene agere, eundem post orationem cum debita modestia admoneat: in primo Scrutinio, ad plura suffragia electus est unus ex assistentibus. J. Magister
Ioannes

Ioannes de Polanco.

Item quadam dubia proposita fuerunt circa Assistentes, quæ scilicet iam sequuntur.

- 3 Cum dicatur in quarto capite nona partis, Providentiam Societatis, circa Præpositum Generalem esse primò circa externa, secundò circa corpus, tertio circa animam: quia etiã in viris perfectis in quibusdam quæ ad personam, & gubernationem pertinent, accidere aliqua possunt, quæ admonitione indigeant. Cumq; in quinto capite sequenti dicatur quòd per Assistentes exercet Societas hanc providentiam: qui in tribus dictis dicent, & facient, id quod in domino indicauerint expedire: quæsitum est: Quomodo intelligi oporteat illud (Dicent, & facient) an scilicet in tribus prædictis, & singulis eorum, scilicet rebus externis, corpore, & anima: quod ad personam, & gubernationem attinet, dicant, & faciant, quicquid eis videbitur: an vt coniunctim loquatur de tribus prædictis, in quibus dicere, & facere debent, quod indicauerint expedire iuxta præmissa in quarto capite: vt scilicet moderentur res externas, prohibeant nimiam corporis afflictionem, et admoneant Præpositum, sicubi monendus videbitur; in his quæ ad personam, vel gubernationem pertinent, & hoc ultimum per unum aliquem, de quo in quarto capite præcedenti dictum erat.

Statutum est ergo Tò. dicere, & facere interpre-
C
tandum

tandum ita esse : vt coniunctim ad tria referatur :
facere quidem , & dicere ad duo priora : dicere tan-
tū , idēst , admonere per personam deputatam , ad ter-
tium referendum esse ; & iuxta præmissa in capite
quarto præcedenti .

- 4 Si mittatur *A*ssistens a Præposito extra locum ,
in quo ipse residet , petitum est an obedire debeat abso-
lutè , an se excusare , eo quod *A*ssistens est .

Statutum fuit , quod se non excusare deberet , sed obe-
dire : quòdq; erit ipsius Præpositi constitutionum me-
minisse , quæ non esse facile ablegandum quenquam
*A*ssistentium statuunt etc. Troposita fuerunt , dein-
de , quæ sequuntur .

- 5 An propter valetudinem aduersam in aere Roma-
no posset dimittere Officium *A*ssistens .

Responsum est : Sine consensu Societatis non posse di-
mitti officium hoc ab ea datum . Quòd si per Socie-
tatem id liceret , tunc in alio substituendo constitutio-
num ordinem esse seruandum , nec esse substituendi po-
testatem penes *A*ssistentem .

- 6 Si Præpositus Generalis extra urbem mitteretur ,
vel sponte iret , & non ad tempus breue , an deberent
*A*ssistentes ipsum comitari , an Romæ manere cum
Vicario , quem relinqueret Præpositus : an partim ip-
sum comitari , partim manere oporteret ;

Responsum est : Arbitrio Generalis relinquendū esse ,
an aliquos ex *A*ssistentibus secum habere debeat
nec nō

nec ne, prout negocia conficienda essent plura, vel pauciora: & tamen quòd ut socium semper aliquem eorum apud se habere deberet.

7 Si Pontifex vellet quempiam ex *Assistentibus* aliquò mittere, an Generalis debeat eum informare, & curare, ut potius alium mittat necne?

Responsum est: Discretioni Generalis id esse committendum: ut plurimum tamen, informari ab eo Pontificem oportere.

8 Si male se gereret *Assistens* in alijs rebus, vel etià in officio suo, adeo ut indignus videatur eo loco: quid agendum esset; an scilicet informare Provinciales, adhibito reliquorū *Assistentiū* testimonio deberet.

Responsum est: Posse *Assistentem* huiusmodi, interim suspendi ab officij executione à *Præposito* Generali: non tamen omnino remoueri, nisi de consensu Societatis iuxta constitutiones: posse tamen alium à *Præposito* constitui (prout illæ dicunt) in casu mortis, & diuturna absentia.

9 An propter hominū penuriā minus, quàm quatuor *Assistentes* eligere sufficeret, vel certè, an aliquis eorum mitti posset liberius.

Responsum: Quatuor esse debere *Assistentes*, & de missionibus procedendum esse iuxta constitutiones.

10 An in unam personam coincidere possent secretarius Societatis, & *Assistens*.

Responsum: Melius esse diuersis personis hæc officia.

C ij

cia.

cia committi, cum singula satis sint ad vnum hominem bene occupandum, propter hominum tamen penuriam posse coincidere. Et iuxta id Præpositus Generalis elegit vnum ex Assistentibus in Secretarium scilicet Magistrum Ioannem de Polanco.

¹¹ An Assistentes Præpositi Generalis interesse, & suffragium habere debeant in electione noui Præpositi, & si habent, quo ordine suffragia dicere debeant, quia de eo non fit mentio in constitutionibus. Statutum est: Assistentes suffragium habere debere, & eorum officium, vsq; ad electionem Præpositi duraturum: eosdem autem fore Assistentes Vicarij: vel si ex eis eligeretur Vicarius reliquos eius Assistentes fore: De ordine autem dicendi, vt sequentur antiquitatem professionis.

¹² Super tertiū caput, constitutionum octauæ partis actum est: An Commissarij alicubi constitui, tanquam officiales ordinarij deberent, vt in Hispania, & in India &c. an non? sed vt sint officia extraordinaria pro arbitrio Præpositi, & rerum necessitate, vel utilitate: & quocunq; modo hoc se habeat, an debeant expirare, cum Præposito huiusmodi officia, an manere post eius obitum, sicut & Prouincialium officia: vt etiam extra ordinem ternorum, qui ex quavis Prouincia venire debent ad Congregationem, illi veniant.

Responsum est: Commissarios non esse debere officiales

ciales ordinarios, sed prout visum erit Prapósito Generali expedire: post mortem verò Prapósiti, expirare Commissariorum potestatem, nec eos habere suffragium ratione officij ad electionem successoris, nisi aliqui eligerentur, inter illos ternos de quavis Provincia.

- 13 Petatum est, quomodo possint eligi inter ternos ad Congregationem destinatos Commissarij, cum non sint potius de hac Provincia, quàm de illa.

Diffinitum fuit: quòd in Provincia, in qua versabitur Commissarius tempore Congregationis Provincialis (ad quam ipse vocari debebit) eligi poterit, ut veniat ad generalem.

- 14 De missa etiam, & eius cœremonijs actum est, & constitutum, ut sequeremur usum Romanum secundum rationem Constitutionum: Omisso psalmo, *Iudica me deus*, & in fine dicendo *Euangelium in Luca*, Loquente Iesu ad turbas: vel, In principio erat verbum, pro vniuscuiusq; deuotione.

- 15 Vndecima Augusti propositum fuit à quodam ex Procuratoribus Hispaniësis quomodo occurrendum esset illi incommodo, quod ex votis simplicibus coadiutorum, & scholasticorum nasci posset, cum illi postquam admissi fuerint in coadiutores formatos, vel scholasticos approbatos, possint (licet peccent) uxorem ducere: & matrimonium erit validum: unde querebatur; an consultum esset tria vota solemnia

C ii. emittere

emittere aliquando huiusmodi fratres :

Statutum fuit nihil immutandum esse de constitutionibus, vel de ratione votorum simplicium : si quid autem incommodi accideret, ut pro re nata provideretur : & ita exclusum fuit quod de professione dicebatur.

- 16 Quæsitum etiam fuit de ratione vestium, & pileorum, quibus laici nostri uti deberent.

Nihil esse statuendum visum est : sed eam indumentationem probari, qua nostri laici à sacerdotibus nostris, & à secularibus hominibus distinguerentur ; & ut vestitus honestus esset iuxta morem patriæ, & pileorum quidem ratio Prouincialium arbitrio relicta est : eos tamen, qui inferiendi missis officium habent, clericali pileo uti debere visum fuit. De superpelliceis nihil certi statuendum videbatur, sed si quando expedire iudicaretur, ut huiusmodi ministri eis uterentur, petendam esse facultatem à Generali.

- 17 Propositum fuit nostros à quibusdam reprehendi, quòd ieiunia, & pœnitentias ordinarias non haberemus : & quærebatur an diebus Veneris ieiunandum esset, & in aduentu saltē die Mercurij, & Veneris.

Responsum fuit : Constitutiones nostras in hac etiam parte seruandas esse : placebat tamen fieri declarationem in scholijs, quòd non ad singularitatem pertinet. si quis ieiunet alijs non ieiuantibus : & quòd danda esset facultas volentibus ieiunia obseruare, secundum mensuram.

mensuram rectæ rationis.

- 18 Circa orationem dictū fuit quibusdam plus tempo-
ris impendendū videri, quā cōstitutiones præscribat.
Responsum fuit; Servandas esse Constitutiones, & ni-
hil aliud certi præscribendum in illis: sed quod ad noui-
tios attinet in regula Magistri novitiorum esse statuen-
dum, vt orent ultra horam (vt constitutiones innuunt)
& ne obligentur ordinariè ad duas horas: posse tamen
cum particularibus augeri vel minui per superiorem
hoc tempus.

Quod ad professos attinet, si non facerent iuxta men-
tem Constitutionum, vt Præpositi Domorū eos adiuvant,
& tempus orationis prout videbitur, præscribant.

De Coadiutoribus temporalibus dictum fuit: curam
peculiarem esse habendam, licet non statuatur eis certū
tempus orationis aliter, quā in Constitutionibus quar-
tæ partis capite quarto statuitur. Epicheya tamen quæ
in scholasticis locum habet, vt .s. possint superiores au-
gere vel minuere, vel commutare orationē, in his om-
nibus locum habebit.

- 19 An simul omnes orare aliqua diei, vel noctis hora
expediat.

Responsum est; Simul non esse orandū; cum præsertim
mens Patris nostri Ignatij eo tenderet, prout verbis si-
gnificauit. De ordinaria autem oratione sermo est, non
de extraordinaria, quæ pro re nata publicè ad tēpus in-
stitui posset. Proposita etiam fuerunt, quæ sequuntur.

C iiij De

10 De benedictione mensæ, & actione gratiarum, constitutum est; ut sequeremur usum Romanum communem: & id, in Refectorio: nam in privata mensa antiquam, & consuetam benedictionem posse retineri: et non sedendo, sed stando benedictionem, & actionem gratiarum fieri debere.

21 Alia sessione propositum fuit, an declarari deberet à tota Congregatione quod Præpositus Generalis posset acceptare donationes, & quosvis contractus celebrare; dummodo, non agatur de dissolutione, aut alienatione Collegij, vel domus iam erectæ: ut sic demum contra eos, qui difficiliores sunt, possit ostendi: quod ex constitutionibus alioqui habemus, de facultate generalis.

Fuit autem facta decisio, quod posset (ut prædictum est) quosvis contractus celebrare: & aduocatus est notarius publicus qui Instrumentum conficeret, quod hic subiungitur, & aliud etiam particulare confectum est, quo significabatur ratum haberi quod Præpositus Generalis in quodam Parmensi contractu fecerat &c.

In nomine Domini Amen. Anno à Natiuitate eiusdem M. D. LVIII. Indictione prima die vero trigesima, mensis Augusti, Pontificatus Sanctissimi Domini Nostri, D. Pauli Diuina providentia Papæ Quarti Anno Quarto, In mei Notarij publici infra scripti, testiumq; infra scriptorum ad hæc specialiter vocatorum; & rogatorum presentia, personaliter

sonaliter constituti in vnum simul congregati, & coa-
 dunati infra scripti Patres Reuerendi, Primò videlicet,
 Pater Iacobus Laynez totius Cōgregationis nominis
 Iesu Præpositus Generalis, Pater Paschasius Broet,
 Pater Alphonsus Salmeron, Pater Nicolaus Boba-
 dilla, Pater Simon Roderici, Pater Hieronymus
 Natalis, Pater Michael de Torres, Pater Hieronymus
 Domenech, Pater Baptista de Barma, Pater Ia-
 cobus Miron, Pater Ioannes de Polanco, Pater Bap-
 tista Viola, Pater Nicolaus Lanoy, Pater Euerar-
 dus Mercurianus, Pater Ludouicus Gonzalez, Pa-
 ter Gundisalvus Vaz, Pater Vrsimarus Goysoni-
 us, Pater Antonius Vinch, Pater Ioannes de Tla-
 za, Pater Emanuel Godignus, Pater Georgius Ser-
 ranus, Pater Antonius Cordeffes, Pater Don Dida-
 cus de Guzman, Pater Didacus de Auellaneda,
 Totam Congregationem Societatis Iesu repræsenta-
 tes, ac plenam Congregationem, vt asseruerunt faci-
 entes: sponte & non per errorem aliquem, sed ex eo-
 rum, & cuiusq; ipsorum certa scientia, ac spontanea
 voluntate declararunt, & quilibet ipsorum declara-
 uit; facultatem esse penes Præpositum Generalem iux-
 ta bullas, & constitutiones dictæ Congregationis,
 seu Societatis; ad quosuis contractus, vt emptionum et
 venditionum, & cessionum quarumlibet rerum tem-
 poralium, mobilium, vel immobilium, celebrandum:
 & ad vendendum, & redimendum quosuis census
 super

super bona stabilia collegiorum Societatis, ad collegiorum eorundem, & quidem euidentem utilitatem: dummodo erecta Collegia, vel domos alienare, vel dissoluere non possit. Declararunt etiam, & quilibet ipsorum declarauit, si quid dispositioni Societatis relinqueretur, siue sint bona stabilia, ut Domus vel possessio aliqua non applicata alicui Collegio, vel domui erectae, vel erigendae, siue mobilia, aut pecunia, frumenta, & alia quaecumque, eundem R. Patrem, Praepositum posse de illis disponere, illa vendendo, vel retinendo, prout constitutiones permittunt; vel applicando ad unam partem, vel aliam, prout senserit ad maiorem Dei gloriam fore. Præterea declararunt, ut eorum quilibet declarauit: etiam Praepositos & ratiouinales, vel particulares, ac Rectores, ac alios quosuis de Societate, eam habere dumtaxat ad res praedictas facultatem, quæ à Praeposito Generali fuerit illis communicata: & non necesse esse Collegialiter ad similes actus congregari. Declarauerunt insuper, & quilibet eorum declarauit, non opus esse collegiales alicuius Collegij congregari ad sonum campanæ, nec aliter, ad procuratores constituendum, vel ad quosuis alios contractus celebrandum, cum potestas tota manare debeat à Praeposito Generali, qui eam communicabit alijs, cum facultate etiam substituendi; ita ut nullo modo oporteat res huiusmodi Collegialiter tractari. Super quibus omnibus & singulis praemissis, petierunt

petierunt sibi per me Notarium infra scriptum unum, vel plura publicum, seu publica fieri, atq; confici instrumentum, & instrumenta. Actum Roma in domo Societatis prædictæ, & Stantia seu Camera superioris eiusdē domus, in qua fieri similes solent congregationes, ibidem præsentibus D. Ioanne Corso Clerico Barchinonensis diocesis & Francisco Petrarca Clerico Neapolitano, testibus ad præmissa vocatis specialiter, atq; rogatis. Et quia ego Andreas Gerardus Clericus Lugdunensis diocesis, publicus authoritate Apostolica, necnon curiæ causarum Camere Apostolicæ Notarius præmissis interfui, eaq; in actis meis annotavi: Ideo præsens instrumentum subscripsi, & publicavi, signumq; meum hic apposui consuetum in fidem præmissorum rogatus, & requisitus. Omisso Sigillo.

22 Propositum fuit: ut videretur, an ex literis Apostolicis, quibus explicavit Iulius Tertius, et confirmavit institutū nostræ Societatis, aliquid in melius immutari expediret. Responsum est, nihil immutandū videri.

23 De forma votorum simplicium, quæ post professionem emittenda esse in constitutionibus dicuntur, actum est: an approbanda videretur, & executioni mandanda. Placuit Congregationi formula, & executio huiusmodi emissionis votorum indicta est, in Sancti Bartholomei Festum (quod ad præsentēs attinebat) quod Romæ celebratur vigesima quinta Augusti

Augusti, vt coram Præposito Generali, sine communionẽ (ne sacrificiũ missæ priuarentur) vota sua facerent: Et ita prædicto die a prandio in ipso loco Congregationis omnes professi illa emiserunt iuxta formulam hic adiunctam.

FORMVLA VOTORVM SIMPLICIVM
quæ professi emittunt post professionem.

EGO .N. Professus Societatis Iesu, promitto Deo Omnipotenti coram eius Virgine Matre, & tota curia cœlesti, & coram R. Patre Præposito Generali, vel coram .N. locum Generalis Præpositi tenente nunquam me acturum quacumq; ratione, vel consensurum, vt, quæ ordinata sunt, circa paupertatem in constitutionibus Societatis immutentur: nisi quando ex causa iusta rerum exigentiam videretur paupertas restringenda magis.

Præterea promitto nunquam me acturũ vel prætensurum, ne indirecte quidem, vt in aliquam prælationem, vel dignitatem in Societate eligar, vel promouear.

Tum, si quẽ sciam id curare, vel prætere, promitto illum, remq; totam me manifestaturum Societati, vel Præposito eius.

Promitto præterea nunquam me curaturum, prætensurum, vel extra Societatem prælationem aliquam, vel dignitatem, nec consensurum in mei electionem quantũ

tum in me fuerit, nisi coactus obedientia eius, qui mihi præcipere potest sub pœna peccati.

Insuper promitto, si quando acciderit, ut hac ratione in præsidē alicuius Ecclesiæ promouear: pro cura, quæ de animæ meæ salute, ac recta muneris mihi impositi administratione gerere debeo, me eo loco, ac numero habiturum Præpositum Societatis generalem, ut nunquam consilium audire detrectem, quod vel ipse, perse, vel quivis alius de Societate, quem ad id ipse sibi substituerit, dare mihi dignabitur. Consilijs vero huiusmodi ita me pariturum semper esse promitto, si ea meliora esse, quam quæ mihi in mētem venerint, iudicabo: omnia intelligendo iuxta Societatis Iesu constitutiones & declarationes. In tali loco, tali die, mense, & anno &c.

²⁴ Proposita sunt deinde sequentia .s. de supràstantibus Collegiorum, & Vniuersitatum, quatenus eos teneri expediat,

De reservatis casibus Reçtori, vel Præposito locali.

An Prouinciali, vel Commissario reservari oporteat peccata priuatorum, vel eorum, qui alijs præsunt.

An aliæ facultates, vel priuilegia, quæ valde necessaria, vel utilia Societati videbuntur, curanda sint: & ea, quæ habemus, quibusdam in locis magis declaranda.

An alicui committi debeat cura conscribendi modum ad rosarium, vel coronam benedicendam præsertim pro laicis.

De

De modo loquendi, ad sobrium & religiosum dignum honorem, dicto vel scripto alij de Societate exhibendum, an constitui aliquid oporteat.

An expediat exemplum autenticum omnium contraktuum maioris momenti (praesertim rerum perpetuarum) quae ubiq; in Societate fiunt, ad Archivum, quod erit in Vrbe penes Praepositum generalem, deferri.

Consideretur modus mendicantis in Vrbe, & alijs in locis tenendus: An .s. ostiatim (ut fit Romae bis in hebdomada) emendicari oporteat, nec ne: sed potius per procuratorem sint eleemosynae petendae, ut modò fit per procuratorem Domus nostrae de Vrbe. Priorẽ ex his modis, quamvis permisit ad tempus Pater noster Ignatius, significavit tamen sibi non placere.

Videatur an possit iniri ratio, qua minor multitudo coadiutorum temporalium sit necessaria, cum in constitutionibus, paucitas eorum videatur commendari, & praxis aliud ostendat.

Videatur etiã, quatenus expediat sacerdotes, cum De mi sunt, vel etiam in missionibus, uti coadiutorum opera: ne quod necessitatis gratia, & ut vacare illi possint maiori, communiq; bono animarum inductum est, vertatur in fastum, aut superbiam, aut desidiam sacerdotum.

An expediat in Ecclesiis nostris dare deuotis personis, & de nostra Societate benemeritis, capellas, quas illi censibus applicatis dotare velint, ut aliqua
missa

missa dicantur.

Et an Societatis collegia possint, et debeant se obligare singulis annis, mensibus, vel hebdomadibus profunda toribus Capellarum, ad celebrandas aliquas missas.

His omnibus vnica responsio data est; ut i. repositus Generalis ea videret, & statueret quod facto opus esset; de admittendis tamen capellis alio decreto seorsum tractauit Congregatio.

25 Propositum fuit etiam de testamento fratris nostris

D. Hieronymi de Coloredobo: me: qui bona sua legauerat ad collegium Societatis instituendum, quid agendum esset. Responsum est: Patris Præpositi Generalis arbitrio id esse relinquendum: inclinabatur tamē Congregatio rationibus auditis ad non admittendum legatum: Et ita Pater Præpositus declarauit in eadem plena Congregatione se non admittere: & per litteras suas patentes id postea Reuerendissimo Episcopo Censensi eius auunculo significauit.

26 Quæ sita deinde fuerunt, quæ sequuntur. An libros in Societate imprimi, & venundari sit tolerandum: aut etiam laudandum propter commune bonum, quod inde sequitur: an potius sit prohibendum; ne mercaturam exercere videamur.

Statutum est: Nihil esse in alterutram partem decidendum, sed Arbitrio Præpositi Generalis relinquendum.

Visa tamen res est consideratione digna, ne quid fiat, in quo ledatur paupertas vel institutum Societatis.

An aliquis

27 *An aliquis ordo certus sedendi in mensa, & Congregatione, & alijs in rebus consilui oporteret.*

Responsum est: In Congregationibus quidem tenendū esse ordinem, de quo actum est ante electionem. In mensa vero, ut sacerdotes alios ad eum gradū non promotos præcederent: Inter ipsos autem sacerdotes, aut Laicos, nullum ordinem videri constituendum.

28 *An directorium exercitiorum tradendorum, confessionum audiendarum, vel faciendarum, prædicationis, doctrinæ Christianæ, orationis, conuersationis, inuandī etiam morituros confici oporteat, & uni, vel pluribus hoc oneris imponi.*

Placuit congregationi, ut per Præpositum Generalem hæc omnia, & modus etiā eis utendi, curarentur.

29 *An præter approbationē prouinciarum, quæ hæcenus extiterunt, aliqua essent instituendæ, ex quibus, & non ex alijs veniendum esset ad electionem Præpositi (quauis aliæ postea instituerentur) ad euitandā ambitionis occasionem.*

Placuit congregationi confirmatio Prouinciarum, quæ hæcenus fuerunt, & ut relinqueretur Præposito nouarum institutio. Postquam autem institutæ fuerint, ut ex eis veniant termini, iuxta constitutiones perinde, atq; ex alijs.

30 *Propositum fuit etiam de ratione sepulture fratrum nostrorum: Et statutum est ut obseruaretur circa repositum mortuorum sacerdotum quod de uiuentibus dicitur in constitutionib. ut .s. utamur eo modo, quo sacerdotes*

dotes honesti eius regionis uti solent. De fratribus autem, qui sacerdotes non sunt, ut sepeliantur eodem modo induti, quo alij clerici honesti, qui sacerdotes non sunt, indui solent. Seruentur autem, quod ad officium pro defunctis attinet, constitutiones, ubi in Ecclesia nostra funus celebrabitur, & numerus sufficiens nostrorum erit. Ubi enim alterutrum deesset, possent externi aduocari ad funera nostrorum.

31 De modo etiam concionandi quæsitum fuit, an semper in initio salutari debeat beata Virgo, et stola ferri. Responsum est: Beatam Virginem esse salutandam, si ne procœmiuna præmittatur (quod nonnulli faciunt) siue non, pro concionatoris voluntate. Superpellicio autem utendum esse inter concionandum, stolam vero ut iuxta patriæ morem adhibeant, vel non. Inlectionibus sacræ scripturæ, etiam ad populum, superpellicium non esse adhibendum.

32 Actum est deinde de Visitatione Præpositorum provincialium, & visum est, commutendum id esse Præposito Generali, qui poterit Provincialibus iniungere, ut quotannis uisitent Domos, et Collegia suarum provinciarum, vel eorum arbitrio id relinquet. Itaque ipsemet Præpositus Generalis constitutiones interpretetur in hac parte.

33 Postea de his, quæ subduntur agi cœptum est, An protectores habere in Collegijs tanquam amicos, & non tanquam habentes ius aliquod in ipsa collegia, expediret.

D Probatum

Probatum est ut haberentur amici qui protectionem susciperent Collegiorum sed nomina iuridica, quæ iuris dictionem dicant, vitanda esse; ne aliquando plus satis si bi sumant huiusmodi homines.

34 Deinde de ratione ædificiorum fuit propositum: modum esse imponendum ædificijs domorum, et Collegiorum, quod in nobis est, ne præter cetera incōmoda, fiant aliquando Palatia nobilium, sed sint ad habitandum, & officia nostra exercendum utilia, sana, & fortia: in quibus tamē paupertatis memores videamur: unde nec sumptuosa sint nec curiosa &c. De Ecclesiis tamen nihil dictum est, & hæc res tota magis consideranda esse videbatur.

35 De barba etiam nutrienda: & eam non esse nutriendam visum est.

36 An ea, quæ decisa sunt in Congregatione ante electionem rata sint futura in posterum, si contra constitutiones non fuerint.

Statutum est: ut non obligent in futurum: sed scribenda esse seorsum, ut possint illis uti si volent. Quæ vero post electionem decisa sunt scribenda esse seorsum: et ut auctoritatē haberent, quam illis constitutiones præbent septimo capite octavæ partis.

Si quæ autem ex constitutis ante electionem videntur contraria constitutionibus, sic maneant: sed constitutiones non mutantur.

37. De carceribus etiam in Societate tenendis Congregationi

gationi visum est ius quidem iam esse penes Societatem ex bullis, & constitutionibus; quoad usum autem nihil esse statuendum, sed eam curam Præposito relinquendam.

38. Propositum fuit à Patre Præposito: An expediret aliqua Collegiola in Domos conuerti, ut non teneamus occupatos tot præceptores: & plures possumus conficere sua studia, & post multa ultro, citroque dicta, visum est, rem maturius considerandam esse.

39. Proposita sunt deinde sequentia: An essent admittenda cathedra publica in Vniuersitatibus, aut alibi nostris, cum ea disceptatione suffragiorum, & oppositione quæ solet fieri. Et visum est, non esse admitteandas: Sed iam sponte offerantur huiusmodi cathedrae ab Vniuersitatibus, aut Rectoribus earum, & gratis prælegatur, nec quisquam se opponat, cum quo sit disceptandum, admitti possent; consulendus est tamen Præpositus Generalis, ne ordinaria ea facultas videatur.

40. An in scholis nostris, cum Vniuersitatis curam suscipiamus, eos admittere debeamus, qui à Societate defecerunt, post emissâ vota consueta.

Et responsum est; admitti debere, nisi ex admissione graue scandalum sequeretur, de quo quidem scandalo iudex erit Præpositus Prouincialis, & ut rectius tunc huiusmodi homines excludi possent à scholis, impetrandæ esset facultas à fundatoribus ad eos, excludendos,

D ij qui

qui sine gravi scandalo teneri non possunt, ut est dictum.
 4^a An possent exequia solemnnes celebrari in nostris Collegijs, in morte aliquorum Principum, qui nostrorum Collegiorum fundatores, vel de eis benemeriti extiterunt, an potius nostro modo simplici faciendæ essent. Responsum est; posse celebrari in morte Principum fundatorum, vel de Societate benemeritorum in nostris Ecclesiis, quādo pro eis huiusmodi exequia publicè fieri solent per Ecclesias civitatum, & id nostro modo simplici, absq; pompa feretri cum fascibus, nec tamen ut constitutionem hoc debere observari, sed ubi similis ratio posceret, possit à Præposito permitti.

4^a An cum vita excesserint personæ aliqua de Societate benemeritæ, & in Ecclesijs nostris sepeliri voluerint, possint à nostris ea officia pro eis dici, quæ pro fratribus nostris defunctis dicere consuevimus. Responsum fuit; concedendam esse sepulturam in nostris Ecclesijs ijs, qui Collegiorum nostrorum fundatores extiterunt, vel foundationes inuerunt. Principibus etiam, & Prælatis, qui id voluerint: alijs autem personis, etiam benemeritis, non esse id concedendum sine facultate Præpositi Generalis: quicunq; tamen illi fuerint, non videntur pro eis ea officia publicè dicenda, quæ pro nostris fratribus defunctis dicere solemus: & observandam est, ne cuiquam præiudicium fiat in huiusmodi sepulturis, & ut nullus nostrum sponte se offerat ad

nat ad eam licentiam petendam, & etiam ne ius sepulchrae, posteris eorum, qui ibidem sepeliuntur, acquirantur.

43. Propositum fuit a Patribus Lusitanis, an redditus quidam essent retinendi, qui cuidam Collegio ipsorum proveniunt a petitionibus quibusdam publicis, quae sub nomine Divi Antony exiguntur, cum nonnullorum scandalo. Responsum fuit; ut videret Praepositus Generalis, an statim essent relinquendi, an retinendi, donec commutentur in alios, qui non praesferant eam speciem scandali.

44. Retebatur etiam an essent proponenda, & danda munuscula quaedam (quae praeia vocant) scholasticis externis, ut earum ratione inflammarentur ad studia litterarum. Placuit proponi, & dari: dummodo non fratribus nostris darentur, nec externis nostro cum sumptu: & ut servaretur modus honestus, & religiosus.

45. Cum Collegium Conimbricense hucusque possederit Monasteria quaedam cum Ecclesijs parochialibus annexis, an sit dispensandum in constitutionibus, quae oppositum videntur statuere, vel quid nam faciendum sit. Placuit Congregationi omnem adhibere diligentiam, ut quam primum, & quam optimo modo fieri posset liberaretur ab animarum cura praedictum Collegium.

46. An in Collegio Eboracensi propter aeris intemperiam et salubritatis defectum, et aestus graves illius Civitatis

D iij concedenda

cōcedendæ essent nostris præceptoribus studiorū intermissiones longiores, quàm alijs in Collegijs concedi soleant. Responsum est; intermissionem quidem placere, sed modum, & dierum, quibus vacandum a studijs esset, numerum relinquendum esse Præpositi Prouincialis iudicio.

47. An expediret nostros curam retinere quorundam scholasticorum externorum qui conuictores, vel commensales dicuntur, quorum cura nostris à Rege Lusitanæ imposita est, non exiguo cum onere, cum nouum Collegium illis traderet.

Responsum est; dandam esse operam ut Domus quædã construeretur extra Collegium nouum Conimbricense pro habitatione huiusmodi conuictorum, ut à nostrorum scholasticorum habitatione omnino separentur.

Interim tamen retinendam esse eorum curam, quam Societas iam suscepit, & hoc quidẽ ex dispensatione quædam concedi.

48. An Domus probationis sint seiungendæ à nostris Collegijs. Responsum est: rationes vtrinq; audiendas, & expendendas esse, quæ multæ se offerebant, & tamen potius prope Collegia, quàm prope Domos professorum tenendæ videbantur; sed ulterius non est actum ea de re.

49. Petierunt iidem Patres Lusitani regulas quas non habebant, & Visitatoris, & Prouincialis &c. Responsum fuit: faciendas, & eis mittendas esse.

AN

501 *An seculares qui emittunt vota in ordine militari vocato Christi, possint ad Societatem nostram admitti, scilicet credatur non emissuros professionem apud nos. Responsum est admitti posse.*

512 *Cum ex Provincia Lusitania plurimi ad Indos, Brasiliam, & alias infidelium Regiones mittantur, & hominum penuria ibi laboretur, petierunt Patres Lusitani à Congregatione auxilium. Responsum fuit quoad eius fieri posset subueniendum illis esse.*

513 *Quaesierunt etiã: An Doctores, et Magistri de Societate cum publicis præsidentibus disputationibus, aut scholasticos in vniuersitatibus examinant, ea insignia serica, quibus alij Doctores, vel Magistri vtuntur, ferre debeant.*

Responsum fuit; deferendam esse huiusmodi causam ad Praepositum Generalem, vt declaret constitutiones Vniuersitatum. Quod ad Conimbricense Collegium attinet, visum fuit petendam esse facultatem, vt non obligarentur nostri ad huiusmodi insignia portanda, non tamen incommodum videbatur, si nostri in illis actibus publicis, de quibus quaeritur, portarent aliqua insignia in pileo, praesertim, vt sunt fila illa serica, quae ponuntur in medio pilei.

514 *An vota, quae nostri cum adhuc in seculo essent, emisserant (quaerebatur autem de alijs votis praeterquam Religiosis determinatis) censeantur ipso facto cõ-*

D iij mutata

mutata in vota simplicia nostræ Societatis, simulatq; illa emisserint, quod difficultatē habet, cum illud capitulum Scripturæ, de voto, & voti redemptione intelligatur à doctoribus de ingressu per professionem.

Responsum fuit; in nostra Societate suspensa esse alia vota, etiam si per professionem non tollantur, & ita obligationem eorum cessare, dum in Societate manent.

- 54 Cum regulæ generales, & communes instructiones officiorum diligenter observentur, & iuxta illas qui præsunt subditos regant, petatum fuit, ut viderentur diligentius, & si circa ordinem, vel claritatem, aut stylium aliquid esset immutandum, immutaretur.

Responsum fuit; ut Træposito Generali id faciendum committeretur: Visum est, regulas ex constitutionibus deductas, seruandas esse generaliter: alias uidentur esse, & examinandas: documenta vero, siue consilia spiritualia, in vnum locum redigenda extra regulas.

55. An recipi debeant in nostris Collegijs Capellani, quibus inferuiunt clerici seculares, quos possint nostri eligere, nam ex earum censibus huiusmodi Collegia augeri posse videntur.

Responsum fuit; non expedire, ut in nostris Ecclesijs erigantur huiusmodi Capellani.

56. An sint admittendi in nostris Domibus, qui ali- quod facinus perpetrant, aut bonis sedunt &c. donec

suu

suâ securitati consulant.

Responsum fuit: Consulendos esse viros peritos, et post consultationem, res est commissa Træposito.

- 57 *An ius illud quod habet Collegium Gandiense præsentandi tres Parochiales neophitorum ex Agarenis, sit conservandum, an potius sit illi renunciandum in fauorem ordinarij. Visum est, retinendum esse ius hoc, ut melius consultum sit illorum spiritali utilitati.*

- 58 *An expediret Christianam doctrinam docere canendo, cum experientia docet magis allici eo modo pueros, & maiorem sequi fructum.*

Responsum fuit; Træposito Generali id committendus. ille autem statuit ut ita fieret, ubi ad maiorem adificationem id fore obseruaretur.

- 59 *An præcipiendum esset professis, ut per se exequantur aliquando votum quod faciunt de curanda institutione puerorum.*

Visum est, Træposito Generali id committendum esse. Ille autem statuit, ut præter id, quod ad probationes pertinet, commendaretur valde hoc pium opus professis, qui id exequi deberent, iuxta litterarum Apostolicarum, & constitutionum rationem, Pater quidem noster Ignatius iniunxit singulis professorum ut se mel per quadraginta dies id facerent.

- 60 *An sit exterminandus à Societate mos ille admittendi*

mittendi beneficia curata, vel. simplicia, quæ nostris ad tempus conferuntur.

Commissum etiam fuit Præposito: qui statuit, ut non admitterentur beneficia sine licentia Præpositi Generalis, quem informare oportebit, de scandalo si quod fuerit, vel timebitur, & de tota re; ut videat, an dispensari oporteat.

61. An nostri, qui ante ingressum in Societatem habebant beneficia postquam biennium in illa manserint, ea relinquere debeant. Committendum etiam hoc videbatur Præposito, qui statuit ut seruarentur Constitutiones, quibus non præcipitur, ut beneficia relinquatur ante professionem, nisi iubente superiore post primum annum, hunc autem Superiorem statuit fore Præpositum Generalem, vel Commissarium, vel Prouincialem.

62. An quilibet Superior in Societate possit Societatis gratias cuilibet subdito communicare, cum facultate easdem alijs communicandi.

Commissum id fuit Præposito Generali, qui iuris peritis consultis id declararet.

63. An expediret petere à Summo Pontifice, ut Nunciij Apostolici non possint dispensare in votis simplicibus Societatis, saltem quæ post biennium emittuntur. Responsum est, petendū videri: usum tamen eius gratiæ, si obtineatur, penes Præpositum fore.

64. An expediret, ut Præpositi inferiores non possent regulas

regulas condere sine Generalis consultatione, & particulari concessione.

Responsum fuit; Solum Præpositum Generalem auctoritatem habere, & alios, eam dumtaxat, quam ab ipso acceperint, & cum ea si quid ordinabunt, transmittat Præposito, ut id examinet, & si videat expedire, confirmet.

- 65 De ratione ineundi contractus, dictum est, & a Congregatione constitutum: potestatem esse penes Præpositum Generalem, & ab eo ad alios descendere debere, iuxta constitutionē. quandam relictam à Patre Ignatio sanctæ memoriæ, extra corpus aliarum, quæ tota approbata est, & non a partis capiti tertio inserta. Curandum autem dicebatur, ut Breve Apostolicū obtineretur, quo constaret evidentius ijs, qui cum Societate negotiantur, de hac potestate. Interim autem, dum Breve obtinetur, ut fiat sicut hactenus factum est: nimirum, ut si acquiescere nobis vellent qui, nobiscum negotiantur, cum Præpositi Generalis facultate dumtaxat, contractus fiant: si noluerint acquiescere, ut possint Collegialiter convenire ad eorum satisfactionem, non ad contractus necessitatem.

TITVLVS SEPTIMVS

De dissolutione Congregationis.

PRIMVM DECRETVM.

NON videri soluendam Congregationem pro solius

lius Præpositi Generalis arbitrio, sine consensu eiusdē Congregationis, quæ Generali superior est.

2. Trigesima prima Iulij propositū est de recessu Patris Magistri Ioānis Pelletary, propter causas, quæ videbātur momentū habere: & visum fuit, eum posse recedere. Paulo post Tater Doctor Canisius Provincialis Germaniæ dimittēdus fuit cum Sūmi Pontificis Nuncio ad Regē Poloniæ, cui comes cum alio Theologo scilicet Doctore Theodorico Amsterdamsi, adiunctus est. Et ita reliqui decem & octo professi, prius nominati cum Procuratoribus, confecerunt, quod reliquū fuit in Congregatione Generali; superuenerat tamen decimus nonus professor Magister Baptista Kioleus, post Præpositi electionem aliquot dies: & Congregationi, vsq; ad finem interfuit.

3. Quæsitum fuit decima octaua Augusti, An dissoluenda esset Congregatio. Et visum fuit prius illa esse absoluenta, quæ necessario à Congregatione generali tractanda erant: vt quæ ad constitutiones pertinent: et ita tractata fuerunt.

4. Postmodum decima die Septembris, de Congregatione dissoluenda actum est, & omnium consensu est dissoluta, die decima Septembris prædicta.

DE ACTIS

DE ACTIS SECUNDÆ

CONGREGATIONIS GENERALIS

ralis ante electionem Præpositi, quibus includuntur ea, quæ ex priori Congregatione ante electionem obseruanda uidebantur.

Cum indicta fuisset Congregatio generalis à Patre Fræcisco Borgia Vicario Generali Societatis nostræ ad vigesimū diē Iunij 1565. tūc enim quinque menses explebatur à data litterarū, quibus euocabatur, iamq; ex reliquis Prouincijs, præterquam ex Batia, & inferiori Germania electores conuenissent, celebrata est prima Congregatio Romæ Domi nostræ vigesima prima Iunij. Et post P. Vicarium, ac duos ex primis decem, qui aderant, scilicet Patrem Alphonsum Salmeronem Prouincialem Neapolitanum, & Patrem Nicolauū Bobadillam, euocati sunt Prouinciales, & sederunt ad dexteram Patris Vicarij, ordine antiquitatis inter ipsos seruato, & deinde reliqui professi, de quorum legitima vocatione, & iure suffragij ad electionem nihil dubitabatur: Et ipsi à sinistro latere Patris Vicarij sederunt ordine suæ Professionis. Omnes fuerunt numero triginta nouem, quorum nomina sunt, quæ sequuntur eo ipso ordine, quo sedebant, & Sententias dixerunt.

Pater Franciscus Borgia Vicarius. Pater Alphon-
sus Salmeron Prouincialis Neapolitanus. Pater Ni-
colaus

colaus Bobadilla. Pater Iacobus Miron Provincialis
Portugallia. Pater Petrus Canisius Provincialis Ger-
mania superioris. Pater Nicolaus Lanoyus Provinci-
alis Austria. Pater Euerardus Mercurianus Prouin-
cialis inferioris Germania, qui uenit tēpore quatrīdū.
Pater Hieronymus Domenech Provincialis Sicilia.
Pater Antonius Vinch Provincialis Rhemi. Pater
Christophorus Rodriguez Provincialis Fusiā. Pa-
ter Benedictus Patmus Provincialis Longobardia.
Pater Antonius Cordeſes Provincialis Aragonia.
Pater Ioannes de Valderabano Provincialis Toletā-
nus. Pater Guido Roillet Viceprovincialis Frācia.
Pater Ioannes Suarez Provincialis Castella. Pater
Emundus Augerius Provincialis Aquitania.
Pater Ioannes Polanco. Pater Hieronymus Natas-
lis. Pater Michael Torres. Pater Cornelius Bon-
ghelmaus. Pater Christophorus Madrid. Pater
Emanuel Lopez. Pater Alphonfus Roman. Pa-
ter Michael Goniernus post vocatus. Pater Bar-
tholomeus Hernandez. Pater Martinus Gutierrez.
Pater Iacobus de Guxman. Pater Gaspar Loar-
te. Pater Hieronymus Rubiolus. Pater Ioannes
de Montaña. Pater Franciscus Adornus. Pater
Petrus Ribadeneyra post vocatus. Pater Pontius Co-
gordinus, qui uenit paulo ante quatrīdū. Pater
Dankus Offeus. Pater Fuluius Androeus. Pater
Ludouicus de Codreto. Pater Marcus Georgius.
Pater

Pater Marcellus vax, Pater Franciscus Costerus. Praefatus autem quadam Pater Franciscus Vicarius proposuit quæ sequuntur.

PRIMUM DECRETUM

An Patres, qui tunc aderant, censendi essent, Congregationē Generalem legitimam, & plenam conficere; & totius Congregationis consensu statutū est esse legitimam, & plenam Congregationem.

2. *Deinde quia Pater Petrus Ribadneyra, defunctus Commissariatu Siciliae, & cum iam ex eadem Provincia discessisset, à Prouinciali Congregatione electus fuerat, ad electionem Generalis, & si is non admitte retur, Pater Carolus Pharao substituebatur (prout constitit ex lectis litteris prædictæ Congregationis Prouincialis, Siciliae) proposuit Pater Vicarius, an dictus Pater Petrus admittendus esset, supplendusq; defectus electionis eius, an Pater Carolus admitti deberet.*

Decreuit autem Congregatio, Patrem Petrum admittendum esse ex æquitate, & Epicheia quadam, supplendo defectum electionis, & ne in exemplum aliorum id transiret. Pater vero Carolus in Procuratorem admissus est, prout Congregatio Prouincialis petebat, & statim vocatus Pater Petrus suo loco in Congregatione sedit, & sententiam dixit.

3. *Præterea cum Pater Iohannes Valderabano Prouincialis*

provincialis *Toletanus* elegisset Patrem *Michaelē Gou-
vernium*, postquam Pater *Egidius Gonzalez* à Con-
gregatione Provinciali electus, in morbum inciderat,
ipsaq; Congregatio dissoluta erat, & tempus venien-
di ad Congregationem Generalem urgebat: proposu-
it idem Pater Vicarius, an is admittendus esset supplē-
to defectu talis electionis.

Decrevit Congregatio ex equitate admittendum esse
prædictum Patrem *Michaelē Gouernium*, licet nō
esset in exemplum habenda talis dispensatio: et statim
est evocatus, & suo loco sedit, & sententiam dixit.

Proposuit Pater Vicarius, an petenda esset, benedi-
ctio à Summo Pontifice ad Congregationē nostram,
iuxta constitutiones celebrandam, tam in ijs, quæ
ad electionem pertinent, quam in alijs in eadem tra-
ctandis, & qui deberent petere.

Decretum est peti oportere benedictionem à Patre Vi-
cario, cum Patre *Salmerone*, & quod posset Idē Pa-
ter secum ducere ad Pontificē quos præterea vellet. Vi-
gesimo verò tertio die Iunii, idem Pater Vicarius cū
prædicto Patre *Salmerone* eam petierunt, & ad ele-
ctionem Præpositi, & ad alia, quæ in Congregatio-
ne tractanda erant, iuxta nostras constitutiones, quam
obtinuerunt, perbenignè excepti à Summo Pontifice.
Vigesima secunda Iunii congregati denuò Patres de-
creverunt quæ sequuntur.

Propositum fuit, an aliqui ex professis, qui Romæ
versantur

versantur, adhibendi essent ad Congregationem generalem: quandoquidem præter Assistentes, et Patrem Vicarium, nullus interesset adhuc nec electus esset, ut constitutiones iubent, ex singulis Prouincijs eligi debere in Congregatione Prouinciali. Responsum est communi consensu. Modo nihil innouandum, sed post Propositi electionem agi posse ea dere.

6 Proposuit idem Pater Vicarius: An placeret supplere omnes defectus, qui hæctenus accidissent, tam in Congregationibus Prouincialibus, quam alios quoscunq;. Decretum est ab omnibus eos esse supplendos, & sic actum est.

7 Proposuit etiam: An expectandi essent absentes. Decretum est non esse modo expectandos ad Congregationes præcedentes electionem, sed cum absentes venirent, ut suus illis locus seruaretur: & ante quatri-duum præcedens electionem denuo proponi posse de eis expectandis ad electionem.

8 Proposuit idem Pater de actis primæ Congregationis generalis ante electionē: An essent rata habenda: an potius essent aliqui deputandi, qui ea cōsiderarent, & rebus inter se discussis, proponerent Congregationi, quæ viderentur ex illis ad præsentem electionem facere, & quæ mererentur approbationem, quæ non. Decretum est, Omnia esse proponenda Congregationi ab aliquo, qui singulorum redderet rationem, ut statui possit ab eadem Congregatione, quæ approbanda essent,

E

essent, quæ non,

- 9 Propositum fuit, & diligenter discussum, an de rebus alijs agendum esset, quam de pertinentibus ad electionem, antequàm eligeretur Præpositus Generalis. Et constitutum fuit de nulla re alia agendum esse ante electionem, quam de pertinentibus ad ipsam.

- 10 Propositum est: An vno die res proponi, & alia diffiniri deberent.

Statutum est vno die proponendas esse res digestas, et sequenti die sententias esse dicendas; & ubi maior informatio desideraretur in grauioribus rebus, eam à Vicario petendam esse, vel ab alijs etiam electoribus. Si autem postmodum inter omnes non conueniret, deputandos esse diffinitores, vel compromissarios ad rem conficiendam. Sed illud Tò Inter omnes, in ijs quæ ante electionem tractanda proponuntur, intelligitur pro maiori parte suffragiorum, non ita post electionem. Tunc enim quando de constitutionibus, & grauioribus rebus est agendū, id fieri debere in rebus grauioribus: sicut etiā habetur in quarto decreto tituli primi prioris Congregationis post electionē: cuiusmodi sunt res, quæ ad electionē necessariò in Congregationē tractanda veniunt. Si quæ alia proponerentur, tractanda illa esse pro arbitrio Patris Vicarij aut eodem, aut alio die.

- 11 Quæsitum est, An Procuratores essent admittere di in Congregationē ante electionē. Et vnanimi consensu responsum est, nō esse admittēdos, sed solos electores.

Cum

- 12 Cum examinari cœpissent quædam capita ex octava parte constitutionum, quæ pertinent ad electionem in tertio capite, ubi dicitur iuxta finem, quod pars illa in quam Præpositus Generalis inclinabit, vel eius Vicarius, paribus alijs suffragijs esset præferenda. Constitutum est, Vicarium solum habere qualitatem præcedendi cæteris paribus, tam suffragijs, quam qualitatibus, quodque nulla sufficiat qualitas suffragiorum ad electionem præpositi, sed numero medietatem omnium suffragiorum excedi oportere.
- 13 Super illud tertij capitij octavæ partis. Quod Provinciales convocandi sint cum alijs duobus professis. Statutum est, omnes officiales, Vicario subesse debere.
- 14 Quæsitum est, quæ ratio informationis esset tenenda ad electionem Præpositi Generalis. Et proposita fuit formula quæ sequitur.

DE RATIONE INFORMATIONIS

ad electionem Præpositi Generalis.

Videndum est, qui debeant informationem petere, a quibus ea peti, de quibus personis, de quibus rebus, quomodo peti debeat, postremo quomodo petenti respondendum sit.

QVI DEBEANT PETERE

Omnes electores, nemine excepto, informationem petent.

A QVIBVS PETI DEBEAT.

A b ijs solis, qui ad Congregationem vocati sunt, siue

E y sint

sint electores, siue procuratores, & in quadriduo dumtaxat, ita tamen, vt procuratores, à quibus peteretur, teneantur eandem legem subire ratione informationis, quam electores.

De qua lege, & informandi modo, qui petent ab ali quo extra numerum electorum informationem, prius ipsum monere debeant, vt sciant ad quid teneantur. Placuit autem, vt ante quadriduum, quod præcedit diem electionis nulla peteretur informatio.

DE QVIBVS PERSONIS PETI DEBEAT.

De quibus venit in mentem unicuique, quod possent esse idonei ad munus Præpositi Generalis, siue absentes, siue præsentés sint, inter professos tamen quatuorvotorum.

DE QVIBVS REBVS PETI DEBEAT.

In genere loquendo ijs de rebus ex quibus iudicari potest, quod aliquis sit idoneus ad munus Præpositi obeundum, vel contra: iuxta constitutiones, & præcipue secundum caput nona partis: sed & habenda est ratio eorū quæ in secundo, et tertio capite examinis, et primis tribus capitibus prima partis dicuntur: ex his enim interrogatorium ad informationē confici potest; nemo tamen arctandus videtur, quin interrogare possit alia, quæ interroganda præterea iudicauerit.

Peti etiam poterit ab eo, qui reddit informationē, si quid aliud habeat dicendum de persona de qua interrogatur,

gatur, et an de alia sentiat capiendā informationē, et an ab alio quopiam aliqua in re clariorem, aut certiorē informationem habere possit inter eos, à quibus peti debeat informatio.

QVOMODO PETI DEBEAT

informatio.

Non petat, An hic, vel ille aptus videatur ad hoc munus, nec ne; sed de rebus illis, ex quibus iudicari possit, an sit idoneus, nec ne.

Eius intentio sit pura ab affectibus humanis, etiam naturalibus, ne dum vitiosis, & tantum gloriam Dei, & meliorem Societatis gubernationem, (quæ ad commune animarum bonum ordinatur) præ oculis habeat: & non propriam utilitatem, quæ illi non consonat.

Nec solum ab omni ambitione pro se, & alijs sit liber, sed & diligenter observare debet, ne voluntatis propensionem ad hunc, vel illum excludendum, vel admitendum habeat, quoad eius fieri potest, donec post orationem, & informationem suo tempore, & loco statuatur quam sententiam sit dicturus: nec eā præseferat. Cum informationē aliquā de aliquo accipit, seruet alterā aurē alijs, & cor Deo; memor quod cum iuramento est electurus, quem aptissimum duxerit.

Defectus, qui bonæ gubernationi adversari possunt, et peti, & dici debent, omiſſis alijs quæ ad bonam Propositioni electionem non faciunt.

Si quid tamen intellexerit, quod secretum teneri debet.

E ij at cum

at cum alijs præterquā quod cū electoribus in informatione silentium teneat, memor caritatis, & in virtute sanctæ obedientiæ, in re tantū graui, non in qualibet. Non existimet quisquam electorum se minus gratum futurum ei, cui non dederit suum suffragium, & de quo libere secundum conscientiam informauerit, quin potius eidem, & vniuersæ Societati, & Deo rem gratissimam se facturum sciat.

Post informationem, consideratio, & discussio necessaria est, & multo magis oratio, quæ illustrationem impetret a Deo sapientiæ fonte, ad bene iudicandum, & eligendum eum, qui Deo maxime sit placiturus, & in hac diuina gratia potius, quā in humana diligentia spem constituat: meminerit tamen non solum voluntatem, sed iudicium cohibendum esse ab vltima definitione (vt dictum fuit superius) donec in locum inclusionis ingrediatur.

QVO MODO RESPONDERE DEBEAT

is, à quo petitur informatio.

Nemo obtrudat informationē non petenti, & qui obtrahit, deferatur; caueat et ipse affectus humanos, non solum ambitionis, sed et cuiusvis propensionis, quæ non ducatur ex intentionē honoris Dei, communis boni, & bonæ gubernationis Societatis, & vt dictum est de petente, sic de dante informationem intelligatur, vt quoad eius fieri poterit, neq; ad promotionem,

nem, neq; ad exclasionē ullius incumbat nec propēsam ad id voluntatem ostendat, sed ut de re speculativa, vel omnino ad se non pertinente, quod sentit, præcise conetur explicare.

Non solum mendacia sed amplificationes & exaggerationes relinquuntur, nihil temere, sed consideratè & mature, certa pro certis, opinata pro opinatis referat, ut qui coram Deo agit, & rationem est redditurus eorum quæ in sua informatione dixerit.

- 15 Super illud sexti capituli, partis octavæ, quod sub pœna excommunicationis lata sententiæ, quisq; teneatur manifestare, si quem sciret affectasse hoc munus, Statutum est, addendam esse censuram hanc in eos, qui ambiunt pro alijs, & quod hæc censura se extendit ad informationem non sinceram, eam scilicet, quæ studiose mendax est mala cum intentione, & in re gravi. Demum ipso facto ambitiosos pro se, vel pro alijs in excommunicationem incidere decretum est.

- 16 Cum peteretur, An præcipiendū esset ne de electione Præpositi quis quicquā certi definiat apud se ipsum usq; ad locum, in quo includi debent. Decretum est, observari quidem debere constitutionem in hac parte diligenter, sed non esse addendum præceptum novum in virtute sanctæ obedientiæ, satis fore, si res exaggeraretur, ut quæ magni sit momenti.

- 17 Si Vicarius ipse notaretur de ambitu decretum est, deferendū esse ad duos antiquissimos Professores, vel ad

E iiij provincialem

- Provincialem antiquissimum pro deferentis arbitrio*
 18. *Vbi dicitur, eodē capite: Celebret aliquis missam de Spiritu sancto. Visū est ab ipso Vicario esse dicendā, uel ab eo, quem elegerit: et quidem corā omnibus, et in aurora. & post eius cōmunionem statim electores cōmunicare debere: Missam autem in Ecclesia celebrandā esse, et ordinem in eundo ad eam, et communicando, & redeundo, et sedendo ad dicendam sententiā, uel suffragiū dandum, talem esse debere, vt primo loco sedeant primi professi, qui superstites sunt ex nominatis in bulla Societatis: secūdo, Præpositi Provinciales, tertio, professi quatuor votorū: In suis autem ordinibus, vt singuli essent priores, qui professionem prius emisissent: & in eundo, et redeundo ad ecclesiam, vt bini incederent: & ad campanæ domesticæ pulsū, (quæ post cōmunionē omniū, vsq; ad inclusionē in loco Cōgregationis sonabit) qui suffragium habent ad locū Cōgregationis se conferent, cruce præcedente, et Collegialibus interim canentibus, Veni creator spiritus, quē hymnū submissa voce oēs electores in ipso loco Cōgregationis dicent, et post inclusionē electorum iūdem Collegiales, uel in hortō, uel Ecclesia dicerent letanias, & continuam orationem, quæ vsq; ad electionem duraret, inchoarent.*
 19. *Quæsitum est de loco electionis, & an lecti ibi parandi essent, & quis secundam concionem habiturus esset, de qua in eodem sexto capite agitur, & quis curam haberet includendi electores iuxta cōstitutiones.*

Ad

Ad primū, responsum est, locum illum aptū esse in quo plures ad Congregationē vocati sumerent cibum; Ad secundū, lectos nō esse necessarios: Ad terciū, Patrē Benedictū Palmiū habiturū esse secundā concionē latinā, quia ad id iā pridie fuerat electus: Ad quartum decretum est, Patrē Emanuelē de Saa futurum inclusorem, cum quatuor alijs procuratoribus, ex varijs nationibus, pro arbitrio Patris Vicarij.

20. Decretum est; statim post inclusionem, tentandum esse scrutinium, sed si communis inspiratio prauemisset ordinem, acceptandam esse: modo adeo luculēta, & nō voria esset, ne vno quidem dempro, vt nulla tergiversatione negari posset, diuinam esse inspirationem.

21. Declarando locū illum in eodē illo sexto capite, quod ex his, quæ prius quisquam intellexit statuere debet, quē sit electurus, et in charta scribere nomē personæ electæ, cōstitutū est: nouas informationes, quæ nullæ debēt sumi in eo loco inclusionis, excludi debere: & ex præcedētibz cū gratia tā illustrationis diuinæ quā, discursus accepta à Deo et prius et eodē loco: electionē esse faciendā Præpositi Generalis: qui inter absentes, et præsentēs (professos tamē quatuor votorū) eligi posset: omnibus autē dandā esse formulā scriptā: quo citius se expedirēt vt nihil eis deesset scribēdū, nisi nomē electi, & eligētis, et hoc manu propria: sed immutato (si cui videretur sibi faciendum) caractere manus propriæ, ne agnoscī possit a tribus illis, qui suffragia visuri, & lecturi erant

erant, ita tamen scribi oportere nomen eligentis, ut lateret obsignatum, & non manifestandū nisi necessitas urgeret, iudicio Congregationis; post promulgatū autē decretū electionis, statim cōburenda esse suffragia.

- 22 Quæsitum est, quorum opera uti deberet Vicarius ante quatrīdium illud inclusionē præcedens ad res alias ad electionem ordinatas tractandas, & visum est, ut pro suo arbitratu uteretur opera eorum, quos aptos esse indicaret, & ut assistens, & secretarius aliquo ex illis quatuor diebus ad plura suffragia, ex numero electorum eligerentur, & quidem prius secretarius, postea assistens, ut prius nominatur in constitutionibus, unde in sedendo, & in alijs ad Congregationem pertinentibus secretarium præcedere oportere: fuit autem postea in illo quatrīduo ante diem electionis Præpositi in secretarium electus Pater Magister Ioannes de Polanco, in Assistentem Pater Alfonso Salmeron Provincialis Regni Neapolitani.

- 23 Super illud eiusdem capituli, Exurgens a sede vicarius protestatur &c. statutū est Vicarium, secretarium, & Assistentem iurare debere coram Deo, (ut quædrat singulis, secundum constitutiones) se sincere accepturos, & publicaturos suffragia, & tam protestationis huiusmodi quàm absolutionis formula hæc est, videlicet. Testem inuoco Deum, cuius oculis omnia nuda sunt, me fideliter accepturum, & publicaturum suffragia, & quæ ad officium meum pertinent, sincera
cum

cum intentione me præstiturum, protestor etiam in diuina maiestatis conspectu, & vniuersæ Sicietatis, quam hic representamus, me neminem admittere vel le qui non sit admittendus, nec excludere, qui non excludendus.

Et Auctoritate Dei omnipotentis mihi licet indignissimo, per sedem Apostolicam concessa absoluo vos, a quauis sententia excommunicationis, suspensionis, & interdicti, & quibusuis alijs sententijs, censuris, pœnis, & quantum sit opus dispenso vobiscum, super irregularitate quauis, dummodo sententias, censuras, et pœnas, ac irregularitatem huiusmodi ob defectus ad electionem hanc pertinentes non incurreritis, ad effectum legitimæ electionis: In nomine patris, & filij, & Spiritus sancti Amen.

Absolutio autē, quā antiquissimus professus dat vicario, eiusdē tenoris erit cum ea, qua ipsa alios absoluit.

²⁴ Super illud eiusdem sexti capituli, Ipsimet tres prædicti mutuo suā suffragia, alius ab alio petat, et iuret etc. Visum fuit, hanc formulam tenendam esse, ut post prædictam protestationem, & absolutionem secretarius dicat Vicario: Pater Datum suffragiū in nomine Iesu. mox vicarius surgens flectit genua coram Crucifixo, & signans se Cruce, In nomine Patris, & Filij et Spiritus sancti, legat iuramentum à tergo schedulæ suæ scriptum, manu admota pectori huius tenoris.
Testem innoco Iesum Christum, qui est sapientia æterna quod

na quod eum eligo, & nomino in Præpositum Generalem Societatis Iesu, quem sentio ad hoc onus ferendum aptissimum: deinceps surgens, et duobus digitis clausum suffragiū suū ostendens, in urnā mittat: & se rursum inclinans coram crucifixo, redibit ad locum suū, et mox dicet duobus socijs suis, et ceteris: oēs ordine sua ferant suffragia in nomine Iesu: & surget Secretarius, deinde assistēs, & reliqui ordine prius dicto, & sigillatim iuramentū facient: & sua suffragia ferent ad exemplū Vicarij.

Quod autē iurent, omnes se eligere eum, quem sentiunt in Domino aptissimū ad hoc onus ferendum, ita declaratū est: quod si quis duos, vel plures pares omnino videret suo iudicio, integrum sit ei dare cui voluerit suffragium.

Quod autem dicitur in manibus secretarij relinquēda esse suffragia: intelligendū est urnam fore in mensa, coram Secretario in quā suffragia iacienda sunt, & ex eadem urna, cum prius mixta fuerint, extrahantur à Secretario sigillatim: qui cum reuerentia, & modestia extracta singula ostendet Patri Vicario. Ille autem uisa, & utrique socio ostensa leget publice, vel secretario legenda reddet, & in hac promulgatione electus tantum nominetur, ob signatio manente nomine eligentis.

Post singulorum suffragiorum publicationem conferetur numerus (si plures nominati fuerint) & qui plusquam mediam partem omnium habuerit Generalis Præpositus erit, & Vicarius, si ipse electus non fuerit significat

gnificet publice plura esse medietate suffragia eius, qui
eligitur, & postmodum formet Decretum in hanc for-
mam. Cum in plena, & legitima Congregatione,
collato numero omnium suffragiorum, plusquàm media pars
omnium, Reuerendum Patrem .N. nominauerit, &
elegerit, Ego .N. auctoritate Sedis Apostolicæ, & uni-
uersæ Societatis, eligo prædictum Reuerendum Patrē .N.
in Præpositum Generalē Societatis Iesu, In nomine Pat-
ris, & Filij, & Spiritus sancti amen. Roma &c.
Si Vicarius ipse electus esset, statutum est, ut significa-
ret, & formaret eius loco decretum antiquissimum ex
profeßis electoribus: & ut scriberetur decretum à se-
cretario, & subscriberetur ab eo qui format illud, &
sigillo Societatis obsignaretur: & statim omnes
ad reuerentiam ei exhibendam accedant, incipiente
Vicario, cum assistentibus, nisi aliquis ex ipsis electus
esset: Postremo ad Ecclesiā omnes se conferent, dicenti-
bus Collegij cantoribus Psalmum, Benedictus Dominus
Deus, inter eundum, & in ipsa Ecclesia, Te Deum lau-
damus. Et vnus sacerdos de choro dicet tres ora-
tiones, primā de Trinitate, secundam in gratiarum actio-
nem, Tertiam de Die: & usque ad egressum de Ec-
clesia Præpositus non admittat oscula manuum ab alijs,
quam ab electoribus, ut dictum est.

- 25 Super illud, Si non fuerit, qui amplius quàm medie-
tatē suffragiorum habeat, datur ratio cōpromissionis. Pe-
sitiū fuit. Antantū unum scrutiniū ante cōpromissionē
sentandum

tentandū esset. Et visum fuit Congregationi, secundā scrutinium ante cōpromissionem tentandum esse inter omnes, qui habuerint suffragium aliquod ad officium Præpositi, et, si ne tunc quidem crearetur Præpositus: eodem modo tertium scrutinium tentandum esse: si ne tunc quidem Præpositus egrederetur, quinque electores ad plura suffragia eligendos esse, & ad quē maior eorum pars inclinaret, illum fore Præpositum, et cetera, ut supra, facienda esse.

Ad hos electores eligendos dandā esse unam horā, si media non sufficeret, & servandam esse formulā scribendi, iurandi, & publicandi electores similē illi, quæ ad Generalem eligendū data est, si acciderit duos uni, & totidem alteri suum dare suffragium, tunc decideretur à Congregatione quid erit agendum. Constitutum fuit, etiam ut inter eos eligerent huiusmodi compromissarij Præpositum Generalem, qui aliqua suffragia habuissent sepositis illis, qui ad ea tria non pertigissent (nisi huiusmodi plures essent quā duo) & si qua difficultas oriretur, tunc à Congregatione statui oportere, quid sit agendum. Si duo, vel tres eminenter plura suffragia haberent, quā aly, visum est convenire, ut illi nec activam, nec passivam vocem ad electionem compromissariorum haberent.

26. Fuit etiam statutum ut quatrIduo ante electionem professi non egrederentur Domum sine licentia Patris Vicarij (cui liberū esset egredi, si quādo opus esse iudicaret)

ret) vt orationibus, missis quotidie dicendis, ieiunijs, & alijs corporis afflictionibus, & informationibus etiam vacarent, illos autem quatuor dies 2 Vigilia Sancti Petri, vigesima octaua Iunij 1565, inchoandos esse statutum est, vt dies electionis esset secunda Iulij, ipso scilicet festo visitationis prout in praecedente electione fuerat. Et consequenter visum est Congregationi, non esse expectandas absentes (nam ante id tempus Pater Euerardus Prouincialis inferioris Germaniae expectabatur, nec de Prouinciali Beticæ, cum suis socijs spes certa erat, quod ad electionem venturi essent) sed si accidisset, vt, incepto quatrinduo, aliqui venirent, tunc deliberaret Congregatio, an suffragium essent habituri. De partitione autem ieiuniorum, disciplinarum et orationum placuit omnibus, vt Pater Vicarius illam pro suo arbitratu faceret.

- 27 Petitum fuit cui reseruanda esset excommunicatio latae sententiae superius dicta: & statuit Congregatio, vt reseruaretur Patri Vicario, si ante electionem absolui se petat, qui in eam incidisset: si post electionem peteret, Patri Generali reseruanda erit. Hactenus de actis ante electionem.

Ordinavit autem Pater Vicarius circa illud tempus electionis, vt missae nostrorum, & orationes ad effectum bonae electionis applicarentur, et praecipue in Vrbe. Et primo illorum quatuor dierum qui praecedunt diem electionis, idem Pater Vicarius omnes electores simul

mut allocutus est, hortatusq; ad electionem sincere ad gloriam Dei, & commune bonum Societatis transigendam: & inde illud quatrimum inchoandum, quo se omnibus modis ad Sancti Spiritus gratiam obtinendam disponerent, & cogitarent, quis esset maxime idoneus ad officium Præpositi, & informationem caperent &c.

Visum est autem Congregationi, quòd hæc Viginti-septem Decreta possunt habere singuli Rectores atq; etiam Prouinciales: ut suæ Prouinciæ electoribus communicarent: tenerenturq; singuli habere, saltem quæ ad informationem, & electionem faciunt, ad quam ut finem, hæc acta diriguntur.

Formulam autem informandi, quæ proponenda esset illis extra electorum numerum, à quibus peteretur informatio, iussus est conficere secretarius: quæ postea ab ipsa Congregatione videretur: cum Secretarius, & assistens esset eligendus.

81

ACTA SECVNDÆ CON-
GREGATIONIS GENERA-
lis, post electionem Præpositi,
quæ cœpta est tertia die
Iulii Anno M.D.LXV.

PRIMVM DECRETVM.

Die tertia Iulij Congregatio post electionem cœpta
est, & initio declaravit Reuerendus Pater Præpo-
situs Generalis, quod elegisset in Secretariū Patrē Io-
annē de Polanco: vnde eo munere fungi cœpit, & in
primis proposuit idem Pater Præpositus de admitten-
dis ad Congregationem Procuratoribus, & decretum
est, admittendos esse, tam eos, de quibus nulla erat dis-
putatio, quod legitime vocati accessissent, quàm eos, de
quibus dubitabatur; & supplevit Congregatio quos-
vis defectus, qui in horum electione accidissent; placuit
autem, ut sequenti actione ageretur quid in posterum
facto opus esset. Interim vocati sunt Procuratores se-
quentes scilicet Pater Ioānes de Victoria Procurator
Generalis, & Romanus, Pater Carolus Pharao Pro-
curator Siciliæ, Pater Franciscus Enriquez procura-
tor Portugallie, Pater D. Ignatius procurator
Indiæ, & Brasiliæ, Pater Didacus Carillo Procura-
tor Præuincitiæ Toletanæ, Pater Iacobus Xuarex, &

F Ludouicus

Ludovicus de Medina Procurator Castellæ, Pater Ioannes Gurrea Procurator Longobardiæ, Pater Rubies Procurator Aragoniæ, Pater Ruiz Procurator Baticæ, Pater Franciscus Sunier Procurator Austriæ, Pater Claudius Matthæus Procurator Aquitanæ: Et constitutum est, ut sederent suis locis, & interfuerunt Congregationi.

- 2 De tribus Assistentibus, qui iam suo officio defuncti fuerant ipsa in electione Præpositi Generalis, actum fuit, An cum suffragio interesse deberent Congregationi, & eos quidem interesse debere decretum est: sed quid in posterum de Assistentibus, qui expirant sit sentiendum, & an essent statim eligendi novi Assistentes, & Admonitor Generalis, et aliqui, ad quos referrent singuli ea, quæ proponenda Congregationi viderentur, & cum qua auctoritate in diem sequentem tractatio reiecta est.

- 3 Actum fuit de Procuratoribus, An in posterum ex singulis Prouincijs venire deberent, & si venirent, An duo possent venire electi à Congregatione Prouinciali, vel adducti à Præposito Prouinciali: et res est diuulsumq; disputata, non tamen eo die satis cōstitutum. Vnde sequenti die .s. quinta Iulij denuo proposita fuerunt varia suffragia ea de re, & quod sequitur, est constitutum. Constitutiones circa huiusmodi Procuratores, qui præter duos electos cum Prouinciali ad eligendum Generalem Præpositum mittuntur à Congregatione

gatione Prouinciali, vel adducuntur à Præposito Prouinciali, seruandas esse: sed Congregatio sic eas interpretata est, vt cum tantum ad electionem vocatur Societas, terni veniant ex singulis Prouincijs. sc. Prouincialis, cum duobus electis: nec ulli Procuratores sunt adducendi, qui suffragium habeant: quod si Præpositus Generalis, qui cogit Congregationem, vel Vicarius Generalis, indicat aliquos esse adducendos ad negotia grauiora, post electionem tractanda, cum id significauerit Prouincialibus, tunc vnus, vel duo possunt ex singulis Prouincijs, vel à Congregatione Prouinciali, vel ab ipsis Præpositis Prouincialibus electi venire: et quidem cum suffragio actiuo, & passiuo, iuxta Constitutiones, si vel coadiutores spirituales formati, vel Professi trium, aut quatuor votorū fuerint, non aliter.

4. Agi coeptum fuerat præcedenti die, An in posterum, qui fuerint Assistentes, quorumq; officium per electionem noui Præpositi Generalis expirauerit, interuessa debeant Congregationi Generali, quæ post electionem ad alia negotia grauiora tractanda celebratur: & decretum est, vt auctoritate ab hac Congregatione data, intersint in posterum cum suffragio generalibus Congregationibus, siue Romana constituatur Prouincia, siue non constituatur, siue noui eligantur assistentes, siue non eligantur. Deinde actum est, an Assistentes statim eligi deberent, et Admonitor Præpositi Generalis, an potius id differri in finem Congregationis

F 4 oporteret,

oportere, & hoc ipso die, diffinitum est, usq; ad diem festum beati Iacobi, differendum id esse, & quadriduo ante, informationes esse capiendas (secretas tamen) ut tunc saltem hac de re statueretur.

5 Propositum fuerat, An aliqui essent deputandi, ad quos singuli ea referrent, (quod ad negotia provinciarum attinet) quæ Congregationi proponenda viderentur, & cum qua auctoritate: constitutum est autem, ut quinque eligerentur ex Provincialium numero, qui varijs nationibus præsent, cū ea facultate, ut unū contextū ex varijs, quæ suggeruntur facerent, ordine cōnienti: & si quid videretur non pertinere ad Congregationē, sed potius ad Generalē Præpositū, admonerēt proponentē, cui si persuasum nō esset, ut desisteret, liceret ei Cōgregationi proponere, quod vellet: ipsa vero vel rejiceret ad Præpositum Generalem, vel de eo decerneret.

6 Quinq; deputati dicti in decreto præcedēti per scrutinium, scriptis suffragijs electi fuerunt, scilicet Pater Alfonsus Salmeron, Provincialis Neapolitanus, Pater Iacobus Miron Provincialis Portugallie, Pater Petrus Canisius Provincialis Germaniae superioris, Pater Ioannes Xuarez Provincialis Castellæ, Pater Emundus Augerius Provincialis Aquitania, ut simul cum Præposito Generali id agerent, quod præcedenti decreto continetur.

7 Statutū fuit eodē die, septē esse eligendos, ad quos referretur difficultates, quæ circa constitutiones, vel institutionis

tutionis Societatis bullas occurrerēt, vt conarentur eas diluere, vel, si proponenti aliter nō satisfaceret, ut eas proponerēt Cōgregationi per se ipsos, uel per eundē, qui proponi peteret cōuenienti modo, et ordine ad id declarato. Et electi fuerunt per scrutinium, Pater Hieronymus Natalis, Pater Michael Torres, Pater Christophorus Madridius, Pater Benedictus Palmius, Pater Euerardus Mercurianus, cū Patre Iōāne de Polanco : et quia septenariū ad numerū implendū, paria prater hos habuerunt suffragia, Pater Antonius Vinch Prouincialis Rhēni, & Pater Antonius Cordeses Prouincialis Aragonie, decretum est, vt uterq, deputaretur, & ita octo deputati fuerunt : his autem octo statim commissum est, vt interpretarentur constitutiones, quod attinet ad electionem vnus, vel duorum, qui venire possunt cum suffragio, ex singulis Prouincijs, ad negotia tractanda in generali Congregatione (prater tres qui ad electionem Generalis veniunt) an scilicet possent eligi à Congregatione prouinciali, an tātum ab ipso Pæposito Prouinciali, vt aliqui se sentire significabant.

Propositū fuit, An deputādi essent aliqui, qui officium Vicary, nō satis in cōstitutionibus expressū, cōficerēt, et Cōgregationi refererēt: et itē aly, qui in vnū corpus redigerēt acta præcedētia Generalis electionē, in priori, et posteriori Cōgregatione, ita, ut cuius liceat in mediū adducere, si quid habet cōtra illa : et statuatur Congregatio generalis, an cōfirmari debeat, nec ne, postquā oēs audie

F ij rit:

rit: omnibus aut placuit utraq; deputatio, et demādata est Patri Praposito Generali cura deputandi eos, qui ei in Domino deputandi viderentur; ipse vero, præsente Congregatione, deputavit ad Vicary officium conficiendum quinq; Patres, scilicet Patrem Nicolaum Bobadillam, Patrem Nicolaum Lanoyum, Patrē Hieronymū Domenech, Patrē Petrū de Ribadeneira, Patrē Ioannem de Valdeaviano. Et ad concinnanda acta ante electionem, & de eis referendū totidem designavit. sc. Patrem Christophorum Rodriguez, Patrē Guidonem Roilletum, Patrē Emanuelem Lopez, Patrem Martinum Gutierres, Patrē Franciscum Enriquez: et utriq; ibidem declarati sunt.

Propositum etiam fuit de eisdem, vel alijs designandis, ut viderent si quid esset in actis Congregationis primæ Generalis, post electionem celebratæ, quod nō ab hac deberet confirmari: Et quia in Concilio Tridentino sunt quædam, quæ videntur nostris Constitutionibus, aliquo modo aduersari, petitum fuit, ut designarentur, etiam aliqui, qui adnotarent, et expenderent, ac Congregationi proponerent ea: ut considerarent num remedio, vel declaratione aliqua opusesset.

Placuit etiam Congregationi utrorumq; deputatio, & commissæ est Patri Generali, qui designavit ad expendenda acta post electionem, & referendum de eis septem sequentes, scilicet Patrem Alfonsum Roman, Patrem Gasparem Loartium, Patrem Franciscum

scum Adornum, Patrem Pontium Cogordanum; Patrem Paulum Offeum, Patrem Ioannem Victoriam, Patrem Ignatium de Azebedo. Ad expendenda acta concilij, designauit septem alios: scilicet Patrem Alfonsū Salmeronem, Patrem Petrum Camisium, Patrem Hieronymum Natalem, Patrem Michaelē Gouernum, Patrem Bartholomeū Hernandez, Patrem Ludouicū a Condreto, Patrem Marcum Georgium, & utriq; in eadem Congregatione publicati fuerunt.

9 Cum mētio facta fuisset de difficultatibus, quæ circa cōstitutiones occurrerāt. Placuit omnibus cōmuni consensu, ut nihil ad substantiaalia instituti nostri pertinēs posset immutari: ut in secūdo decreto titulo secūdo de cōstitutionibus in præcedēti Cōgregatione fuerat cōstitutū.

10 Cum Propositum fuisset, & in præcedenti actione agitatum, An maior pars omniū suffragiorum, idest, quæ medietatem excēderet, necessaria censenda esset ad aliquid constituendum, an satis esset ad plura suffragia decernere de ijs, quæ proponerentur, si non essent grauissima: ut quæ pertinent ad cōstitutiones, & ipsum institutum Societatis, vel ad dissolutionem admissorum Collegiorum: die nona Iulij omniam fere consensu diffinitum est, satis fore, ad quidiū, etiam ex grauioribus decernendum, plusquam mediam partem eorum, qui legitime congregati sunt in generali Congregatione: dummodo non agatur de ijs, quæ pertinent ad substantiam nostri instituti. De rebus minus grauib;

F iiij ad plura

ad plura suffragia diffinire posse Congregationem.

11. *Propositum fuit, An multiplicitas Collegiorum, per aliquod tempus moderanda esset, & an quedam non satis bene constituta, essent dissoluenda, nisi post certum tempus bene fundarentur, iuxta constitutiones: & an, manentibus Collegijs quibusdam, scholæ saltem essent auferendæ, & cum res per triduum disputata esset, patribus diligenter suas sententias dicentibus, duodecima die Iulij, sic res constituta est. In primis placuit, in posterum moderationem adhiberi, & plurimis, maximiq; momenti rationibus in medium aductis: roga-uerunt Reuerendum Patrem Generalem Præpositum, & serio commendauerunt, ut potius applicaret animum, ad roboranda, & ad perfectionem adducenda Collegia iam admissa, quàm ad noua admittenda, & si quæ admittenda existimaret ex ijs, quæ offerrentur eiusmodi essent, & eis in locis, & cum talibus circumstantijs, ut ad commune bonum Ecclesiæ Dei, magnum momentum habitura videantur: & quo ad eius fieri possit, ita dotata, vel eam rerum vitæ necessarium commoditatem habentia, ut non tantum operarij sustentari possint, sed et is etiam numerus scholasticorum, qui pro Seminario sit eidem Collegio futurus, ut ex eo operarij prodire possint ad id conseruandum: nec admittatur (licet hæc omnia suppetere) si non haberet Societas Rectores, ac Magistros, & demum operarios in vitæ, ac doctrina idoneos, ut huic ma-*

ncri

neri posse satisfacere, auditis *Assistentiam* sententijs, iudicaret, & quidem sine aliorum Collegiorum detrimento.

Quod attinet ad Collegia non bene constituta, vel scholas in eis dissoluendas, visum est maiori parti Cōgregationis, audiendos esse eos, qui sentirent, uel dubitarent, aliquod, tale Collegiū, vel scholam dissolui debere, ut expensis eorum rationibus (quæ in scriptis dari deberent) Congregatio de singulis seorsum statueret, quid facto opus esset.

- 12 Lecta fuit eodem die epistola Reuerendissimi; et Illustrissimi Cardinalis Sarzanensis, et exposita postulatio Reuerendissimorum Episcoporum Vicentini, et Bellicastri, ac Reuerendissimi Domini Iulij Sauli Clerici Camere Apostolicæ, ac cōmunitatis Matricis, prope Brutios, a quibus Collegia nostra Societatis expetebantur, et Congregatio nullum ex eis esse admittendum censuit.

- 13 Propositum fuit, & discussum die decimatertia, & decimaquarta huius mensis, an deberet fieri saltem unū Seminariū Societatis perfectum in qualibet Prouincia ad formandos professores, & alios, qui in Christi vinea idonei operarij futuri essent, in humanioribus litteris, Philosophia, & Theologia, ut postea toti Prouinciæ sufficerent, fuit autem constitutum Seminaria prædicta curanda esse, ubi, & quando commode fieri poterant in quauis Prouincia; sed ubi nostri docendi manus obituri sunt, ut paulatim non præpropere huic negotio promouendo darent operam.

De usu

- 14 De usu potestatis Prouincialium in suis prouincijs, fuit actum, & decretum, vt iuxta constitutiones nostras, & rationis dictamen videatur, ac declaretur à Patre Generali, quæ sit ordinaria omnibus Prouincialibus, ex æquo conferenda, quæ autem extraordinaria, & pro ratione loci, temporis, & personarum, huic potius, quam illi communicanda potestas: vt priorem illam omnibus, posteriorem hanc vs conferat Præpositus Generalis, quibus ad bonam gubernationē in hac, vel illa prouincia, conuenientem fore iudicauerit.
- 15 Quæsitum fuit, An expediret Commissarios non fieri, nisi ex necessitate, & ad tempus, & vt visitandi munere, tantum fungerentur: & decreuit Congregatio, Commissarios, qui ad visitandas Prouincias tertio, vel quarto quoq; Anno, vel quando Præposito Generali videbitur, & cum qua auctoritate, & iurisdictione videbitur, mittendos esse: De alijs, qui continuum, & quasi ordinarium officium haberent in Prouincijs remotis, censuit Congregatio (re bis consultata) non esse illos in posterum constituendos: iuxta quod in duodecimo decreto Prioris Congregationis Generalis; titulo sexto, diffinitum fuerat; sed cum necessitas, vel utilitas magni momenti, hoc officium iudicio Præpositi Generalis requireret, pro re nata posse huiusmodi Commissarios ab eo institui, qui, cum satisfactum erit causæ, propter quam instituti fuerant, pro eiusdem Generalis arbitrio, eodem officio defungantur.

Propositum

16 *Propositum, et tractatum fuit aliquot diebus, quid censendum, ac statuendum esset de frequenti mutatione personarum Societatis, ab vno in alium locum: & quæ ratio habenda esset pragmaticarum, sanctionumq; regiarum in hac parte: & decima octava Iulij constitutum fuit, suam legitimam potestatem ad mutationes personarum constare debere Præposito Generali: cui Constitutiones eam tribuunt: siue ab vno in alium locum eiusdem Prouinciæ, siue diuersæ, mutari conueniat: & etiã Prouincialibus intra suas Prouincias, cum sæpe mutationes huiusmodi non vtilis tantum ipsis, qui mutantur, vel communi bono, sed necessaria etiam prorsus existimantur: curandum esse tamen per superiorum prudentiam, ut non sine causa alicuius momenti, nec cum detrimento eorum, à quibus aliqui remouentur, tales mutationes fiant: edicta vero regia hac in re seruanda esse, & alioqui Principum habendam esse rationem, ne offendantur: & si id timeretur, eorum consensum, & satisfactionem esse ad mutationes eiusmodi procurandam.*

17 *Cum Illustrissimi Domini Francisci de Toledo litteræ, ac postulatio proponeretur de Collegio in oppido de Oropeza, cum quibusdam conditionibus admittendo: quod Hospitalis infirmorum, & Domus puerorum in doctrina, & vita Christiana instituendorum curam esset habiturum: quam hætenus tres ex nostris, in gratiam Illustrissimi comitis de Oropeza, de Societate nostra optime meriti, aliquo modo, præter instituti nostri rationem*

nem exercuerant. Placuit Congregationi, ut huiusmodi Collegium non admitteretur; cum enim Societatis nostræ clarissima illa Domus peculiare gerat patrocinium, gratum eidem fore credebatur, si nostri instituti memores, quod ei non consonat, recusaremus.

- 18 Cum Propositum fuisset, An deputationi iam factæ quinq. Prouincialium in septimo decreto præcedentibus alij iuxta Træpositi Generalis arbitrium esset adijcendi qui simul cum illis formarent decreta ad gubernationem pertinentia (si quæ talia essent formæda) & Congregationi referrent: Placuit Congregationi eos adijci, & ita Pater Hieronymus Natalis, Pater Michael Torres, Pater Benedictus Palmius ad quinque iam nominatos, additi fuerunt.

- 19 Propositum fuerat, & consideratum aliquot diebus, An expediret in quauis Prouincia Domum aliquam probationis institui, vel coniunctam Collegio, (in distincta tamen habitatione) vel separatam, in qua Nouitij biennio suo exercerentur, quo tempore non modo non adigendi essent ad vota simplicia emittenda, sed ne admittendi quidem ad ea renouanda cum alijs, licet sponte emisissent, iuxta constitutiones nostras. Placuit autem Congregationi, ut curaretur huiusmodi Domos in singulis Prouincijs institui, quam cito fieri commode possent: ut quæ biennio, & bene probarentur Nouitij, non literarum, sed mortificationis, ac profectus spiritualis studio vacando: in secundo tamen anno possit à

fit à Prouincialibus, ex commissione Generalis, circa studium dispensari, habita ratione personarum, locorum, & temporum, pro vt in domino expedire indicabitur: visum est autem non modo Nouitios ad vota emittenda non instigandos esse hoc biennio, sed si sponte emitterent, vt non simul cum alijs, qui biennium expleuerunt, ad ea renouanda admittantur, sed seorsum id facerent.

De etate admittendorum ad probationem dubitatum fuit à quibusdam, & propositum, sed visum est Congregationi, nullum decretum ea de re faciendum esse, sed constitutiones esse seruandas.

20 Cum de pecunijs ex aliqua Prouincia, vel Regno extrahendis ageret Reuerendus Pater Præpositus Generalis, et ad maiorem adificationem principum fore diceret, si edicta regia hac in parte seruarentur; approbavit Congregatio generalis eius sententiam, & statuit circa extractionem pecuniarum, edicta huiusmodi obseruanda esse.

Vigesima Iulij Pater Ioānes Plaza Prouincialis Bætica, & Pater Bartholomeus Bustamante, & Pater Baptista eius socij in Congregationem sunt admissi, et suis locis sententias dicere cœperunt.

21 Cum in ratione scribendi, quæ in declarationibus vltimis, primi capituli octauæ partis, litteris L. M. N. continetur, licet initio Societatis per utilis fuerit, nunc grauissimæ difficultates inueniantur,
Propositum

Propositum fuit, an mutari eam deberet, & formam aliquam confici, quæ Societati pro statu præsentis convenire censeretur; & re discussa, visum est, quædam esse in prædicta ratione scribendi, quæ modo non bene possint observari: unde remedium esse per aliquam immutationem constitutionum in ea parte adhibendam: & placuit designari tres, vel quatuor, vel quinque pro arbitrio Patris Præpositi Generalis (cui deligendi eas cura data est) qui formulam aliquam scribendi conficerent: & Congregationi proponerent, ut ea decerneret, quid esset agendum. Ipse autem Pater Generalis elegit tres, scilicet Patres Iacobum Mironum, Patrem Euerardum Mercurianum, Patrem Benedictum Palmium, cum Patre Christophoro Madridio, ac Patre Ioanne Polanco Secretario, qui eam confecerunt.

22. Cum de cantu Missæ, & Vesperarum inducendo in ea loca, in quibus non dum admissus est, ageretur, tandem Congregationi placuit, ut iuxta constitutiones, & decreta præteritæ Congregationis; & habita ratione finis, quem ipsæ constitutiones intendunt, posset Præpositus illum inducere, prout expedire in Domino indicabit in hunc, vel illum locum. Vbi autem in ductus esset cantus tam missæ, quam vesperarum, si inutilis ad finem nostri instituti, & proximorum edificationem videretur, vel deessent, qui bene id munus præstare possent, commissum est Patri Præposito Generali, ut

li, ut eum valeat reuocare, ac prohibere, si ita ei visum fuerit conuenire.

23 *Propositum fuit, An Seminaria Episcoporum, de quibus in Concilio Tridentino est actum, admittenda à Societate nostra viderentur, si eorum gubernationem nostris committere ipsi Episcopi vellent: Et re satis agitata, constituit Congregatio non admittenda videri; si tamen fundatio perpetua, Et insignis huiusmodi Seminariorum ita fieret, ut simul etià coniunctum Collegium nostrum valde promoueretur, Et abundaret Societas operarijs idoneis, Et libera eidem Societati gubernatio committeretur: placuit admitti posse, ex dispensatione Præpositi Generalis, Et non aliter: sed si quando admitteretur tale munus, constituit Congregatio, ut ne præceptores huiusmodi Seminarijs darentur separati ab ijs, qui in scholis nostris pro Societatis nostræ instituto prælegunt.*

24 *Cum ageretur à Reuerendo Patre Præposito de Cōgregatione Generali, An certis, Et statis temporibus esset cogenda, visum est Congregationi, eius sententiam sequi, quæ, septimo quoq; anno, eam celebrandam esse tenuit: hoc addito, quod si maior pars Prouincialium in septimo anno iudicaret res graues non esse, quæ tractari in Congregatione debeant, differri possit in bienium, ita ut nono quoq; anno ad summum, celebrari debeat. Sed intercessum est, Et intercessio obtinuit, ne vllum certum tempus præscribatur, sed tertio quoq; anno,*

anno, veniant simul ex omnibus Prouincijs Prociatores, qui Professi quatuor votorum, & viri maxime idonei sint à Congregatione Prouinciali electi, & habeant ius suffragij, simul cum Assistentibus, & ipso Patre Generali (qui duo suffragia, & qualitatem præcedendi habebit) ad decernendum an cogi debeat Pongregatio generalis, nec ne.

25 Cum Propositum fuisset, quod ad Assistentes attinet, an ex quatuor nationibus eligi eos oporteret, ex Italia scilicet, & Sicilia vnum: ex Gallia, & Germania alterum: ex Hispaniæ prouincijs tertium: ex Portugallia, & India quartum, visum est tandem, Assistentes idoneos, & ijs dotibus præditos, quas constitutiones requirunt, eligendos esse, & quidem ex quatuor nationibus in quantum fieri posset, iuxta vniuscuiusq; conscientiam.

De loco autem dicendæ sententiæ, placuit Congregationi, vt antiqui Assistentes, etiam si suo munere iam defuncti essent, per electionem noui Præpositi, inter Prouinciales haberent locum, secundum ordinem, & tempus suæ Professionis; noui vero Assistentes, qui creati essent, si iam in Congregatione essent, vt in suis manerent locis, pro eius Congregationis tempore in qua crearentur: statim tamen sua potestate, & munere fungi inciperent in ijs, quæ iuxta constitutiones, eis legitime conueniunt, circa Patrem Præpositum: nam quod ad Congregationem ipsam attinet, nihil eos, nisi suum suffragium,

suffragium, (ut ceteros) habere.

Quia vero die vigesimaquinta, Beato Iacobo sacra, creari debuerant, iuxta prædictum decretum: res dilata est, vsq. ad diem vigesimooctauum, ut informationi tempus suppeteret.

26. *Propositum fuit Congregationi, quod Ciuitas Valentina, & alij magnæ auctoritatis viri offerebant Vniuersitatem suam in Hispania satis celebrem Societati nostræ, ut cum quibusdam conditionibus eius curâ in se susciperet, & fere triū milliū aureorū, annuū redditum, ad nostrorum expensas applicandum curabant: sed quamuis eorum deuotioni, & in Societatem nostram beneuolentiæ gratiæ habendæ viderentur: id tamen onus minime subeundum esse, cum talibus præsertim conditionibus, visum, & ita, non esse admitendum decretum est.*

27. *De Admonitore Præpositi Generalis, actum est in Congregatione, an necessario esse deberet professus quatuor votorum, & an eius electioni interessere deberent Procuratores Prouinciarum, & placuit fieri eadē re decretū, ut scilicet eligeretur ex professis quatuor votorū, & eius electioni Procuratores interessent.*

Die ergo vigesima octaua Iulij mane, cum ad plura medietate suffragia, per scrutinium, eligēdos esse Assistentes, decretum esset; in primo pro Hispaniæ Prouincijs electus est Pater Antonius Araoz, qui in illis Commissarius fuerat: In secundo scorsum, pro Italia,

& Sicilia

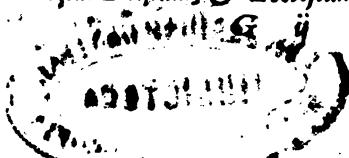
Siciliæ Prouincijs, Pater Benedictus Palmius,
 Longobardiæ Prouincialis. In tertio, Pater Euerar-
 dus Mercurianus, inferioris Germaniæ Prouincialis,
 pro Galliæ, & Germaniæ Prouincijs: demum pro
 Portugalliæ, et Indiarum, ac Brasiliæ Prouincijs, Pater
 Iacobus Miron, Portugalliæ Prouincialis: in Admoni-
 torem autem, electus est, eodem die à prandio, Pater Ioan-
 nes de Polanco, Secretarius Societatis, simili scrutinio,
 28 Cum ageretur de distributione bonorum, ex patri-
 monijs fratrum nostrorum prouenientium, qui ea in sub-
 sidium Societatis dare cupientes, Præpositi Generalis
 iudicio dispensationem relinquunt; dixit suam senten-
 tiam Reuerendus Pater Træpositus, sibi videri constitu-
 tionem primi capituli tertiæ partis esse seruandam, ex-
 presse mentione facta illorum verborum, quæ in eadẽ
 Prouincia distributionem faciendam insinuant: Et vi-
 sum est Congregationi, id ipsum, quod Patri Generali,
 ut scilicet, talis distributio, iuxta prædictam constitu-
 tionem, & verba illa (in eadem Prouincia) fieret.
 Cum facta esset interrogatio de conciliandis, & expli-
 candis tribus locis Constitutionum, sic est constitutum.
 Ea quæ continentur, quarto capite examinis, de dispo-
 sitione bonorum, ita intelligenda sunt; ut instructio
 quædam generalis sit, & lex, qua nostri debeant bo-
 na sua in veros pauperes distribuere, pro deuotione ta-
 men sua. Quæ vero in tertia parte, capite primo. §. no-
 no, continentur, intelliguntur in particulari de illis bo-
 nis

nis, quæ fratres in beneficium Societatis, siue in particulari, siue in generali, distribuere ex sua deuotione volunt: in quo casu si Rectores, & Trounciales, iuxta declarationem eiusdem loci, illis repræsentent, perfectius esse, ut bona sua dispositioni Præpositi Generalis relinquunt; tunc declaratum est, ut hæc bona in eadē Prouincia tantum, & non alibi, Pater Generalis debeat distribuere. Et ad hanc legem, & intellectum, quæ in nona parte capite tertio, numero sexto, habetur, interpretanda sunt, si quo pacto de nostris fratribus intelligi possunt.

Quod si aliquis imperfectionem secutus, particulari alicui Societatis nostræ loco, extra Prouinciam, applicare sua bona velit: proponendum erit illi, ut dispositioni Præpositi Generalis relinquat, qui ea distribuet, iuxta formam superius præscriptam; alias ea bona à Societate nostra non admittantur, sed ea teneatur ipse in veros Christi pauperes, extra Societatem dispensare. Si vero ea alicui Collegio, intra Prouinciam, assignauerit, sit in manu Præpositi Generalis potestas probandi eam applicationem, vel improbandi.

Atq; in hunc quidem modum constitutiones has, post hæc conciliandas, intelligendas, atq; obseruandas esse decernit Congregatio: Veneramur enim sanctam memoriam Patrum nostrorum.

29. Cum Herbipolensis Episcopus, Collegium ad se mitti peteret, cui Domum, & Ecclesiam, per commodam ac redditus,

ac redditus, et supellectilia abunde suffectura dare vel
let, visum est maiori parti Patrum, rem totam Reue-
rendi Patris Præpositi iudicio esse committendam.

- 3° Actū fuit de Collegijs quibusdā, in quibus, sine obli-
gatione, et sine magno fructu, scholæ tenentur, in Domos
probationis cōuertendis, sublati huiusmodi scholis: et
uisū est Congregationi, id negotij Præpositi Generali
prudentiæ committendum esse; et ita est commissum.

- 3¹ De collegio Calatabelotæ, & Belmontensi, ratio-
nibus utrinq; propositis, actum est, an dissoluenda
viderentur; & totum negotium, cum facultate dissol-
uendi, eidem Reuerendo Patri Præposito commissum
est; ut admonitis fundatoribus, & quorum interest,
id statueret, quod ad Dei gloriam fore indicaret.

- 3² Cum intellexisset Congregatio Collegium Dilin-
genſe, ac Vniuersitatem Societati nostræ ab Illustriſ-
ſimo, & Reuerendiſſimo Domino Cardinali Augu-
ſtano commissam, non adhuc habere redditus illos, &
dotationem, quam in suo contractu idē Illustriſſimus
Cardinalis promississet; sed nec probabiliter tam cito
habituram; quamuis voluntatem optime de Societate
nostra meriti præſulis agnosceret, & ei plurimum se de-
bere fateretur; visum tamen fuit Congregationi Reue-
rendi Patris Præpositi Generalis iudicio rem totam
committere; facultatem ei relinquendo, ut, si intra cer-
tum aliquod tempus (eiusdem arbitrio præfigendum)
non esset stabilitum Collegium, & Vniuersitas prædi-
cta,

sta, ac promissis redditibus dotatum, ea posset dimittere, & nostros aliò transferre.

33 Cum Ciuitas Perusina, in lectione quadam publica litterarum humaniorum, opera cuiusdam ex nostris usa fuerit, & Collegio nostro Perusino, loco stipendij, quod Praeceptoribus huiusmodi lectionis solui solebat, centum aureos, singulis annis (pro elemosyna tamen non pro stipendio) soluerit; actum fuit, an in posterum, quoniam modo, vel titulo darentur, essent admittendi; & visum est in Domino expedire, ut nec lectionis huius munus, nec centum illi aurei in posterum admitterentur.

34 Actum est de donato nobis Collegio Mileti in Calabria, & per promissionem ex parte admissio, an relinquendum, vel retinendum videretur, & placuit Congregationi totum hoc negotium Reuerendo Patri Praeposito Generali, simul cum Patre Prouinciali Regni Neapolitani, cum facultate ad id retinendum, vel dissoluendum, committi.

35 Cum propositum fuisset de Collegio Venetiarum, in Domum professorum conuertendo; quandoquidem expedire uidebatur, ut redditus à Sede Apostolica, ei assignati, Collegio Patauino applicarentur; et utriusque fundator Reuerendus D. Andreas Lipomanius Prior Sanctissimae Trinitatis eiusdem esset sententiae: placuit Congregationi, ut praedictum Collegium Venetiarum, Domus professorum, in qua et nouitij probarentur, fieret; & ut conuenienti ac iusto modo id fieri posset, ut per litteras à Sede Apostolica obteras, facultas ad huiusmodi commutationem peteretur.

G ij Cum

36. Cum classis Regis Catholici, contra Turcas Melitem oppugnantes, mitteretur, & ex patribus, qui Cōgregationi intererant, aliqui operam suam, magno cum desiderio cōmunis boni, ad hanc expeditionem offerrēt & Summo Pontifici res quammaxime probaretur: Visum est Reuerendo Patri Præposito, de mittendis, esse ad Congregationem referendum; quod cum fecisset, non placuit Congregationi, Patrem Hieronymū Natalem ad prædictam expeditionem mitti: de Patribus autem Magistro Hieronymo Domenech, Siciliæ Prouinciali, ac de Patribus Bartholomeo Hernandez Ioanne Gurrea, ac Iacobo Xuarez, commisit Reuerēdi Patris Præpositi iudicio, an mittendi essent: & ita designati sunt ab eodem, simul cum alijs, extra corpus Congregationis, ut ad classē proficiscerentur; quod et statim cum benedictione Pontificis, & c. fecerunt.
37. Actum est etiam, An Diffinitores eligi deberent; ad res determinandas, quas eis Congregatio commississet; & placuit sex numero eligi; & die sequenti, per scrutinium ad plura suffragia electi fuerunt tres Patres, novi assistentes, & præterea, Patres Alfonso Salmeron, Hieronymus Natalis, & Michael Torres.
38. Propositum fuit de Hospitalis cuiusdam Genuensis Domo, & Ecclesia, cum quibusdam conditionibus admittenda, pro nostri Collegij habitatione, & ministris. Itidem de Collegio Logroniensi, & Palentino,

no, ac

no, ac Domo del Villar nuncupata, (quæ tria in Provincia Castella sunt) dimittendis; & placuit Congregationi, Diffinitoribus hæc negotia esse committenda: sic de Collegio Bibonensi in Sicilia, Mutinensi in Longobardia, Tirnauienti in Vngaria dissoluendis, est actum; et Generali cum Diffinitoribus, vel Assistentibus, habentibus suffragium, ut diffinitores solent, res commissa est.

39 Cum tractaretur, an Collegia Societatis plures habere Collegiales deberent, quam possent alere: placuit Congregationi, fieri decretum ea de re; et statuit, ne plures teneantur, quam ali possint: siue ex redditibus, siue ex eleemosynis alendi sint.

40 Cum ageretur de contrahendis regulis in minorem numerum, & de admonitionibus, vel responsis Patris Natalis in Hispania, & alibi relictis, in manu Provincialium retinendis; de casibus etiam reservatis, an scilicet, tantum mortalia externa ea esse deberent: Congregatio id totum Diffinitoribus commisit; ad conficiendam etiam formam, quæ in probationis Domibus tenenda esset deputati fuerunt Patres, Ioannes Plaza Provincialis Beticæ, Ioannes Xuarez Provincialis Castellæ, Bartholomeus Bustamante, D. Ignatius, Franciscus Costerus, & Ruiz.

41 Actum fuit, & per aliquot dies disputatum, de augendo tempore orationis, quod in constitutionibus, quarta parte, capite quarta, præfigitur: & placuit

G iiij tandem

tandem Congregationi, vt Pater Præpositus Generalis, pro sua prudentia, possit id augere, prout expedire in Domino iudicauerit, habita ratione personarum, regionum, &c.

- 42 Cum de doctrina Christiana edocenda, & de examinandis beneficijs curatis (quæ Collegijs nostris, paucis in locis vnita sunt) & relinquendis, ageretur; res est Diffinitoribus, cum Patre Generali commissa. Eodem die, cum ex causis grauib; Patri Emundo Pro- uinciali Aquitanie, cum socio Patre Claudio recedendum in suam Prouinciam videretur; placuit Congregationi, id Patri Præposito Generali committe- re: idem de Patre Fuluio Androtio Ferrariæ Recto- re, & de Patre Hieronymo Rubiola Senarum Recto- re propositum fuit: & similibus ex causis, eidem Patri Generali commissum; unde in suas Prouincias recesserunt.
- 43 Proposita fuit Congregationi generali formula scribendi, prout superius decreto vigesimo primo constitu- tum fuerat: de Collegio etiã artium Conimbricensi; de Bragantiensi, Portuensi, & Septimacensi retinendis, aut dissoluendis, rationibus vtrinq; in scripto adductis, actum est: & Congregationi placuit, Diffinitoribus ea omnia decidenda committi; tantundem est factum de officio Vicarij à deputatis confecto.
- 44 Propositum fuit, An ad finem huius mensis dissoluenda esset Congregatio, cū Patrū absentia, Prouincijs eorū sane incommoda esset: & id placuit, dummodo protrahi-
duntur

45 *utilius posset, si Congregationi videretur expedire. Cum publice legerentur litteræ civitatis Gaditanæ, quæ petebant Collegium ibidem inchoatum confirmari, & promoueri: placuit Congregationi, id Propositum Generali committi.*

46 *Cum legerentur decreta quædã à Diffinitoribus confecta; dictum fuerat, si quis haberet aliquid cõtra ea, ut ageret apud Diffinitores; à quibus, si ei non satisfaceret, posset intercedere: sed decimanona die Augusti, cum vrgeretur tractatio dissolutionis Cõgregationis, propter varias causas, ad commune Societatis bonum pertinentes: tandem placuit, ne dissolueretur, vsq; ad finem mensis huius, sed ut intra biduum omnes afferrent, quæ proponenda iudicaret, ad Diffinitores; ut fecerent, quæ ad Patrem Generalem pertinent, ab ijs, quæ ad Congregationem; ut, quæ ad hanc spectarent ad ipsum referrentur, ut vel per se statueret, vel Diffinitoribus rem cõmitteret: intercessio vero, siue una, siue duæ fieret, ut terminaretur à Congregatione generali in ijs, quæ attinent ad cõstitutiones, vel ad magna collegia dissoluenda; in alijs autẽ à Diffinitoribus.*

47 *Propositum fuit, ut conciliarentur §. primus capituli quarti examinis; & §. nonus primi capituli tertiæ partis, & §. sextus capituli tertij partis nonæ; quædam præterea consultanda ex actis prioris, & posterioris Congregationis, ante electionem, quæ deputati ad id attulerant.*

Et

Et quedam de ordine sedendi, in Congregatione, ad dicendas sententias, contra quoddam decretum prioris Congregationis.

Præterea rationes aliquæ contra id, quod superius decretum fuit de Domibus probationum, quatenus insinuabatur, quod esse possent separata à Collegijs.

An etiam expediret tot syndicos esse in Societate, maxime inferiorum ad superiores.

An fieri deberent in posterum processiones solennes in nostris Ecclesijs, in die corporis Christi, vel eius octava.

De ratione fabricandi ædificia Societatis.

An prænomen illud nobilium, idest, Don, esset à Societate relegandum in Hispania.

De formula, et modo celebrandi Congregationes Provinciales, & de Procuratoribus, qui ad eas ire debent.

De membro quodam Collegij Maceratensis, quod Sanctæ Mariæ Virginum invocationem habet, dissolvendo, fuit etiam propositum.

Hæc autem omnia placuit Congregationi, Diffinitoribus committere; & cum litteræ ex Collegio Vallisolei eidem præsentarentur, commisit Patri Petro Ribadeneyra, ut eas videret, et Diffinitoribus referret.

48 *Cum Conciliū Tridentinū, sessione vigesima quinta, capite tertio de Regularibus, facultatem dederit omnibus Religiosis (exceptis observantibus Minorū, & Capucinis) habendi bona immobilia, in communi, non obstantibus quibuslibet constitutionibus eorum; Propositum fuit Congregationi, an restringendo sanctam*

Etiam paupertatem, placeret cedere iuri cuiusque; ad habenda bona immobilia, in Domibus professorum, quod ex decreto Concilii praedicti, nobis esset acquisitum: Et placuit, magno consensu patribus, ut cederemus cuiusque iuri ex Concilio nobis provenienti: Et iuxta nostras constitutiones, et vota, quae post professionem emittuntur, paupertatem in professis, ac ipsorum Domibus retineremus: Et ita cefferunt totius Societatis nomine.

49 Cum à quibusdam Patribus proposita essent multa, et ex parte lecta in Congregatione, ex quibus maxima pars ad litteras Apostolicas nostri instituti, à Iulio Tertio emanantes, et ad ipsas constitutiones pertinebat: Visum fuit Congregationi, eas Diffinitoribus commitendas esse.

Eodem modo, sequenti die, multa proposita, et ad Diffinitores reiecta sunt, et inter cetera, commissum est illis, ut agerent de scholijs Patris Natalis, ut referrent Congregationi, quid iudicaret statuendum de illis; et ultimam resolutionem sibi servavit Congregatio, et totam tractationem de institutione Provinciarum.

50 Actum fuit, An aliqua ex ijs, quae sunt à quibusdam proposita, non Provinciarum, aut Collegiorum, sed suo privato nomine rejici possent à Diffinitoribus, si viderentur rejicienda potius, quam tractanda: et responsum est, audito proponente, rejici posse; de ijs loquendo, quae ad hanc Congregationem pertinerent.

Propositum

- 51 *Propositum est etiam, An Assistentiū, & Admonitoris officia durare oporteret, vsq; ad Congregationē generālē futurā, an quamdiu Generalis ipse Præpositus uiueret: & decreuit Cōgregatio prædicta officia, vsq; ad noui Generalis electionem esse duratura.*
- 52 *Actū est præterea, An expediret nullo modo multiplicari Prouincias, sine Cōgregatione generali; et visū est Cōgregationi, Prouinciariū institutionē, iuxta decretū prioris Congregationis generalis, Præposito Generali relinquendā esse: qui tamē non, nisi re diligēter considerata, & cū Assistentibus cōmunicata, nouas Prouincias instituere, ad cōmune Societatis bonū deberet.*
- 53 *Præterea proposita fuere nonnulla. s. de Scholis Collegij Tirnamiēsis tollēdis: de tribus tantū ex quauis Prouincia ad Congregationē generālē mittendis: & de omnibus illis, quæ septē deputati notauerant, circa decreta prioris Cōgregationis: quæ & cōmissa fuerūt Difinitoribus, sicut & ea, quæ quidā ex Patribus notauerat, in huiusmet Cōgregationis Decretis: sed additū fuit, ut si quid in illis mutarēt, id reserret Cōgregationi. Placuit ēt omnibus, ut canones fierēt ex decretis huius Cōgregationis, nō oībus, sed ijs, quæ ad praxī pertinerēt.*
- 54 *Propositum fuit, An litteræ quadrimestres, quæ iuxta constitutiones scribi, ac mitti deberent, in semestres, an potius in annuas essent conuertendæ: & placuit Congregationi, ut in annuas conuerterentur.*
- 55 *Actum fuit de declaratione trium locorum quarto*

capite

capite examinis, & primo capite tertiæ partis, ac tertio capite nonæ partis, de distributione bonorū in vsum Societatis: & decretū à Diffinitoribus factū Congregationi placuit: sed intercessit Pater Gutierrez.

- 56 Cum vrgeret Superioris Germaniæ Prouincialis, suo, & cōpluriū Prouincialiū nomine, vt, hoc mense, Congregatio generalis dissolueretur, iuxta decretū quod dragesimū sextum: visum est Congregationi, vt ad tertium diē Septēbris finiretur, & sine alio decreto, ea de re faciendo, dissoluta Cōgregatio censeretur: & si quæ non dū absoluta remanerent, dummodo ad cōstitutionū innouationē, vel abrogationē non pertinerēt, vel ad magis Collegiorū dissolutionē, ab ipsis Diffinitoribus intra octo dies consequentes, post dissolutionē Congregationis absoluerentur, apud quos liceret intercedere.
- 57 Cū propositū esset, An Illustriss. Cardinali Augusto, Theologus nostræ Societatis dari posset, qui eius cōfessiones audiret, et aulā sequeretur: Visū est Cōgregationi: nec Principib. nec Dominis alijs secularib. aut Ecclīacis assignari debere aliquē ex nostris Religiosis, qui aulas eorū sequeretur, et in eis habitaret, vt cōfessarius, vel Theologus, aut alio quouis munere fungeretur, nisi forte ad perbreue tempus, vnius, vel duorū mensiū.
- 58 Post secundā intercessionē, circa decretū de cōciliā distribuis locis in capite quarto examinis, et in primo, capite tertiæ partis, et in tertio nonæ partis, de distributione bonorum; placuit decretum, quod afferebatur; &
statim

statim post vigesimum octauum ponendum esse, quasi eius interpretationem, visum est: & cum noua intercessio fieret, non placuit eam admitti.

59 Cum tractaretur quid agendum esset de Collegio, quod Casaraugustæ nostris dederat conseruator Regni Aragoniæ, bonæ memoriæ; & cuius possessio relicta erat per sententiam ab hac Curia Romana emanantem: placuit Congregationi, totum negotium Reuerendo Patri Præposito Generali committi.

60 Cum intercessisset aliquis Patrum, circa scholia Patris Natalis, quod attinet ad auctoritatem aliquā, quæ ipsis tribui debere insinuabatur: Placuit Congregationi, ut prædicta scholia prius à Reuerendo Patre Generali, & à designatis ad eorum inspectionem examinata, amplecteremur, pro directione tantum, & sine ulla obligatione.

61 Verba quædam addita in decreto, post vigesimum octauum, ponendo, ubi dicebatur: si aliter intellexerunt &c. actum est, an mutari deberent, & illorum loco, dici, si aliter intellexissent; vel dispensandum censuissent: & visum est Congregationi, Reuerendo Patri Generali committendum esse, ut circa illorum verborum immutationem faciat, quod in domino expedire iudicauerit.

62 Cum à Diffinitoribus Decretum proponeretur Congregationi, quo in futurum constituebatur, ut, statim post electionem Generalis, octo Diffinitores eligerentur,

ac

ac deinde *Assistentes*, & *Monitor*: *Intercessit* quidam ex *Patribus*, & *visum est*, *Decretum* non esse *admittendum*.

63 *Intercessit* aliquis ex *Patribus*, circa *Decretum* quinquagesimū sextū de dissolutione *Congregationis*: & *visum est*: quod hodie, idest, tertia die *Septembris*, simul *Congregatio*, & *Diffinitorum* potestas deberet *expirare*: unde si quid *expediendum* esset, hoc ipso die *expediri* oportere, vel ad *Generalem Præpositum*, aut *aliam Congregationem* reijci.

64 *Lecti fuerunt*, & *approbati* *Canones* ex *Decretis* huius *Congregationis* *extracti*: & *Patri Generali*, cum *Diffinitoribus* fuit *commissum*, ut etiam ex *Actis* prioris *Congregationis*, similiter *Canones*, ad *praxim* pertinentes, *extraherentur*, eo ordine *numerationum*, & ea cum *distinctione*, quæ *ipsis* *videretur*. *Reliqua* vero *acta* *utriusq; Congregationis*, bene *seruanda* esse; quamvis *Canones* hi *communius* *circumferantur*.

65 *Quia* de quibusdam *Collegijs* *admittendis* *actū est* elapsis diebus, ad quod *facultas* *pene* *Generalem* est; placuit *Congregationi* *declarare*, quod per huiusmodi *decreta* nō intendit *minuere*, *ullo modo*, *facultatem* *Generalis Præpositi*.

66 *Licet* in *Constitutionū declarationibus*, *littera N.* in *primum caput octauæ partis*, *quarto quoq; mense* *catalogi mittendi* *dicantur*: *visum est* *Congregationi*

troni, satis fore, si semel singulis annis, ordinarie mitterentur cum informatione.

67 *Propositum est, An Reuerendus Pater Generalis Præpositus, huius Romane Domus Præpositus particularis esse deberet, nec ne; & placuit Congregationi pars affirmatiua.*

68 *Cum ageretur de numero eorum, qui ad electionem Vicarij Generalis necessarij viderentur, constitutum est, ut minimum, sex eos esse debere.*

69 *Cum ex Decretis præcedentibus primâ, & secundam electionem, unum corpus auctoritate Congregationis confectum esset, & quedam emendata: placuit eidem Congregationi, ut ea confirmarentur, ita saltem ut ad primam Congregationem, vim haberent.*

70 *Petitum est, An deberet Reuerendus Pater Præpositus committere aliquibus, ut conferrent translationem constitutionum latinarum cum Hispanico textu, & iuxta illius veritatem emendarent, ubi emendatione opus esset: & placuit Congregationi, ut id fieret.*

71 *Cum proponeretur, An Congregatio generalis vellet dare Vicario generali pro tempore futuro, facultatem ineundi contractus, in ijs, quæ cõmode nõ, possunt electionem Præpositi Generalis expectare: Placuit facultatem huiusmodi, Vicario concedi, nisi cum ageretur de vendendis, vel alienandis bonis stabilibus ipsius Societatis.*

72 *Cum Prouincialis Portugallie de Matricula Vniuersitatis*

uerſitatis Conimbricenſis, & de facultate tollēdi ſcho-
las à Regio Collegio, quod ibidem artium vocant; pla-
cuit Congregationi vtrumq; Reuerendo Patri Præpo-
ſito Generali committere.

Præterea lecta fuerunt multa Decreta Diffinitorum,
(quæ ſequentur) & ea Congregatio approbavit. Vlti-
mo locq; Reuerendus Pater Præpoſitus Generalis bre-
uem concionem latinam habuit; qua ad humilitatem,
obedientiam (præcipue intellectus), & demum ad om-
nem perfectionem, orationes eſt adhortatus; & cum Te
Deum laudamus, & alias orationes, ſimul cum omni-
bus dixiſſet: in ultimo, omnium pedes eſt oſculatus;
& eosdem gembus flexis eſt amplexus, & mutuis
etiam reliqui Patres inter ſe caritatis, & unionis am-
plexibus, Congregationi finem impoſuerunt, prædi-
cta tertia die Septembris anno 1565.

SEQVUNTUR DECRETA PER DIFFI-
nitores conſecta, & à Congregatione
generali approbata.

73. Conſtitutum eſt, vt duodecimo Canoni adderetur
forma ſcribendi, quæ ſequitur; hic duodecimus Ca-
nō ex vigefimoprimo decreto deſumptus eſt: Quædā
ſunt in ratione ſcribendi, quæ in declarationibus primi
capitis octauæ partis continentur, quæ modo bene ob-
ſeruari non poſſunt; vnde remedium per aliquā immu-
tationē conſtitutionum, in ea parte adhibendum eſt.

H Litteræ

nam fieri poterit, vt Generalis Præpositus iubeat cedere nostros liti. & potius detrimentum temporale pati, quam litibus dare operam: etiam pro re aliqui debita.

75. Quamuis autem ex eleemosynis viuat Societas, & opus bonum sit eleemosyna Societati collata, atq; ad bona omnia inducere quosuis possimus, tamen ad maiorem ædificationem, et paupertatis nostræ sinceritatem, & puritatem; Placuit, præcipere nostris omnibus, vt nulli externo suadeant (nā de nostris in cōstitutionibus, et decretis dictū est) vt nobis potius, quā alijs pauperibus dēt eleemosynas: sed contenti simus, vbi petimus quotidianas eleemosynas, illas simpliciter, ac plane amore Dei petere: ad donationes vero quasq; siue legata, simpliciter etiā, et plane possimus tantū nostras necessitates explicare; diffinitionem tamē eius deuotioni relinquamus, à quo petimus has etiā eleemosynas, ac proponere tantū illi possimus, ad orationem, et alia media, vt accurrat, qui bus possit de donatione, vel legato cōstituere, iuxta id, quod ipsi Dominus inspirauerit, et ratio recta suaserit.

76. Regule generales, quæ incipiūt, sūma sapiētia; integra cōseruētur, reliquæ vero, et examinētur, et quoad eius fieri poterit breuiores fiant; verū earū ratio habeatur, quas certo cōstiterit esse à Reuerēdo Patre N. Ignatio editas; si tempori cōsentaneæ, et bono vniuersali vtilis esse cēsebūtur: præcipue vero Regule officiorū Provincialis, Rectoris, aliorū etiā officialiū examinētur, et cōtrahantur. Admonitiones autē Patris Natalis, ab

ipso,

ipso expurgatæ, atq; in ordinem redactæ, Prouinciallibus à Reuerèdo Patre Generali tradantur, vt illis, pro sola directione, nulla interim obligatione obstricti, utantur.

77. Quinque professus quatuor, vel triū votorū, quinque etiā coadiutor spiritalis formatus, post editā professionē, vel nota simplicia, intra annū per quadraginta dies cōtinuos, vel interpolatos, doctrinā Christianā pueros, atq; rudes personas docere teneatur: præterea vero, hoc tā sūctū exercitiū, visum ē admodū, Reuerèdo Patri Generali cōmēdādū, ne, vllō vnquā tempore, illius obliuio in nostros animos irrepāt; cū illud in votorū nostrorū formula cōplectamur. Curet itaq; idē Reueren. Pater Generalis, ut nostri frequētius, quemadmodū ipsi in Domino expedire visū fuerit, in hoc tam pio opere exerceantur.
78. Quod ad vniōnē beneficiorū, quæ curā aīarum habēt pertinet, diffinitum est, vt in futurum non admittantur: admissa vero ac vniūta huiusmodi beneficia, auditis eorū sententijs, qui de his cum Diffinitoribus quicquid agere voluerint, examinentur; vt tandem, quid pro maiori omnium ædificatione conueniat, decernatur.
79. Casus reseruati, qui à Reuerendo Patre Nostro Laymax editi sunt, retineantur: visum tamē est, vt septimus undecimus, & duodecimus, explicatius traderentur; vt, quod alioqui intelligi necessum erat, facilius intelligatur. Declaratio vero casuum, & ampliatio, vel restrictio, spectat ad R. P. N. Generalē. De nōnō autem casu, videlicet confiteri externo sacerdoti etc. iudicium commissum est Patri Generali.

H ii

vel Theologiae instituantur: sed si quis in coadiutore
spiritualem instituendus fuerit, is humaniorū litterarū
studio, et compendio dialectices cōtēns sit: quibus stu-
dijs instructus casus conscientiae audire poterit.

89 Non probatur, ullam, ad aliquam in nostris Vni-
uersitatibus facultatem, esse promouendum, quam non
stri non profiteantur.

90. Si qua Collegia sint hactenus absq; sufficienti do-
tatione fundata, in quibus nostri nec legant, nec schola-
sticos alant, poterunt tamen illa hac ratione retineri, si
ex fructibus videlicet eorum, per publicam aliquam
personam conservatis, detur opera, ut plene fundentur.
quemadmodum de Collegio Maioricensi potest dici:
nostri tamen interim bonis illis non utantur, sed ex eleē-
mosynis viuant: ac simul dent operā, ut prædicta Col-
legia sufficienter, etiam aliunde dotentur.

91. Quemadmodum hactenus factum est in quibusdā
locis, ut nostri ita examinent ad ordines promouen-
dos, aut curā animarum, verbo Dei, vel confessioni-
bus audiendis præficiendos; ut simul iudicium ferant,
de illorum sufficientia, & admissione: ita de cetero
ne fiat: quandoquidem iudicamus non esse consenta-
neum nostro instituto: quod si examinandi ministe-
rium effugere nulla ratione possimus, illud tamen re-
tineamus, ut iudicium de admittendis, vel non ad-
mittendis, non feramus, sed illud omnino Prælati re-
linquamus; possit tamen dispensare Reuerendus Pa-

ter

ter Generalis, ubi hoc utile, & expediens esse in Domino iudicauerit,

92. Pater Generalis erit Præpositus Domus Romana, & habebit Ministrum, & alios officiales, quorum opera utatur, ad gubernationem particularem eiusdem Domus.

93. Assistentes vero, officio sibi à Congregatione generali commissio incumbant, iuxta constitutiones: nec alijs occupentur ministerijs, quibus à suo officio auocentur, vel impediuntur.

94. Si contigerit Procuratores electos ex Prouincijs India, & Brasilia in Europa esse, quando fit Congregatio generalis, ad quam venire possint; hi intersint Congregationi pro suis Prouincijs; qui quidem, si sint Professi quatuor votorum, & non solum electi à suis Prouincijs, ut Procuratores, sed etiam, ut suffragium hic possent habere in electione Generalis Præpositi ei; tunc hi possunt etiam admitti, ut in dicta electione habeant suffragium: quod si non adfuerint, quando fit Congregatio generalis, tunc potest eligi unus Procurator tantum pro India, & Brasilia à Prouincia Lusitanie, quemadmodum hactenus actum est.

95. Propter difficultatem, quæ ingeri alicui posset ex vltima parte, tertij s. capitis quarti examinis, ubi consulendi præscribuntur aliqui, ob bonorum distributionem in cognatas, & cetera,

non

- non censemus immutandam esse illam constitutionem, sed occurrendum scandalis, & sinistris opinionibus, si quæ ortæ sint, vel oriri possint, propter rei ignorantiam, vel executionis praxim; id vero diligenter curabit Reuerendus Pater noster Præpositus Generalis.
- 96 Quod attinet ad ordinationem nostrorum, qui non sunt professi; nulli videtur dari causa iustæ querelæ, quandoquidem nos utimur iure nostro. Quod si nostros ordinatos contingat expelli à Societate, tamen non timebuntur eos Episcopi alere, cum, qui ordinantur ex Societate nostra, cefferint suo iuri in ordinatione, ordinantur enim ad titulum voluntariæ paupertatis.
- 97 Omni cura, labore, & diligentia curemus, ne alicuiusmodi alicui proponatur in nostris Ecclesiis, ad eleemosynas accipiendas pro alijs: cum pro nobis tam sit necessarium eas poni non posse, ut non rem tantum euitemus, quæ nobis prohibita est, sed rei illius omnem speciem.
- 98 Librum habeat Secretarius Cōgregationis, in quo, quæ confirmata erunt decreta, contineantur, & ea quæ eadem ante dissolutionem Congregationis, simul leget in plena Congregatione Secretarius, & sua manu subscribet, & sigillo Societatis muniet.
- 99 Secretarium eliget Congregatio ante Generalis electionem, non solum qui electioni ipsi subseruiat, sed qui Congregationibus, & actis, si quæ fient ante electionem: post electionem autem, vel eundem ad illas Congregationes, & acta confirmabit, vel alium eliget:

vet: horum officium terminabit finis electionis, vel Congregationis.

100 Eligendi præterea a Congregatione videntur duo Patres eiusdem Congregationis, ad suffragia enumeranda, & consicienda decreta cum Secretario Congregationis.

101 Procuratorem, qui negotia agit cum externis, vel Romæ, vel alibi alere debent ij, quorum negotia agit: Provinciales vero, Commissarios, Generalem etiam ipsum, alet ea Domus, vel Collegium, ubi erunt; quibus quando in itinere sint, expensas facient ij, quibus erit bono illud iter; si tamen pro Societatis gubernatione, vel negotijs inter faciant.

102 Pro Solicitatore, pro Advocato, pro Procuratore, & alijs officialibus externis, si quid præterea ad actionem, vel expeditionem alicuius negotij, vel litterarum Apostolicarum, vel Regiarum, & eiusmodi aliarum expendetur ab alijs, id soluere debent ij, in quorum gratiam illud fuerit expensum.

103 Ad Reuerendum Patrem Generalem referenda videtur forma, ac modus ædificiorum nostrorum construendorum, ut ille iuxta decretum actorum posteriorum præteritæ Congregationis, quod sibi in Domino visum fuerit, statuatur.

104 Decretum est, ut nomen illud honorificum, idest, Don, ubi est insigne nobilitatis secularis, de Societate nostra omnino tollatur.

Non

- 105 *Non videtur officium Superintendentis, vel nomen usurpandum in Societate, nisi ubi pro arbitrio Reuerendi Patris Generalis necessitas, uel magnitudo Collegij utrumq; postulauerit, nec enim nomen tamen retinendum est.*
- 106 *Prima generalis Congregatio in actis posterioribus statuit, ut Patres in Congregatione, eo ordine sederent, qui in actis prioribus fuerat praescriptus: eundem igitur ordinem conseruandum esse censemus, nec retinendam esse partem illam declarationis septimi capituli octauae partis, quae ab eadem Congregatione abrogata fuerat.*
- 107 *Vbi dicitur in tertio decreto actorum priorum primae Congregationis, & si informatio maior desideraretur in re aliqua, à Vicario petendam esse: decretum est, esse addendum non à Vicario solum, sed ab alijs etiam electoribus, accipi informationem illam posse.*
- 108 *Quamuis a Congregatione secunda generali, in actis prioribus sit dictum, informationem pro Generalis electione ab omnibus de Societate, qui possunt bene referre, capi posse: visum tamen est, ut non ab omnibus, sed a solis electoribus, & Procuratoribus accipi possit informatio, & ea quidem in quatrindumtaxat.*
- 109 *Permissum fuerat in actis prioribus Congregationis secunda, ut liceret in informatione petere, an hunc, vel illum aptum quis iudicaret, ad minus*
Generalis

Generalis Præpositi, non an aptissimum inter omnes: totum hoc tamen, visum fuit immutandum: ne igitur de cetero ita interrogare liceat: sed conseruetur, quod in prioribus actis primæ Congregationis statutum fuerat.

²¹⁰ *De Procuratoribus, An ad Congregationes, siquæ habebuntur, ante electionem Generalis Præpositi, sint admittendi, cum interrogatio fieret; visum est, observandum decretum tertium actorum priorum primæ Congregationis, confirmatum in actis item prioribus secundæ.*

²¹¹ *Ad pleniorē pro Generalis Præpositi electione informationem, decretum est, ut Congregatio ante electionem, aliquot Patres deputet, qui cum Vicario Generali, & Assistentibus videant, an aliquid sit, in quo insigne detrimentum passa sit Societas, vel passura esse timeatur, quod singulari providentia, atq; industria, vel resarciendum, vel curandum sit: de quo (si quid fuerit) conficiant interrogationem commode, qua interrogatione inquirere electores possint, ac debeant, & intelligere, quis esse aptissimus videatur ad officium Generalis Præpositi, ad maiorem Dei gloriam administrandum: porro de quibus agent ij deputati, ea ad plura suffragia transigent: nec duo suffragia habebit Vicarius Generalis, sed solum suffragij prærogativam.*

Cum

troni, satis fore, si semel singulis annis, ordinarie mittatur
rentur cum informatione.

67 Propositum est, An Reuerendus Pater Generalis
Præpositus, huius Romanæ Domus Præpositus par-
ticularis esse deberet, nec ne; & placuit Congregatio-
ni pars affirmatiua.

68 Cum ageretur de numero eorum, qui ad electio-
nem Vicarij Generalis necessarij viderentur, constitui-
tum est, ut minimum, sex eos esse debere.

69 Cum ex Decretis præcedentibus primâ, & secun-
dam electionem, unum corpus auctoritate Coagrega-
tionis confectum esset, & quedam emendata: placuit
eidem Congregationi, ut ea confirmarentur, ita saltem
ut ad primam Congregationem, vim haberent.

70 Petitum est, An deberet Reuerendus Pater Præ-
positus committere aliquibus, ut conferrent translati-
onem constitutionum latinarum cum Hispanico textu,
& iuxta illius veritatem emendarent, ubi emendatio
ne opus esset: & placuit Congregationi, ut id fieret.

71 Cum proponeretur, An Congregatio generalis
vellet dare Vicario generali pro tempore futuro, fa-
cultatem in eundi contractus, in ijs, quæ cōmode nō, pos-
sunt electionem Præpositi Generalis expectare: Pla-
cuit facultatem huiusmodi, Vicario concedi, nisi cum
ageretur de vendendis, vel alienandis bonis stabilibus
ipsius Societatis.

72 Cum Provincialis Portugallie de Matricula Vni-
uersitatis

uerſitatis Conimbricenſis, & de facultate tollēdi ſcho-
las à Regio Collegio, quod ibidem artium vocant; pla-
cuit Congregationi vtrumq; Reuerendo Patri Præpo-
ſito Generali committere.

Præterea lecta fuerunt multa Decreta Diffinitorum,
(quæ ſequentur) & ea Congregatio approbavit. Vlti-
mo loco Reuerendus Pater Præpoſitus Generalis bre-
uem concionem latinam habuit; qua ad humilitatem,
obedientiam (præcipue intellectus). & demum ad om-
nem perfectionem, omnes eſt adhortatus; & cum Te-
Deum laudamus, & alias orationes, ſimul cum omni-
bus dixiſſet: in ultimo, omnium pedes eſt oſculatus;
& eoſdem gembus flexis eſt amplexus, & mutuis
etiam reliqui Patres inter ſe caritatis, & vniõis am-
plexibus, Congregationi finem impoſuerunt, prædi-
cta tertia die Septembris anno 1565.

SEQVUNTUR DECRETA PER DIFFI-
nitores confecta, & à Congregatione
generalì approbata.

73. Conſtitutum eſt, ut duodecimo Canoni adderetur
forma ſcribendi, quæ ſequitur; hic duodecimus Ca-
nõ ex vigefimoprimo decreto deſumptus eſt: Quædã
ſunt in ratione ſcribendi, quæ in declarationibus primi
capitis, octauæ partis continentur, quæ modo bene ob-
ſeruari non poſſunt; vnde remedium per aliquã immu-
tationẽ conſtitutionum, in ea parte adhibendum eſt.

H Litteræ

Litteræ ad ædificationem spiritualement scribantur à singulis Rectoribus, & Præpositis localibus, semel in anno; & illarum tot fiant exempla, quot nationes à Reuerendo Patre Generali designatæ fuerint.

Rectores, & Præpositi locales scribant singulis hebdomadis ad suum Prouincialem in Europa, iuxta constitutiones; in India vero, & Brasilia, ut suis Prouinciæ libus visum fuerit commodum, & opportunum. Nisi si autem ad fructificandū in agro Domini, scribant ad eum, quem designauerit ille, à quo missi sunt, singulis hebdomadis, vel quoties ipsis fuerit præscriptum; & illis quidem rescribant sui Superiores, semel in mense, iuxta constitutiones: ijs vero respondebitur, quoties indicauerit is, qui illos misit.

Prouinciales omnium Prouinciæ Europæ, scribant ordinariæ ad Patrem Generalem, semel quolibet mense: Rectores autem, & Præpositi locales tertio quoque mense ad eundem scribant; ita tamen hæc accipiantur, ut extraordinariæ possint scribere, quoties necessitas urgebit: Prouinciales vero Indiæ, & Brasiliæ scribant Præposito Generali, quando se obtulerit navigationis commoditas, Rectores autem, & Præpositi locales ex Indijs semel, ex Brasilia vero bis in anno, si sese obtulerit occasio.

*Præpositus Generalis ad Prouinciales rescribet secundo quoque mense: ad Rectores vero, & Præpositos locales sexto quoque mense; nisi aliqua necessitas, prius
ad*

ad respondendum suadeat,

Reliqua, quæ spectant ad res, de quibus scribendū est, & ad modum, & ad quale anni tempus, annuas litteras scribere debeant, hoc totum Patri nostro Generali relinquatur; ut ipse pro sua prudentia statuatur, quid facto opus sit.

Rectores Collegiorum, & Præpositi locales, catalogum Patrum, & Fratrum conficiant, & informationem communem, semel in anno ordinarie, & ad suos Prouinciales mittant, qui illos ad Præpositum Generalem mittent; Materia vero, & modus conscribendi hos catalogos, à Patre nostro Generali præscribatur.

In reliquis, quæ hic non attinguntur, obseruentur constitutiones, quæ tamen propterea non expungantur, donec id diffinierit proxima futura generalis Congregatio, etiamsi executio, & praxis iuxta decreta hæc sit obseruanda.

- 74 Lites forenses, pro rebus præsertim temporalibus, fugiant nostri omnes, & id curent Prouinciales efficere, ac primum compromissione rem admittantur componere: quod si nulla ratione id possint assequi, tamen non intendat quisquam è nostris litem huiusmodi, nec omnino litem aliquam, absq; consensu Præpositi Generalis, aut eius, cui expresse suas uices ad hanc rem, ille commiserit: nostris autem, si lis intendatur, curent Prouinciales primum, vel à parte, vel à Iudice peti, vel id consequi per Principem; ut prius possit consuli Generalis Præpositus, quam liti respondere cogatur;

H ij nam

nam fieri poterit, vt Generalis Præpositus iubeat cedere nostros liti. & potius detrimentum temporale pati, quam litibus dare operam, etiam pro re aliqui debita.

75. Quamuis autem ex eleemosynis viuat Societas, & opus bonum sit eleemosyna Societati collata, atq; ad bona omnia inducere quosuis possimus, tamen ad maiorem ædificationem, et paupertatis nostræ sinceritatem, & puritatem; Placuit præcipere nostris omnibus, vt nulli externo suadeant (nam de nostris in constitutionibus, et decretis dictum est) vt nobis potius, quam alijs pauperibus dent eleemosynas: sed contenti simus, vbi petimus quotidianas eleemosynas, illas simpliciter, ac plane amore Dei petere: ad donationes vero quasq; siue legata, simpliciter etiã, et plane possimus tantum nostras necessitates explicare; diffinitionem tamen eius deuotioni relinquamus, à quo petimus has etiã eleemosynas, ac proponere tantum illi possimus, ad orationem, et alia media, vt accurrat, qui bus possit de donatione, vel legato constituere, iuxta id, quod ipsi Dominus inspirauerit, et ratio recta suaserit.

76. Regulae generales, quæ incipiunt, summa sapientia; integre cõseruentur, reliquæ vero, et examinentur, et quoad eius fieri poterit breuiores fiant; verum earum ratio habeatur, quas certo cõstituerit esse à Reuerendo Patre N. Ignatio editas; si tempori cõsentaneæ, et bono vniuersali utiles esse censebuntur: præcipue vero Regula officiorum Provincialis, Rectoris, aliorum etiã officialium examinentur, et cõtrahantur. Admonitiones autem Patris Natalis, ab

ipso,

ipso expurgatæ, atq; in ordinem redactæ, Provincialibus à Reuerendo Patre Generali tradantur, ut illis, pro sola directione, nulla interim obligatione obstricti, utantur.

77. Quinvis professus quatuor, vel triū votorū, quinvis etiā coadiutor spiritualis formatus, post editā professionē, vel nota simplicia, intra annū per quadraginta dies cōtinuos, vel interpolatos, doctrinā Christianā pueros, atq; rudes personas docere teneatur: præterea vero, hoc tā sūctū exercitiū, visum ē admodū, Reuerendo Patri Generali cōmēdādū, ne, vllō vnquā tempore, illius obliuio in vestros animos irrepāt; cū illud in votorū nostrorū formula cōplectamur. Curet itaq; idē Reueren. Pater Generalis, ut nostri frequētius, quemadmodū ipsi in Domino expedire visū fuerit, in hoc tam pio opere exerceantur.
78. Quod ad vniōnē beneficiorū, quæ curā aīarum habēt pertinet, diffinitum est, ut in futurum non admittantur: admissa vero ac vniūta huiusmodi beneficia, auditis eorū sententijs, qui de his cum Diffinitoribus quicquā agere voluerint, examinentur; ut tandem, quid pro maiori omnium ædificatione conueniat, decernatur.
79. Casus reseruati, qui à Reuerendo Patre Nostro Laynæ editi sunt, retineantur: visum tamē est, ut septimus undecimus, & duodecimus, explicatius traderentur, ut, quod alioqui intelligi necessum erat, facilius intelligatur. Declaratio vero casuum, & ampliatio, vel restrictio, spectat ad R. P. N. Generalē. De nōno autem casu videlicet confiteri externo sacerdoti etc. iudicium commissum est Patri Generali.

H ii

- 80 Omnia, quæ speciē habent secularis negociationis, in colendis videlicet agris, vendēdis in foro fructibus, & similibus, intelligantur prohibita esse nostris.
- 81 Curabit Pater Generalis, ut, qui sint e nostris concionaturi publice, qui etiā confessiones audituri, hi sint ad ea munera obeunda sufficienter instructi: hoc enim ad eius administrationem attinet; tum etiam illud, ut communicetur concionatoribus, & confessarijs pecularis instructio: & tamen visum est, retinendum esse priuilegium à Sede Apostolica concessum, ut nostri possint concionari, etiamsi nō sint ad ordines promoti.
- 82 De obligatione vōtorū simplicium, præsertim castitatis; difficultati, quæ offerebatur, responsum est, esse seruandū decretū actorum posteriorū primæ Congregationis.
- 83 Quamuis in constitutione capitis quarti, quartæ partis, designentur festa Paschæ, ac Natiuitatis Domini, quibus renouent vota scholastici, tamen cum colligi possit ex declaratione eius loci, potestatem esse, in Superiore Rectoris immediato, in aliquo particulari casu, mutādi illa festa; facile interpretari possumus, in Generali Præposito esse facultatem, in vniuersū illa festa mutādi, quod traditio vniuersalis, à tēpore ipsius N. P. Ignatij, usu, & cōsuetudine hætenus corroborata cōfirmat.
- 84 Rectores cum teneantur, ex constitutione, & declaratione decimi capitis quartæ partis, doctrinam Christianam legere, vel docere per quadraginta dies per se, vel per alium; expositum est, id debere præstari.

vi intra annum, postquam officium Rectoris inierint, continenter quadraginta diebus, vel interpolatim: primo quidem, quemadmodum solent doceri pueri; deinde etiam per conciones, si ita Superior censuerit: præter illū annū, eodē quidē nomine, non tenebitur Rector, sed alio poterit communi, ut in superiori quodā decreto diffinitū est, de professis, & coadiutoribus formatis.

85. Ex declaratione capituli decimi §. ultimo quartæ partis, colligitur illas intelligi constitutiones esse legendas, quæ sunt propriæ Scholasticorum nostrorum: illæ vero cum contineantur in Regulis Scholasticorū, fit, ut illæ Regulae sint legenda publice bis, aut ter singulis annis: eas autem curabit Pater Generalis, si opus fuerit, emendandas.

86. Congregationes provinciales fiant, iuxta constitutiones, ad eligendos eos, qui suffragium sint habituri in generali Congregatione: fiant præterea iuxta decretum huius Congregationis generalis, tertio quoque anno, ad procuratores eligendos, qui destinandi sunt ad Patrem Generalem &c. alias censemus non esse cogendas huiusmodi provinciales Congregationes.

87. Ut triennium designatum est Provincialibus, quod officium gerant suum, ut habetur tertio capite nonæ partis constitutionum; non videtur similiter agendum in Rectoribus; nec addendum præterea ad constitutiones, quæ de hoc nihil decernunt.

88. Visum est non expedire, ut breves cursus artium,

H iiij vel

vel Theologiae instituantur: sed si quis in coadiutore
spiritualem instituendus fuerit, is humaniorū litterarū
studio, et compendio dialectices cōtētus sit: quibus stu-
dijs instructus casus conscientiae audire poterit.

89 Non probatur, vllam, ad aliquam in nostris Vni-
uersitatibus facultatem, esse promouendum, quam non
nostri non proficiantur.

90 Siqua Collegia sint haecenus absq; sufficienti do-
tatione fundata, in quibus nostri nec legant, nec schola-
sticos alant, poterunt tamen illa hac ratione retineri, si
ex fructibus videlicet eorum, per publicam aliquam
personam conservatis, detur opera, vt plene fundentur.
quemadmodum de Collegio Maioricensi potest dici:
nostri tamen interim bonis illis non vtantur, sed ex ele-
mosynis viuant: ac simul dent operā, vt praedicta Col-
legia sufficienter, etiam aliunde dotentur.

91 Quemadmodum haecenus factum est in quibusdā
locis; vt nostri ita examinent ad ordines promouen-
dos, aut curae animarum, verbo Dei, vel confessioni-
bus audiendis praeficiendos; vt simul iudicium ferant,
de illorum sufficientia, & admissione: ita de cetero
ne fiat: quandoquidem iudicamus non esse consenta-
neum nostro instituto: quod si examinandi ministe-
rium effugere nulla ratione possimus, illud tamen re-
tineamus, vt iudicium de admittendis, vel non ad-
mittendis, non feramus, sed illud omnino Prælati res-
linquamus; possit tamen dispensare Reuerendus Pa-

ter

ter Generalis, ubi hoc utile, & expediens esse in Domino iudicauerit,

92 *Pater Generalis erit Præpositus Domus Romanæ, & habebit Ministrum, & alios officiales, quorum opera utatur, ad gubernationem particularem eiusdem Domus.*

93 *Assistentes vero, officio sibi à Congregatione generali commissio incumbant, iuxta constitutiones: nec alijs occupentur ministerijs, quibus à suo officio auocentur, vel impediuntur.*

94 *Si contigerit Procuratores electos ex Provincijs India, & Brasilia in Europa esse, quando fit Congregatio generalis, ad quam venire possint; hi intersint Congregationi pro suis Provincijs; qui quidem, si sint Professi quatuor votorum, & non solum electi à suis Provincijs, ut Procuratores, sed etiam, ut suffragium hic possent habere in electione Generalis Præpositi; tunc hi possunt etiam admitti, ut in dicta electione habeant suffragium: quod si non adfuerint, quando fit Congregatio generalis, tunc potest eligi unus Procurator tantum pro India, & Brasilia à Provincia Lusitanie, quemadmodum hæcenus actum est.*

95 *Propter difficultatem, quæ ingeri alicui posset ex ultima parte, tertij s. capitis quarti examinis, ubi consulendi præscribuntur aliqui, ob bonorum distributionem in cognatas, & cetera,*

non

- non censemus immutandam esse illam constitutionem, sed occurrendum scandalis, & sinistris opinionibus, si quæ ortæ sint, vel oriri possint, propter rei ignorantiam, vel executionis praxim; id vero diligenter curabit Reuerendus Pater noster Præpositus Generalis.
- 96 Quod attinet ad ordinationem nostrorum, qui non sunt professi; nulli videtur dari causa iustæ querelæ, quandoquidem nos utimur iure nostro. Quod si nostros ordinatos contingat expelli à Societate, tamen non te nebuntur eos Episcopi alere, cum, qui ordinantur ex Societate nostra, cesserint suo iuri in ordinatione, ordinantur enim ad titulum voluntariæ paupertatis.
- 97 Omni cura, labore, & diligentia curemus, ne articula aliqua proponatur in nostris Ecclesiis, ad eleemosynas accipiendas pro alijs: cum pro nobis tam sit necessarium eas poni non posse, ut non rem tantum euitemus, quæ nobis prohibita est, sed rei illius omnem speciem.
- 98 Librum habeat Secretarius Cōgregationis, in quo, quæ confirmata erunt decreta, contineantur, & ea quidem ante dissolutionem Cōgregationis, simul leget in plena Cōgregatione Secretarius, & sua manu subscribet, & sigillo Societatis muniet.
- 99 Secretarium eliget Cōgregatio ante Generalis electionem, non solum qui electioni ipsi subseruiat, sed qui Cōgregationibus, & actis, si quæ fient ante electionem: post electionem autem, vel eundem ad illas Cōgregationes, & acta confirmabit, vel alium eliget:

get: horum officium terminabit finis electionis, vel Congregationis.

100 Eligendi præterea a Congregatione videntur duo Patres eiusdem Congregationis, ad suffragia enumeranda, & conficienda decreta cum Secretario Congregationis.

101 Procuratorem, qui negotia agit cum externis, vel Romæ, vel alibi alere debent ij, quorum negotia agit: Provinciales vero, Commissarios, Generalem etiam ipsum, alet ea Domus, vel Collegium, ubi erunt; quibus quando in itinere sint, expensas facient ij, quibus erit bono illud iter; si tamen pro Societatis gubernatione, vel negotijs inter faciant.

102 Pro Solicitatore, pro Advocato, pro Procuratore, & alijs officialibus externis, si quid præterea ad actionem, vel expeditionem alicuius negotij, vel litterarum Apostolicarum, vel Regiarum, & eiusmodi aliarum expenditur ab alijs, id soluere debent ij, in quorum gratiam illud fuerit expensum.

103 Ad Reuerendum Patrem Generalem referenda videtur forma, ac modus adificiorum nostrorum construendorum, ut ille iuxta decretum actorum posteriorum præteritæ Congregationis, quod sibi in Domina visum fuerit, statuat.

104 Decretum est, ut nomen illud honorificum, idest, Don, ubi est insigne nobilitatis secularis, de Societate nostra omnino tollatur.

Non

105 Non videtur officium Superintendentis, vel nomen usurpandum in Societate, nisi ubi pro arbitrio Reuerendi Patris Generalis necessitas, uel magnitudo Collegij utrumq; postulauerit, nec enim nomen tamen retinendum est.

106 Prima generalis Congregatio in actis posterioribus statuit, ut Patres in Congregatione, eo ordine sederent, qui in actis prioribus fuerat præscriptus: eundem igitur ordinem conseruandum esse censemus, nec retinendam esse partem illam declarationis septimi capituli octauæ partis, quæ ab eadem Congregatione abrogata fuerat.

107 Vbi dicitur in tertio decreto actorum priorum primæ Congregationis, & si informatio maior desideraretur in re aliqua, à Vicario petendam esse: decretum est, esse addendum non à Vicario solum, sed ab alijs etiam electoribus, accipi informationem illam posse.

108 Quamuis à Congregatione secunda generali, in actis prioribus sit dictum, informationem pro Generalis electione ab omnibus de Societate, qui possunt bene referre, capi posse: visum tamen est, ut non ab omnibus, sed a solis electoribus, & Procuratoribus accipi possit informatio, & ea quidem in quatrindumtaxat.

109 Permissum fuerat in actis prioribus Congregationis secundæ, ut liceret in informatione petere, an hunc, vel illum aptum quis iudicaret, ad munus
Generalis

Generalis Præpositi, non an aptissimum inter omnes: totum hoc tamen, visum fuit immutandum: ne igitur de cetero ita interrogare liceat: sed conservetur, quod in prioribus actis primæ Congregationis statutum fuerat.

¹¹⁰ *De Procuratoribus, An ad Congregationes, siquæ habebuntur, ante electionem Generalis Præpositi, sint admittendi, cum interrogatio fieret; visum est, observandum decretum tertium actorum priorum primæ Congregationis, confirmatum in actis item prioribus secundæ.*

¹¹¹ *Ad pleniorē pro Generalis Præpositi electione informationem, decretum est, ut Congregatio ante electionem, aliquot Patres deputet, qui cum Vicario Generali, & Assistentibus videant, an aliquid sit, in quo insigne detrimentum passa sit Societas, vel passura esse timeatur, quod singulari providentia, atq; industria, vel resarciendum, vel curandum sit: de quo (si quid fuerit) conficiant interrogationem commode, qua interrogatione inquirere electores possint, ac debeant, & intelligere, quis esse aptissimus videatur ad officium Generalis Præpositi, ad maiorem Dei gloriam administrandum: porro de quibus agent ij deputati, ea ad plura suffragia transigent: nec duo suffragia habebit Vicarius Generalis, sed solum suffragij prærogativam.*

Cum

- 112 Cum aliquaco misserit exequenda Præposito Generali superior Congregatio, in actis posterioribus, si quæ ex illis non fuerint executioni mandata, id curet facere Reuerendus Pater noster Præpositus Generalis.

QVAEDAM DECRETA DIFFINITORVM,
quæ in actis seruantur, & ex eis Canones non sunt facti, quia non ad praxim pertinent.

- 113 Non videtur esse conueniens, vt Ingelstadiense Collegium nostrum diuidatur, & illius pars transferatur Straumburgum, vel Lantzutum, sed, si cū bona Principis gratia obtineri posset, vt non demus inferiorum classium præceptores, id esset optandum maxime, atq; curandum.

- 114 Domum, quæ Genus Societati offerebatur, non esse admittendam; cum obligationes, quæ expetuntur, cum nostro instituto pugnare videantur, & hoc quidem significandum indicarunt per litteras, & a quibus Domus illa oblata est: reliqua Reuerendo Patri Generali, cum Assistentibus commiserunt.

- 115 Collegium Mutinense censuerunt esse dissoluendū, nisi redditibus, qui integro Collegio atendo sufficerent, dotetur; nullo tamen pacto nunc expedire, vt dissolvatur; sed totum hoc negotium, quod ad huius Collegij dissolutionem pertinet, Reuerendo Patri Generali, & Assistentibus commissum est, qui ad plura suffragia Collegium hoc dissolvere possint, ubi id opportune, et absq;

absq; scandalo fieri posse iudicarint.

116 Collegium Villarense omnino dissoluendū esse, visum est; ut autem id fiat, quemadmodum & debet, et decet, placuit inspicere prius diligenter foundationis instrumenta; atq; scripturas omnes, quæ de hoc Collegio confectæ sunt: harum vero rerum executio Reuerendo Patri Generali commissæ est.

117 Collegium Palentinum retineatur; curetur tamen, ut cum bona fundatricis voluntate, in Domum probationis conuertatur: quod si id non fiat, conseruetur Collegium.

118 Collegium de Logronno, si quidem inueniantur, qui illud velint sufficientibus redditibus dotare, retinendum est; alioqui, nisi sufficienter dotetur, pro ratione Collegij, vel Domus probationis; curandum est, ut intelligatur, fructus, qui illi assignati sunt, à nobis ægre percipi posse: executio tamen huius rei Reuerendo Patri Generali, cum Assistentibus cōmissa est.

119 Collegium Conimbricense videtur ea ratione retinendum esse, si prius proponamus Regi, confirmari nobis illa tria, quæ videntur, iuxta nostri instituti rationem necessaria: primum est libertas nostrorū ab omni iurisdictione, & visitatione Vniuersitatis: secundum est, ut habeamus redditus liberos, & sine obligatione petendi illos ab Vniuersitate: tertium est, ut fundetur perpetuo hoc Collegium, quemadmodum, & reliqua Collegia; quod si eiusmodi impedimentū, & difficultates

difficultates non remoueantur, Regi proponendum, & detur, nos hæcenus ob eius seruitium potius, quam ob aliquam Societatis vtilitatem illud Collegium retinuisse; & ideo, nisi illa de medio tollantur, nos vix posse Societati nostræ consulere, & illud retinere.

120. *Collegium Portuense retineatur; det tamen Pater Generalis operam, vt plena fiat illius Collegij fundatio, ac dotatio; sitq; in eius arbitrio positum statuere, num retineatur nomen Collegij, & professores instituantur, an vero Domus fiat probationis: quod si plene tandem fundari non possit, habeat facultatem illud dissoluendi.*

121. *Collegium Braganinum non videtur dissoluendū; curet tamen diligenter Præpositus Generalis, vt illi incommodo, quod hæcenus propter aeris incommoditatem passi sunt nostri, & videntur passuri, provideatur commode, siue alibi ædificetur, in eadem Urbe, siue alia ratione provideatur: itaq; significandum erit fundatoribus, nisi obuietur his incommodis, tandem non esse retinendum.*

122. *Domus cum horto, quæ dicitur Septimancarum videtur retinenda: quod si aliquid occurrerit, processu temporis, quapropter ea Domus dimittenda sit, ea facultas in Patre Generali, consultis Assistentibus, sita sit: Hic vero curabit, vt qui ex nostris illic constituentur, sint ex probatoribus, & selectioribus.*

123. *Collegium Belmontense censuerunt esse retinendū; si vero*

si vero nulla spes tandem esset residua fundationis plenae eius Collegij, habeat facultatem Generalis Praepositus, consulis Assistentibus, ut illud dissolvere possit.

124. *Indicatum est, Domum, quae dicitur virginum, quae Collegio Maceratenensi adiuncta est, a vobis retineri non debere: & propterea curandum esse, ut quam primum, per Reuerendū Patrem Generalem, illi confratres certiores fiant, ut, cum quanta poterit fieri pace, & adificatione eorundem, opportuna tempore dimittatur.*

DE OFFICIO VICARII

124. *Vicarius Generalis propter mortem Generalis Praepositi constituendus, vel nominatur ab ipsa Praeposito ante mortem, ut habetur capite quarto constitutionum, & declarationum octavae partis; vel, si ille non nominasset, ut habetur in eadem declaratione. Huius igitur officium durat usque ad electionem Praepositi Generalis, & duplex quidem est.*

1. *Alterum est, Societatem, ad electionem Praepositi faciendam, praescripto tempore, & loco quo convenire oporteat, convocare; ut habetur constitutionum parte octava capite quarto.*

2. *Alterum, Generalis vices gerere in gubernatione Societatis, donec novus Praepositus electus fuerit;*

I ut

ut habetur Declarationū parte octaua, capite quarto.
 Vicarius itaq; simul atq; creatus fuerit, curabit funus
 Præpositi Generalis; nisi iam curatum fuerit; dabitq;
 operam, ut Missæ, & orationes in vniuersa Societate,
 pro anima Præpositi mortui fiant. deinde ad conuo-
 candam Societatem, ad noui Præpositi electionem;
 primo quoq; tempore, diligentissime incumbet. Præ-
 positos Prouinciales certiores faciat; tempus, &
 locum Congregationis iuxta constitutiones præscri-
 bat; Missas, & orationes pro felici electione Præ-
 positum indicat; Congregationes prouinciales, ut rite
 fiant, admoneat; & si post electionem Præpositi alia
 negotia grauiora tractanda in Congregatione sint, ad
 quæ discutienda, vel diffinienda, aliorum opera, præ-
 terquam duorum electorum à prouinciali Congrega-
 tione necessaria videatur, Prouinciales admoneat, qui
 adducendi erunt, ut eos adducant iuxta constitutiones.
 Antequam congregata sit Societas, potestatem
 habeat Vicarius, qua possit solus iubere quæ ad con-
 uocationem attinent, iuxta constitutiones: solus ta-
 men non potest prorogare tempus Congregationis, ut
 decretum est, in actis posterioribus primæ Congrega-
 tionis, titulo secundo. decreto trigesimo: post-
 quam autem sunt Patres congregati, vel omnes, vel eo-
 rum maior pars, post tempus diffinitum, solus non
 poterit ea, quæ ad electionem pertinent diffinire, sed,
 si quid emerget dubij, vel difficultatis, id erit per
 Congregationem

Congregationem determinandum; executio vero V. b. cary erit.

Vbi autem dies constitutus, & terminus prae fixus venerit, ad quem venturi sunt Patres; eos, qui iam conuenerunt, conuocabit; modo excedant duas tertias partes, eisq; rationem eorum, quae facta sunt, post mortem Generalis, ad Congregationem pertinentia, reddet. Deinde in primis tractet, an habenda sit pro legitima Congregatio, quoad personas, tempus, & modum attinet; & si qui sint defectus, an suppleri debeant. An expectandi sint absentes. An benedictio à Summo Pontifice petenda ad electionem, iuxta nostras constitutiones, celebrandam. Deniq; reliqua omnia, quae ad rite electionem faciendam pertinere videbuntur Congregationi curabit: quae petenda sunt tum ex constitutionibus, tum ex decretis ante, & post electionem: detq; operam Vicarius, ut nihil in Congregatione ante electionem Generalis agatur, nisi quae ad illam spectabunt, & quidem necessario; ut quamprimum Societas Praepositum Generalem habeat.

Alterum officium Vicarij est, Societatem vniuersam gubernare: verum ita est illam gubernaturus, quasi Vicarius Praepositi demortui, non quasi Praepositus: quare illam ita gubernabit, ut sibi tradita est: nullam igitur immutabit gubernationis rationem, nihil propriae inuentionis; nullam nouam regu-

I ij lam

tam ; nullū ritū nullam, consuetudinem aut inducet, aut introductā mutabit ; sed, ad spiritum, & sensum Generalis demortui, se componet ; illius compertam voluntatem sequetur ; incertam coniectabit . Itaq; , quoad poterit, debebit, suo ministerio, quasi viuum, ac præsentem Generalem, illiusq; gubernationem representare.

Quocirca eisdem Assistentibus, Secretario ; Procuratore, quibus utebatur Præpositus Generalis, utetur Vicarius, ad gubernandam Societatem ; eisdem Præpositis, Rectoribus, Præfectis probationum, & alijs officialibus primarijs, qui creantur à Generali, quos mutare ei non licet, vel novos creare nisi forte aliqui illorum morerentur, & alij in eorum locum, usq; ad electionem Præpositi Generalis substituendi essent, vel aliqua gravissima causa intercederent, propter quas aliquis illorum ab officij executione tollendus, vel suspendendus videretur ; iure suffragij nihilominus ei relicto ; & hoc quidem non sine consilio Assistentium.

Eadem de causa, res omnes graves, & maioris momenti, quæ differri usq; ad electionem novi Præpositi poterunt, quando illa brevi futura est, quoad eius fieri poterit, differet ; & ad novum Præpositum Generalem remittet.

Quocirca nullam Domum, nullum Collegium, nullam Universitatem ; vel Domum probationis instituet,

tuet, quæ si offerantur, ita negotium foundationis tractabit, ut, si in rem Societatis aperte futura sint, & omni difficultate careant, eos, qui fundatores esse volunt, iubeat bene sperare, & omnem dubitationem seponere; si quid vero difficile, aut dubium sit, aliter spe eorum bonam voluntatem: nihil certi promittet; rem totam ad Generalis creationem reservabit.

Ad professionem admittere, etiam vel designatum à præmortuo Præposito, vel in his, quæ ad professionem attinent, dispensare non poterit Vicarius, neq; professum aliquem, vel coadiutorem formatum à Societate dimittere.

Circa missiones professorum, si quid videret, potestate Generalis uti poterit, consultis Assistentibus; eos tamen qui vel electi sunt à Congregationibus Provincialibus, vel qui probabiliter eligendi essent, ut Congregationi generali intersint, ad ea loca, unde ad electionem commodè venire non possint, non mittet; neq; etiam ad infideles, neq; ad partes remotas, quæ maiorem considerationem requirunt.

In uniuersum cum assistentibus cōsultare debet res omnes grauiiores, non minus, immo magis, quam Præpositus Generalis; quandoquidem minorem habet auctoritatem, minorem experientiam, minus diuturnum regendæ Societatis munus. Sic enim plus ponderis habebunt apud illam, quæ ipse constituet.

I 19 Quamobrem

Quamobrem quæ sunt à Præposito vita funclo, vel constituta; vel concessa; non temere neq; sine grauis-
sima causa, vel infirmabit, vel renocabit.

Si noui Præpositi electio, aliquo casu, ultra sex men-
ses à constitutionibus præscriptos, differatur; & ali-
qua grania atciderent, quæ usq; ad eius electionem
cominodè differri non possent; Vicarius Generalis,
auditis Assistentibus, id statuat, quod ad maiorem
Dei gloriam, & Societatis utilitatem magis fore iu-
dicabit.

Si Præpositus Generalis Vicarium non nominaue-
rit ante mortem, & in eo loco ubi mortuus est, non
fuit professi, saltem sex (tot enim ad minimum iudi-
catum esse oportere) tunc cura adhibenda erit, ut
ex vicinioribus locis, vrcunq; illa distent, is nume-
rus conuocetur; quod si in distantia æquali plures fue-
rint, quam sex; omnes erunt ad electionem vocandi.

interim tamen gubernatio Societatis erit in

ordinarijs Superioribus: electio

ni vero Romæ quidem præ

erit Minister Do-

mus, si fuerit

quatuor votorum professus; alibi

vero Prouincialis, vel anti

quissimus ex professis

quatuor voto-

rum.

CANONES

135
CANONES SECVNDÆ
CONGREGATIONIS GE-
NERALIS SOCIETA-
TIS IESV,

quæ tertia die Iulii M. D. LXV.

inchoata est, terminata

uero tertia Se-

ptembris.

*

PRIMVS.

Constitutiones circa Procuratores, qui cum Præposito Prouinciali, præter duos electos, ad eligendum Generalem Præpositum mittuntur à Congregatione Prouinciali, vel adducuntur ab ipso Præposito Prouinciali, feruentur. Sed cum tantum ad electionem vocatur Congregatio, terni veniant ex singulis Prouincijs, scilicet, Prouincialis cum duobus electis; nec ulli Procuratores sunt adducendi, qui suffragium habeant; quod si Præpositus, vel Vicarius Generalis

I iiij lis

lis, vel ij, ad quos attinebit generalem Congregationem conuocare, iuxta nostras Constitutiones, vel decreta, iudicent aliquos esse adducendos ad negotia graui tractanda, cum id significauerint Prouincialibus: unus, vel duo possunt ex singulis Prouincijs, vel à Congregatione Prouinciali, vel ab ipsis Præpositis Prouincialibus electi, venire, & quidem cum suffragio actiuo, & passiuo, iuxta Constitutiones, si vel coadiutores spirituales formati, vel Professi trium, vel quatuor votorum fuerint, non aliter.

2. Assistentes, quorum officium per electionem noui Præpositi Generalis expirauerit, auctoritate ab hac Congregatione data, interesse debeant Congregationi generali, quæ post electionem ad alia negotia graui tractanda celebratur, cum suffragio: siue Romana Prouincia constituatur, siue non, siue noui Assistentes eligantur, siue non eligantur.
3. Nihil ad substantialia nostri instituti pertinens possit immutari, vt in secundo decreto, titulo secundo, de constitutionibus, in præcedenti Congregatione fuerat constitutum.
4. Sufficiat ad discernendum quiduis, etiam ex grauioribus, plusquam media pars eorum, qui legitime congregati sunt in Congregatione generali: dummodo non agatur de ijs, quæ pertinent ad substantiam

stantiam nostri instituti. De rebus minus gravibus, ad plura suffragia, possit diffinire Congregatio.

Adhibeatur in posterum moderatio, in multitudine Collegiorum admittenda, rogatque Patrem Præpositum Generalem Congregatio, & serio commendat, ut potius applicet animum ad roboranda, & ad perfectionem adducenda Collegia iam admissa, quam ad nova admittenda: & si quæ ex his quæ offeruntur, admittenda existimaret, eiusmodi disint, ut ad commune bonum Ecclesiæ Dei, magnum momentum habitura videantur, & quoad eius fieri possit, ita dotata, vel eam rerum viâ necessarium commoditatem habentia, ut non tantum operarij sustentari possint, sed, & is numerus scholasticorum, iuxta formulam datam, pro accipiendis Collegijs à Reuerendo Patre nostro Magistro Laynez, qui pro Seminario sit eidem Collegio futurus, ad sui conseruationem: nec admitamur, (licet hæc omnia suppeterent) si non haberet Societas Rectores, ac Magistros, & demum operarios, in vita, ac doctrina idoneos, ut huic muneri posse satisfacere, auditis Assistentium sententijs, iudicaret: & quidem sine aliorum Collegiorum detrimento.

In singulis

- 6 In singulis Prouincijs, ubi, & quando commo-
de fieri poterit, curetur saltem vnum institui Semi-
narium Societatis perfectum, ad formandos profes-
sores. & alios operarios vineæ Christi, in huma-
nioribus litteris, Philosophia, & Theologia, vt pos-
sit tota Prouincia sufficere: sed ubi nostri docendi
munus obituri sunt, paulatim, non praepræpere huic ne-
gocio promouendo dent operam.
- 7 Iuxta constitutiones nostras, & rationis dicta-
men, videatur, ac declaretur à Patre Generali, quæ
sit ordinaria, & omnibus Prouincialibus, ex æquo,
conferenda potestas: quæ autem extraordinaria, &
pro ratione loci, temporis, & personarum, huic po-
tius, quam illi communicanda, vt priorem illam
omnibus, posteriorem hanc ipsi conferat. Præpositus
Generalis, quibus ad bonam gubernationem, in
hac, vel illa Prouincia, conuenientem fore iudicauerit.
- 8 Commissarij ad uisitandas Prouincias, tertio, vel
quarto quoque anno, vel quando Præposito Genera-
li videbitur, & cum qua auctoritate, ac iurisdi-
ctione videbitur, mittantur. Alij, qui continu-
um, & quasi ordinarium officium habeant in Tro-
uincijs remotis, non constituentur, iuxta decretum
actuum posteriorum primæ Congregationis: sed cum
necessitas, vel utilitas magni momenti, hoc offi-
cium

cium iudicio Præpositi Generalis requirer, pro re nata, possint huiusmodi Commissarij ab eo institui, qui, cum satisfactum erit causæ, propter quam instituti fuerant (pro eiusdem Generalis arbitrio) eodem officio defungantur.

9. Sua legitima potestas ad mutationes personarum constare debet Præposito Generali, cui constitutiones eam tribuunt (sive ab uno in alium locum eiusdem Provinciæ, sive diuersa mutari conueniat) & etiam Provincialibus, intra suas Prouincias, iuxta constitutiones: curandum est tamen per superiorum prudentiam, ut non sine causâ alicuius momenti, nec cum detrimento eorum, a quibus aliqui remouentur, tales mutationes fiant. Edicta uero Regia hac in re seruentur, & alioqui Principum habeatur ratio, ne offendantur: & si offensio timeretur, consensus, & satisfactio eorum, ad mutationes huiusmodi curetur.

10. Curetur, ut in quauis Prouincia Domus aliqua probantibus, vel coniuncta Collegio; (in habitatione tamen distincta) vel separata, quàm cito commode fieri poterit, instituat; & biennio, at bene probentur Nouitij, non litterarum, sed mortificationis, ac profectus spiritualis studio vacando: in secundo, tamen anno, possit à Prouincialibus, ex commissione Generalis, circa studium dispensari, habitatione

ratione personarum, locorum, & temporum, prout in Domino expedire iudicabitur. Nouitij vero non modo ad vota emittenda, non sunt hoc biennio instigandi, sed, si sponte emitterent, non sunt admittendi ad ea renouanda, cum alijs, qui biennium expleuerunt, sed seorsum id faciant.

11. Approbatur sententia Patris Generalis, quæ statuit circa extractionem pecuniarum ex aliqua Prouincia, vel Regno, edicta Regia esse obseruanda.

12. Quædam sunt in ratione scribendi, quæ in declarationibus primi capitis octauæ partis continentur, quæ modo bene obseruari non possunt; unde remedium per aliquam immutationem constitutionum, in ea parte adhibendum est: quod erit id, quod sequitur.

13. Litteræ ad adificationem spirituales scribantur à singulis Rectoribus, & Præpositis localibus, semel in anno; & illarum tot fiant exempla, quot nationes à Reuerendo Patre Generali designatæ fuerint.

14. Rectores, & Præpositi locales scribant singulis hebdomadis ad suum Prouincialem, in Europa, iuxta constitutiones; in India vero, & Brasilia, ut suis Prouincialibus visum fuerit commodum, & opportunum.

Missi

- 15 *Missi autem ad fructificandum in agro Domini; scribant ad eum, quem designauerit ille, a quo missi sunt, singulis hebdomadis, vel quoties ipsis fuerit praescriptum: & illis quidem rescribant sui Superiores, semel in mense, iuxta constitutiones: us vero respondebitur, quoties iudicauerit is, qui illos misit.*
- 16 *Provinciales omnium Prouinciarum Europa, scribant ordinarie ad Patrem Generalem, semel quolibet mense: Rectores autem, & Praepositi locales, tertio quoque mense ad eundem scribant: ita tamen hac accipiantur, ut extraordinarie possint scribere, quoties necessitas urgebit: Prouinciales vero India, & Brasilia scribant Praeposito Generali, quando se obtulerit navigationis commoditas, Rectores autem, & Praepositi locales ex Indijs, semel: ex Brasilia vero, bis in anno, si sese obtulerit occasio.*
- 17 *Praepositus Generalis ad Prouinciales rescribet, secundo quoque mense: ad Rectores vero, & Praepositos locales, sexto quoque mense: nisi aliqua necessitas, prius ad respondendum suadeat.*
- 18 *Reliqua, quae spectant ad res, de quibus scribendum est, & ad modum, & ad quale anni tempus, annuas litteras scribere debeant, hoc totum Patri nostro Generali relinquitur: ut ipse, pro sua prudentia, statuat, quid factio opus sit.*
- 19 *Rectores Collegiorum, & Praepositi locales, catalogum*

catalogum patrum, & fratrum conficiant, & informationem communem, semel in anno ordinarie, & ad suas Prouinciales mittant, qui illos ad Præpositum Generalem mittent: Materia vero, & modus conscribendi hos catalogos, à Patre nostro Generali præscribatnr.

20 In reliquis, quæ hic non attinguntur, obseruentur constitutiones, quæ tamen propterea non expungantur, donec id diffinierit proxima futura generalis Congregatio, etiamsi executio, & praxis iuxta decreta hæc sit obseruanda.

21 Iuxta Constitutiones, & decreta præteritæ Congregationis, & habita ratione finis, quem ipsæ constitutiones intendunt, possit Præpositus Generalis tantum Missæ, & Vesperarum in hunc, vel illum locum inducere, prout expedire in Domino iudicauerit: ubi autem inductus esset, si inutilis ad finem nostri instituti, & proximorum adificationem videretur, vel deessent, qui bene id munus præstare possent, committitur Præposito Generali, ut eum valeat reuocare, ac prohibere, si ita visum ei fuerit.

22 Seminaria Episcoporum gubernanda ne admittantur: si tamen fundatio perpetua, & insignis eorum ita fieret, ut simul etiam coniunctum Collegium nostrum valde promoueretur, vel de noua institueretur,

par, & abundaret Societas operarijs idoneis, & libera eidem gubernatio committeretur, ex dispensatione Præpositi Generalis, & non aliter possint admitti; sed ne dentur huiusmodi Seminarijs separati præceptores ab ijs, qui in scholis nostris, pro Societatis nostræ instituto prælegunt.

23 Nullum certum tempus Congregationi generali cogenda præscribatur, sed tertio quoq; anno veniant simul ex omnibus Provincijs Procuratores, qui professi quatuor votorum, & viri in primis idonei sine a Congregatione Provinciali electi: & habeant ius suffragij simul cum Assistentibus, & ipso Patre Generali (qui duo suffragia, & qualitatem præcedendi habebit) ad decernendum, an cogi debeat Congregatio generalis, nec ne.

24 Assistentes idonei, & ijs dotibus præditi; quas constitutiones requirunt, eligendi sunt, & quidem ex quatuor nationibus, in quantum fieri possit, iuxta uniuscuiusq; conscientiam. Antiqui autem Assistentes inter Provinciales habeant locum, secundum ordinem, & tempus suæ professionis, ad suam sententiam dicendam: novæ vero, si in ipsa Congregatione iam sint, maneat in suis locis, pro eius Congregationis tempore, in qua electi sunt: statim tamen sua potestate, & munere fungi incipiant in ijs, quæ iuxta constitutiones eis legitime conveniunt, circa Patrem Præpositum

*Præpositum: nam quod ad Congregationem ipsam
attinet, nihil eos, nisi suum suffragium, ut cate-
ros habere.*

25 *Admonitor. Præpositi Generalis eligatur ex
Professis quatuor votorum, & eius electioni Pro-
curatores intersint.*

26 *Nec Principibus, nec Dominis alijs seculari-
bus, aut Ecclesiasticis assignari debet aliquis ex no-
stris religiosis, qui aulas eorum sequatur, & in
eis habitet, ut confessarij, aut Theologi, aut alio quo-
vis munere fungatur, nisi forte ad perbreve tempus
vnius, vel duorum mensium.*

27 *Circa distributionem bonorum ex patrimonijs
fratrum nostrorum provenientium, qui ea in subsi-
dium Societatis dare cupientes, Præpositi Gene-
ralis iudicio dispensationem relinquunt: probatur
quod idem Pater Præpositus sensit, ut scilicet
servetur constitutio primi capituli tertiæ
partis, expresse mentione facta illo-
rum verborum, quæ in ea-
dem Provincia distri-
butionem facien-
dam insi-
nuant.*

C V M

CUM FACTA ESSET INTERROGATIO
de conciliandis, & explicandis tribus locis consi-
tutionum, sic est constitutum.

- 28 *Ea, quæ continentur, quarto capite examinis, de di-
spositione bonorum, ita intelligenda sunt; ut instru-
ctio quædam generalis sit, & lex, qua nostri debeant
bona sua in veros pauperes distribuere, pro deuotione
tamen sua.*
- 29 *Quæ vero in tertia parte, capite primo. §. nono con-
tinentur, intelligantur in particulari de illis bonis, quæ
fratres in beneficium Societatis, siue in particulari, si-
ue in generali distribuere, ex sua deuotione volunt, in
quo casu, si Rectores, & Prouinciales, iuxta decla-
rationem eiusdem loci, illis repræsentent perfectius es-
se, ut bona sua dispositioni Præpositi Generalis relin-
quant, tunc declaratum est, ut hæc bona in eadem
Prouincia tantum, & non alibi Pater Generalis de-
beat distribuere.*
- 30 *Et ad hanc legem, & intellectum, quæ in nona
parte capite tertio, numero sexto habentur, interpre-
tanda sunt, si quo pacto de nostris fratribus intelligi
possunt.*
- 31 *Quod si aliquis imperfectionem secutus, particula-
ri alicui Societatis nostræ loco, extra Prouinciã, appli-
care sua bona velit: proponendum erit illi, ut disposi-
tioni Præpositi Generalis relinquat, qui ea distribuet,
iuxta formam superius præscriptam; alias ea bona a*

K

Societate

Societate nostra non admittantur, sed ea teneatur ipse in veros Christi pauperes, extra Societatem dispensare. Si vero ea alicui Collegio, intra Prouinciam, assignauerit, sit in manu Præpositi Generalis potestas probandi eam applicationem, vel improbandi.

32 Atq; in hunc quidem modum constitutiones has, post hæc conciliandas, intelligendas, atq; observandas esse decernit Congregatio: Veneramur enim sanctam memoriam Patrum nostrorum.

33 Lites forenses, pro rebus præsertim temporalibus, fugiant nostri omnes, & id curent Prouinciales efficere, ac primum compromissione rem adnitantur componere: quod si nulla ratione id possint assequi, tamen non intendat quisquam e nostris litem huiusmodi, nec omnino litem aliquam, absq; consensu Præpositi Generalis, aut eius, cui expresse suas uices ad hanc rem, ille commiserit: nostris autem, si lis intendatur, curent Prouinciales primum, vel à parte, vel à Iudice peti, vel id consequi per Principem; vt prius possit consuli Generalis Præpositus, quam liti respondere cogatur; nam fieri poterit, vt Generalis Præpositus iubeat cedere nostros liti, & potius detrimentum temporale pati, quam litibus dare operam, etiam pro re alioqui debita.

34 Quamuis autem ex eleemosynis viuat Societas, & opus bonum sit eleemosyna Societati collata, atq; ad bona omnia inducere quosuis possimus: tamen ad maiorem edificationem, et paupertatis nostræ sinceritatem, & puritatem

- ratē; Placuit, præcipere nostris omnibus, ut nulli exter-
no suadeant (nā de nostris in cōstitutionibus, et decretis
dictū est) ut nobis potius, quā alijs pauperibus dēt ele-
emosynas: sed contenti simus, ubi petimus quotidianas
eleemosynas, illas simpliciter, ac plane amore Dei pete-
re: ad donationes vero quasq; siue legata, simplici-
ter etiā, et plane possimus tantū nostras necessitates ex-
plicare; diffinitionē tamē eius deuotioni relinquamus,
à quo petimus has etiā eleemosynas: ac proponere tantū
illi possimus, ad orationē, et alia media, ut accurrat, qui-
bus possit de donatione, vel legato cōstituere, iuxta id,
quod ipsi Dominus inspirauerit, et ratio recta suaserit.
- 35 Decretum est ne plures in Collegijs teneantur, quam
ali possint, siue ex redditibus, siue ex eleemosynis con-
suetis alendi sine.
- 36 Præpositus Generalls possit augere tempus oratio-
nis, quod in Constitutionibus quartæ partis capite quar-
to præfigitur, prout expedire in Domino iudicauerit,
habitatione personarum, regionum, & c.
- 37 Decretum est, ut cederemus cuicunque concessioni
Concilij Tridentini, ad habenda bona immobilia in cō-
muni in Domibus Professorum, vel eorum Ecclesijs: et
ut iuxta nostras Constitutiones, et vota, quæ post pro-
fessionem emittuntur, paupertatem in Professis, ac ipsa-
rum Domibus, retineremus: & ita cessit Congregatio
totius Societatis nomine, prædictæ concessioni.
- 38 Assistentium, & Admonitoris officia usque ad

K ij noui

novi Generalis electionem duratura esse, decernitur.
 Nam post Generalis Præpositi decessum, idem erunt
 Assistentes, idem Admonitor Vicarij Generalis.

39 Prouinciæ institutio, iuxta prioris Congrega-
 tionis decretum, Præposito Generali relinquitur, qui ta-
 men non, nisi re diligenter considerata, & cum Assi-
 stentibus communicata, Prouincias instituere, ad com-
 mune Societatis bonum debeat.

40 Ad tertium diem Septembris Congregatio finia-
 tur, sine nouo decreto ea de re faciendo, et quæ reliqua
 sunt, eodem die absoluantur, in quo & Congregatio, et
 Diffinitorum potestas, finem simul est habitura.

41 Regulae generales, quæ incipiunt, summa sapientia; inte-
 gra cõseruētur, reliquæ vero, et examinētur, et quoad
 eius fieri poterit breuiores fiant; verū earū ratio habea-
 tur, quas certo cõstitit esse à Reuerēdo Patre N. I. gna-
 tio editas; si temporis cõsentaneæ, et bono vniuersali vti-
 les esse censentur: præcipue vero Regulae officiorum
 Prouinciatis, Rectoris, aliorum etiam officialium exa-
 minentur, et contrahantur. Admonitiones autem Pa-
 tris Natalis, ab ipso expurgatæ, atq; in ordinem reda-
 ctæ, Prouincialibus à Reuerendo Patre Generali tra-
 dantur, ut illis, pro sola directione, nulla interim obliga-
 tione obstricti, utantur.

42 Quivis professus quatuor, vel triū votorū, quivis etiā
 coadiutor spiritalis formatus, post editā professionē,
 vel vota simplicia, in ora anni per quadraginta dies cõsi-

114055

nuos, vel interpolatos, doctrinā Christianā pueros, atq; rudes personas docere teneatur: præterea vero hoc tā sāctū exercitiū, visum ē admodū, Reuerēdo Patri Generali cōmēdādū, ne, vllō vnquā tempore, illius obliuio in nostros animos irrepāt; cū illud in votorū nostrorū formula cōplectamur. Curet itaq; idē Reueren. Pater Generalis, ut nostri frequētius, quemadmodū ipsi in Domino expedire visū fuerit, in hoc tam pio opere exerceantur.

43 Quod ad vniōnē beneficiorū, quæ curā aīarum habēt, pertinet, diffinitum est, vt in futurum non admittantur: admissa vero, ac vnita huiusmodi beneficia, auditis eorum sententijs, qui de his cum Diffinitoribus quicquam agere voluerint, examinentur; vt tandem, quid pro maiori omnium aedificatione conueniat, decernatur.

44 Casus reservati, qui à Reuerendo Patre Nostro Laynez editi sunt, retineantur: visum tamē est, vt septimus, vndecimus, & duodecimus, explicatius traderentur, vt, quod alioqui intelligi necessum erat, facilius intelligatur. Declaratio vero casuum, & ampliatio, vel restrictio, spectat ad Reuerendū Patrē nostrū Generalē.

45 De nono autem casu videlicet confiteri externo sacerdoti etc. iudicium commissum est Patri Generali.

46 Omnia, quæ speciē habent secularis negotiationis, in colendis videlicet agris, vendēdis in foro fructibus, & similibus, intelligantur prohibita esse nostris.

47 Curabit Pater Generalis, vt, qui sint e nostris conuocaturi publice, qui etiā confessiones audituri, hi sine

K iij ad ea

- ad ea munera obeunda sufficienter instructi: hoc enim ad eius administrationem attinet; tum etiam illud, ut communicetur concionatoribus, & confessorijs peculia-
 ris instructio: & tamen visum est, retinendum esse priuilegium à Sede Apostolica concessum, ut nostri possint concionari, etiamsi nō sint ad ordines promoti.
- 48 De obligatione vōtorum simplicium, præsertim ca-
 stitatis; difficultati, quæ offerebatur, responsum est,
 esse seruandum decretum actorum posteriorum primæ
 Congregationis.
- 49 Quamuis in constitutione capitis quarti, quartæ par-
 tis, designentur festa Paschæ, ac Natiuitatis Domini,
 quibus renouent vota scholastici, tamē cū colligi possit
 ex declaratione eius loci, potestatem esse in superio-
 re Rectoris immediato, in aliquo particulari casu, mu-
 tandi illa festa; facile interpretari possumus, in Gene-
 rali Præposito esse facultatem, in vniuersum illa festa
 mutandi; quod traditio vniuersalis, à tempore ipsius
 nostri Patris Ignatij, usu, & consuetudine hæcenus
 corroborata confirmat.
- 50 Rectores cum teneantur, ex constitutione, & decla-
 ratione decimi capitis quartæ partis, doctrinam Chrī-
 stianam legere, vel docere per quadraginta dies
 per se, vel per alium; expositum est, id debere præsta-
 ri intra annum, postquam officium Rectoris inierint,
 continenter quadraginta diebus, vel interpolatim: pri-
 mo quidem, quemadmodum solent doceri pueri; dein-
 de

de etiam per conciones, si ita Superior censuerit: præter illum annum, eodem quidem nomine, non tenebitur Rector, sed alio poterit communi, ut in superiori quodam decreto diffinitum est, de professis, & coadiutoribus formatis.

51 Ex declaratione ultima capitis decimi quartæ partis, colligitur illas intelligi constitutiones esse legendas, quæ sunt propria Scholasticorum nostrorum: illæ vero cum contineantur in Regulis Scholasticorum, fit, ut illæ Regulae sint legenda publice bis, aut ter singulis annis: eas autem curabit Pater Generalis, si opus fuerit, emendandas.

52 Congregationes provinciales fiant, iuxta constitutiones, ad eligendos eos, qui suffragium sint habituri in generali Congregatione: fiant præterea iuxta decretum huius Congregationis generalis, tertio quoque anno, ad Procuratores eligendos, qui destinandi sunt ad Patrem Generalem &c. alias censemus non esse cogendas huiusmodi provinciales Congregationes.

53 Ut triennium designatum est Provincialibus, quo officium gerant suum, ut habetur tertio capite nonæ partis constitutionum; non videtur similiter agendum in Rectoribus; nec addendum præterea ad constitutiones, quæ de hoc nihil decernunt.

54 Visum est non expedire, ut breues cursus artium, vel Theologiæ instituantur: sed si quis in coadiutorem spirituales instituendus fuerit, is humaniorum litterarum

K iiij studio,

ad ea munera obeunda sufficienter instructi: hoc enim ad eius administrationem attinet; tum etiam illud, ut communicetur concionatoribus, & confessorijs pecularis instructio: & tamen visum est, retinendum esse privilegium à Sede Apostolica concessum, ut nostri possint concionari, etiamsi nō sint ad ordines promoti.

48 De obligatione votorum simplicium, præsertim castitatis; difficultati, quæ offerebatur, responsum est, esse seruandum decretum actorum posteriorum primæ Congregationis.

49 Quamuis in constitutione capitis quarti, quartæ partis, designentur festa Paschæ, ac Natiuitatis Domini, quibus renouent vota scholastici, tamē cū colligi possit ex declaratione eius loci, potestatem esse in superiore Rectoris immediato, in aliquo particulari casu, mutandi illa festa; facile interpretari possumus, in Generali Præposito esse facultatem, in vniuersum illa festa mutandi; quod traditio vniuersalis, à tempore ipsius nostri Patris Ignatii, usu, & consuetudine hæcenus corroborata confirmat.

50 Rectores cum teneantur, ex constitutione, & declaratione decimi capitis quartæ partis, doctrinam Christianam legere, vel docere per quadraginta dies per se, vel per alium; expositum est, id debere præstari intra annum, postquam officium Rectoris inierint, continenter quadraginta diebus, vel interpolatim: primo quidem, quemadmodum solent doceri pueri; dein-

de

de etiam per conciones, si ita Superior censuerit: præter illum annum, eodem quidem nomine, non tenebitur Rector, sed alio poterit communi, ut in superiori quodam decreto diffinitum est, de professis, & coadiutoribus formatis.

§ 1 Ex declaratione ultima capitis decimi quartæ partis, colligitur illas intelligi constitutiones esse legendas, quæ sunt propriæ Scholasticorum nostrorum: illæ vero cum contineantur in Regulis Scholasticorū, fit, ut illæ Regulae sint legendæ publice bis, aut ter singulis annis: eas autem curabit Pater Generalis, si opus fuerit, emendandas.

§ 2 Congregationes provinciales fiant, iuxta constitutiones, ad eligendos eos, qui suffragium sint habituri in generali Congregatione: fiant præterea iuxta decretum huius Congregationis generalis, tertio quoq; anno, ad Procuratores eligendos, qui destinandi sunt ad Patrem Generalem &c. alias censemus non esse cogendas huiusmodi provinciales Congregationes.

§ 3 Ut triennium designatum est Provincialibus, quo officium gerant suum, ut habetur tertio capite nonæ partis constitutionum; non videtur similiter agendum in Rectoribus; nec addendum præterea ad constitutiones, quæ de hoc nihil decernunt.

§ 4 Visum est non expedire, ut breves cursus artium, vel Theologiæ instituuntur: sed si quis in coadiutorem spirituales instituendus fuerit, is humaniorū litterarū

K iiij studio,

studio, et compendio dialectices cōtētus sit: quibus studijs instructus casus conscientie audire poterit.

55 Non probatur, vllum, ad aliquam in nostris Vniuersitatibus facultatem, esse promouendum, quam nostri non profiteantur.

56 Siqua Collegia sint hactenus absq; sufficienti dotatione fundata, in quibus nostri nec legant, nec scholasticos alant, poterunt tamen illa hac ratione retineri, si ex fructibus videlicet eorum, per publicam aliquam personam conseruatis, detur opera, vt plene fundentur: quemadmodum de Collegio Maioricensi potest dici: nostri tamen interim bonis illis non vtantur, sed ex elemosynis viuant: ac simul dent operā, vt prædicta Collegia sufficienter, etiam aliunde dotentur.

57 Quemadmodum hactenus factum est in quibusdā locis, vt nostri ita examinent ad ordines promouendos, aut curæ animarum, verbo Dei, vel confessionibus audiendis præficiendos; vt simul iudicium ferant, de illorum sufficientia, & admissione: ita de cetero ne fiat: quandoquidem indicamus non esse consentaneum nostro instituto: quod si examinandi ministerium effugere nulla ratione possimus, illud tamen retineamus, vt iudicium de admittendis, vel non admittendis, non feramus, sed illud omnino Prælati relinquamus; possit tamen dispensare Reuerendus Pater Generalis, vbi hoc vtile, & expediens esse in Domino indicauerit,

Pater

- 38 Pater Generalis erit Præpositus Domus Romana, & habebit Ministrum, & alios officiales, quorum opera utatur, ad gubernationem particularem eiusdem Domus.
- 39 Assistentes vero, officio sibi à Congregatione generali commissio incumbant, iuxta constitutiones: nec alijs occupentur ministerijs, quibus à suo officio auocentur, vel impediuntur.
- 60 Si contigerit Procuratores electos ex Prouincijs Indiæ, & Brasiliæ in Europa esse, quando fit Congregatio generalis, ad quam venire possint; hi intersint Congregationi pro suis Prouincijs; qui quidem, si sint Professi quatuor votorum, & non solum electi à suis Prouincijs, ut Procuratores, sed etiam, ut suffragium hic possent habere in electione Generalis Præpositi; tunc hi possunt etiam admitti, ut in dicta electione habeant suffragium: quod si non adfuerint, quando fit Congregatio generalis, tunc potest eligi vnus Procurator tantum pro India, & Brasilia à Prouincia Lusitaniæ, quemadmodum hæctenus actum est.
- 61 Propter difficultatem, quæ ingeri alicui posset ex vltima parte, tertijs s. capitis quarti examinis, vbi consulendi præscribuntur aliqui, ob bonorum distributionem in cognatos, & cetera, non censemus immutandam esse illam constitutionem, sed occurrendum scandalis, & sinistris opinionibus, si quæ

quæ ortæ sint, vel oriri possint, propter rei ignorantiam, vel executionis praxim; id vero diligenter curabit Reuerendus Pater noster Præpositus Generalis.

62 Quod attinet ad ordinationem nostrorum, qui non sunt professi; nulli videtur dari causa iustæ querelæ, quâdoquidem nos utimur iure nostro. Quod si nostros ordinatos contingat expelli à Societate, tamen non te nebuntur eos Episcopi alere, cum, qui ordinantur ex Societate nostra, cefferint suo iuri in ordinatione; ordinantur enim ad titulum voluntariæ paupertatis.

63 Omni cura, labore, & diligentia curemus, ne arcula aliqua proponatur in nostris Ecclesiis, ad elemosynas accipiendas pro alijs: cum pro nobis tam sit necessarium eas poni non posse, ut non rem tantum euitemus, quæ nobis prohibita est, sed rei illius omnē speciē.

64 Librum habeat Secretarius Cōgregationis, in quo, quæ confirmata erunt decreta, contineantur, & ea qui dem ante dissolutionem Congregationis, simul leget in plena Congregatione Secretarius: & sua manu subscribet, & sigillo Societatis muniet.

65 Secretarium eliget Congregatio, ante Generalis electionem, non solum qui electioni ipsi subseruiat, sed qui Congregationibus, & actis, si quæ fient ante electionem: post electionem autem, vel eundem ad illas Congregationes, & acta confirmabit, vel alium eliget: horum officium terminabit finis electionis, vel Congregationis.

Eligendi

- 66 Eligendi præterea a Congregatione videntur duo Patres eiusdem Congregationis, ad suffragia enumeranda, & conficienda decreta cum Secretario Congregationis.
- 67 Procuratorem, qui negotia agit cum externis, vel Romæ, vel alibi alere debent ij, quorum negotia agit: Prouinciales vero, Commissarios, Generalem etiam ipsum, alere ea Domus, vel Collegium, ubi erant; quibus quando in itinere sint, expensas facient ij, quibus erit bono illud iter; si tamen pro Societatis gubernatione, vel negotijs iter faciant.
- 68 Pro Solicitatore, pro Aduocato, pro Procuratore, & alijs officialibus externis, si quid præterea ad actionem, vel expeditionem alicuius negotij, vel litterarum Apostolicarum, vel Regiarum, & eiusmodi aliarum expendetur ab alijs, id soluere debent ij, in quorum gratiam illud fuerit expensum.
- 69 Ad Reuerendum Patrem Generalem referenda videtur forma, ac modus ædificiorum nostrorum construendorum, ut ille, iuxta decretum actorum posteriorum præteritæ Congregationis, quod sibi in Domino visum fuerit, statuatur.
- 70 Decretum est, ut nomen illud honorificum, id est, Don, ubi est insigne nobilitatis secularis, de Societate nostra omnino tollatur.
- 71 Non videtur officium Superintendentis, vel nomen usurpandum in Societate, nisi ubi pro arbitrio Reuerendi

uerendi Patris Generalis necessitas, uel magnitudo Collegij utrumq; postulauerit: nec enim nomen tantum retinendam est.

- 72 Prima generalis Congregatio in actis posterioribus statuit, ut Patres in Congregatione, eo ordine sederent, qui in actis prioribus fuerat præscriptus: eundem igitur ordinem conseruandum esse censemus, nec retinendam esse partem illam declarationis septimi capituli octauæ partis, quæ ab eadem Congregatione abrogata fuerat.
- 73 Vbi dicitur in tertio decreto actorum priorum primæ Congregationis, & si informatio maior desideretur in re aliqua, à Vicario petendam esse: decretum est, esse addendum, non à Vicario solum, sed ab alijs etiam electoribus, accipi informationem illam posse.
- 74 Quamuis à Congregatione secunda generali, in actis prioribus sit dictum, informationem pro Generalis electione ab omnibus de Societate, qui possunt bene referre, capi posse: visum tamen est, ut non ab omnibus, sed a solis electoribus, & Procuratoribus accipi possit informatio, & ea quidem in quatuordecim tantumtaxat.
- 75 Permissum fuerat in actis prioribus Congregationis secundæ, ut liceret in informatione petere, an hunc, vel illum aptum quis iudicaret, ad munus Generalis Præpositi, non an aptissimum inter omnes:
totum

totum hoc tamen, visum fuit immutandum, ne igitur de cetero ita interrogare liceat: sed conservetur, quod in prioribus actis primæ Congregationis statutum fuerat.

76 De Procuratoribus, An ad Congregationes, si quæ habebuntur, ante electionem Generalis Præpositi, sint admittendi, cum interrogatio fieret; visum est, observandum decretum tertium actorum priorum primæ Congregationis, confirmatum in actis item prioribus secundæ.

77 Ad pleniorē pro Generalis Præpositi electione informationem, decretum est, ut Congregatio ante electionem, aliquot Patres deputer, qui cum Vicario Generali, & Assistentibus videant, an aliquid sit, in quo insigne detrimentum passa sit Societas, vel passura esse timeatur, quod singulari providentia, atq; industria, vel resarciendum, vel curandum sit: de quo (si quid fuerit) consicient interrogationem commode, qua interrogatione inquirere electores possint, ac debeant, & intelligere, quis esse aptissimus videatur ad officium Generalis Præpositi, ad maiorem Dei gloriam administrandum: porro de quibus agent ij deputati, ea ad plura suffragia transigent: nec duo suffragia habebit Vicarius Generalis, sed solum suffragij prærogativam.

Cum

78

Cum aliqua commissio exequenda Præposito Generali superior Congregatio, in actis posterioribus, si quæ ex illis non fuerint executioni mandata, id curet facere Reverendus Pater noster Præpositus Generalis.

FORMVLA ACCEPTANDORVM COL-
legiorum data a Reuerendo Patre nostro Magistro Lay-
nez Generali Præposito Societatis Iesû, de qua
fit mentio Canone quinto, Con-
gregationis secundæ.

Consideratis operibus, & ministerijs, quibus ad
Dei gloriam, & animarum profectum Societas
nostra occupatur; & considerata etiam obligatione
caritatis, qua ex instituto tenemur in illis persevera-
re; re prius præmeditata, & cum Patribus Assis-
tentibus ad consultationem adducta, et Domino com-
mendata: Visum est mihi, ut in Collegijs, quæ dein-
ceps diuina Maiestas fundare dignabitur, nouæ à no-
bis obligationes non admittantur; sed qui diuino instin-
ctu, & obsequio, quod Deo præstatur in Societate,
ac utilitate, qua eiusdè gratia, proximi iuuantur, com-
motus, Collegium aliquod fundare voluerit; pure, &
libere, absq; conditione, vel modo, donationem faciat
dotationis, quam Domino Deo nostro offerre vult:
Societas vero non ex noua obligatione, sed ex illa sua
antiqua, quam, ut diximus, habet; curet, ut secundû
numerus eorum, qui ex tali fundatione sustentari pote-
runt, in tali Collegio numerus operariorum constitua-
tur, qui quidem in illo iuxta nostrum institutum
se exerceant in vinea Domini: de cuius diuina bonita-
te speramus, si Christiana hac simplicitate, quæ ipsi
instituitur, progrediamur, Societatem perseverantiam
puriorẽ

puriorē, nec defuram illud præstare, ad quod, secundum suam vocationem obligatur: fundatoris etiā intentio ita implebitur; simulq; tollentur hinc inde causæ inquietudinis, quæ ex humanis cautionibus oriri possunt, & solent; quæ quantumvis caute, & circumspecte transigantur, nihilominus semper ab humana astutia labefactari possunt: ut ipsæ experientia ostendit, quæ tam in alijs Religionibus, quam in multis nostræ Societatis locis nos docet, prædictum modum foundationis, partibus omnibus, bene cedere ad diuinum obsequium, & commune bonum quod optatur.

DE VARIIS MODIS COLLEGIORVM.

& personarum numero, quæ videntur
in singulis necessariæ.

In Collegio, vbi tres ponuntur præceptores litterarum humaniorū, quartus etiā esse debet, qui illis substitui possit; & tres sacerdotes, e quibus vnus Rector sit, reliqui duo vtilitati seruiant animarū. Vbi verò tales septem operarij sunt, conuenit totidem saltem ibi scholares alere; ut illud perpetuum opus esse queat; succedentibus his in sacerdotum, & præceptorum locum, vbi aut morte, aut ægitudine, aut alijs de causis non possent officio suo fungi. est etiā præter hos necessarius Minister vnus, cum coadiutoribus quinque; videlicet Fanitore, Sacrista, Coquo, Emptore, & quodam

quodam alio, qui eos in omnibus adiuvet: Minimum itaq; Collegium viginti constabit ex nostris. Ultra quos, providendum erit, unde corrector, qui de Societate non sit, alatur, ad eos castigandos pueros, qui scholas frequentabunt, prout illi ab ipsis præceptoribus præscribetur.

Si Collegium quinque præceptores habeat, ad humanas litteras Latinas, Græcas, & Rhetoricam profuturum; substitutos alios duos habeat, necesse est, necnon quatuor, quinqueque sacerdotes, ut præter illos tres præceptores supradictos, eorum unus lectionem casuum conscientie possit profiteri; ut Sacerdotes illius regionis, qui parum erunt in ijs versati, hac in parte, quæ eis est necessaria, iuvare possint; quo ipsi melius officium suum, faciant ad divinam gloriam. Vbi vero tales undecim, aut duodecim Magistri, ac sacerdotes conceduntur; totidem saltem scholastici instituendi erunt, ad operis perpetuitatem (ut superius dictum est) Minister etiam unus, cum sex coadiutoribus. Itaque minimus numerus complebit triginta, extra correctorem, in similibus Collegijs.

Si Collegium præter supradicta, artium liberalium cursus volet suscipere: ultra illum numerum nostrorum, viginti addendi erunt, partim præceptores, partim discipuli; ita ut omnes simul conficiant numerum quinquagenarium.

Si Societas alicuius universitatis, aut generalis stu-

L dij

diſſe curam ſuſceptura eſſet, adiungeretq; ſupradictis ſcholaſticam Theologiam, & ſacram ſcripturam, huiusmodi onus admittere non debet, niſi commode provideatur, vnde ſeptuaginta, aut ijs plures collegæ poſſint ali: vt ſuperiori numero accedant viginti, partim præceptores, & partim diſcipuli: & expediret, vt hic numerus adhuc augetur, quo non tantum opus huiusmodi perpetuo duraret, verum etiam ex eo Collegio inſignes aliqui operarij poſſint excerpi, ad commune bonum in his, & illis locis promouendum.

In Collegijs, vbi Societas proprias non habet ſcholas; præter ſcholaſticorum numerum, ſunt etiam neceſſarij Rector, ac Miniſter; & ſi magnus numerus inibi eſſet, adhuc Subminiſter. Coadiutores vero ſecundum numerum Collegarum.

In huiusmodi vera Collegijs collocari poterunt operarij, ſecundum commoditatem, quam habet Societas, & diſpoſitionem meſſis in populo.

ERRATA SIC EMENDATO.

Pagina 9. versu 5. quartum, *Lege*, sextum.

Pag. 12. ver. 3. Constitutionum ultimo, *Lege*, Constitutionum 5. ultimo.

Pag. 75. ver. 9. censuris, pœnis, *Lege*, censuris, & pœnis.

Pag. 78. ver. 18. qui ad eatria, *Lege*, qui ad tria.

Pag. 92. ver. 9. adijcendi, *Lege*, adijciendi.
ibid. simul cum illis, *Lege*, simul cum illis.

Pag. 100. ver. 7. Generali, *Lege*, Generalis.

Pag. 124. ver. 4. nomen tamen, *Lege*, nomen tantum.

